

RANKING

Najbardziej Innowacyjnych Firm
w Polsce

Małgorzata Starczewska-Krzysztosek
Warszawa, grudzień 2008 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
1. Definicja innowacji.....	4
1.1. Innowacje procesowe	4
1.2. Innowacje produktowe	4
1.3. Innowacje marketingowe	5
1.4. Innowacje organizacyjne	5
2. Innowacyjność polskiej gospodarki	5
3. Innowacyjność przedsiębiorstw działających w polskiej gospodarce	7
3.1. Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2004–2006 (GUS).....	7
3.1.1. Innowacje procesowe i produktowe	7
3.1.2. Innowacje organizacyjne i marketingowe	9
3.2. Działalność innowacyjna przedsiębiorstw małych i średnich w latach 2007–2008 (badanie PKPP Lewiatan)	10
4. Najbardziej innowacyjne firmy w Polsce – badanie w oparciu o Ranking „Kamerton Innowacyjności 2008”	15
4.1. Metodologia.....	15
4.2. Informacja o firmach biorących udział w Rankingu Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”	16
4.2.1. Struktura Firm Innowacyjnych wg wielkości zatrudnienia.....	16
4.2.2. Struktura Firm Innowacyjnych wg PKD.....	17
4.2.3. Struktura Firm Innowacyjnych wg regionów	17
4.2.4. Struktura Firm Innowacyjnych wg formy prawnej	18
4.2.5. Struktura Firm Innowacyjnych wg pochodzenia kapitału	18
4.3. Czynniki decydujące o konkurencyjności Firm Innowacyjnych	18
4.4. Prace nad innowacjami w Firmach Innowacyjnych.....	22
4.4.1. Badania i rozwój w Firmach Innowacyjnych	22
4.4.2. Współpraca Firm Innowacyjnych z innymi podmiotami przy projektach innowacyjnych	24
4.4.3. Ochrona własności intelektualnej w Firmach Innowacyjnych	25
4.5. Innowacje wg rodzaju w Firmach Innowacyjnych.....	27
4.5.1. Innowacje procesowe i produktowe w Firmach Innowacyjnych	29
4.5.2. Innowacje marketingowe i organizacyjne w Firmach Innowacyjnych	30
4.6. Efekty wprowadzania innowacji w Firmach Innowacyjnych	33
4.7. Źródła finansowania innowacji przez Firmy Innowacyjne.....	34
4.8. Czynniki ograniczające innowacyjność Firm Innowacyjnych.....	36
4.9. Plany Firm Innowacyjnych	38
5. Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm „Kamerton Innowacyjności 2008”	39
5.1. Najbardziej Innowacyjne Mikroprzedsiębiorstwa „Kamerton Innowacyjności 2008”	41
5.2. Najbardziej Innowacyjne Małe Przedsiębiorstwa „Kamerton Innowacyjności 2008”	42
5.3. Najbardziej Innowacyjne Średnie Przedsiębiorstwa „Kamerton Innowacyjności 2008”	43
5.4. Najbardziej Innowacyjne Duże Przedsiębiorstwa „Kamerton Innowacyjności 2008”	45
6. Podrankingi	47
6.1. Innowacyjne Firmy wg rodzaju innowacji	47
6.1.1. Innowacje procesowe	47
6.1.2. Innowacje produktowe	52
6.1.3. Innowacje marketingowe.....	56
6.1.4. Innowacje organizacyjne	59
6.2. Innowacyjne Firmy korzystające z funduszy unijnych	62
Spis rysunków	63
Spis tabel	64

Wstęp

Innowacje to szansa dla przedsiębiorców na realizację własnych, śmiałych i ambitnych marzeń i pomysłów. Na skuteczne konkutowanie na rynku. Na budowanie wzrostu wartości firmy w długim okresie. A w krótszej perspektywie – na osiągnięcie dodatnich wyników finansowych. Innowacje to także ryzyko. Ale działalność gospodarcza w 100% składa się z ryzyka. Dla przedsiębiorcy to zatem nic nowego.

W latach 2002–2004 przedsiębiorstwa innowacyjne stanowiły 42% przedsiębiorstw w Unii Europejskiej (EU-27). W Niemczech do tego grona zaliczano 65% przedsiębiorstw, w Austrii 53%, w Danii, Luksemburgu i Irlandii 52%. Tymczasem w Polsce udział przedsiębiorstw innowacyjnych był i jest o połowę niższy. Stanowią one tylko 25% ogółu przedsiębiorstw [Eurostat, 2007; GUS, 2008]. Nic dziwnego, jeżeli 52% przedsiębiorstw działających w Polsce buduje swoją pozycję konkurencyjną w oparciu o cenę, a tylko 0,2% – oferując innowacyjne produkty i usługi [Badanie 'Monitoring kondycji MSP 2008', PKPP Lewiatan]. Zwiększa się, co prawda, skłonność przedsiębiorstw do wprowadzania do praktyki nowych rozwiązań (wykorzystywanie nowoczesnych technologii produkcji, nowoczesnych metod zarządzania, specjalistycznej wiedzy i umiejętności, podnoszenia jakości produktów i usług), jednak skala innowacji jest ciągle mała. W efekcie ponad 51% przedsiębiorstw uznaje, że jest bardziej konkurencyjna cenowo od przedsiębiorstw działających w Unii Europejskiej. Natomiast tylko 20,3% firm uważa, że ma przewagę jakościową, 12,3% – przewagę pod względem nowatorstwa oferowanych produktów i usług, a 10,7% – przewagę pod względem promocji i dystrybucji. Tymczasem budowanie pozycji konkurencyjnej w oparciu o cenę nie jest strategią na przyszłość. Restrukturyzacja kosztów ma swoje granice. Zmieniają się również oczekiwania konsumentów – oczekują produktów i usług o coraz lepszych parametrach użytkowych i jakościowych, które nie wpływają negatywnie na środowisko, a tworzą szanse na lepsze życie.

Dlatego Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, BRE Bank, D&B (The Dun&Bradstreet Co), Rzeczpospolita oraz Manager Magazin chcą promować innowacyjne przedsiębiorstwa działające w polskiej gospodarce, wspierać je, pokazywać w Polsce i w UE. W 2009 r. będzie do tego szczególna okazja, bowiem Unia Europejska ogłosiła przyszły rok Rokiem Innowacyjności.

Przedsiębiorstwa, które zgłosiły swój udział w Rankingu Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008” pokazały, że potencjał firm działających w polskiej gospodarce – zarówno tych największych i najbardziej nowoczesnych, jak i tych mniejszych, które dopiero zaczynają swoją działalność – jest olbrzymi. I że jest szansa, aby stały się one wzorem dla innych, które obawiają się inwestować w innowacje.

I. Definicja innowacji

Innowacja – łac. *innovare*, odnawiać.

Pojęcie innowacyjności wprowadził do nauk ekonomicznych Joseph Schumpeter (1883–1950, austriacki ekonomista). Już w latach 30-tych XX w. twierdził on, że na rozwój gospodarczy znacznie większy wpływ niż kapitał ma innowacyjność, którą rozumiał jako wprowadzenie na rynek nowego produktu, wykorzystanie nowej metody produkcji, znalezienie nowego rynku zbytu dla istniejących już produktów, zdobycie i rozwój nowych źródeł surowców lub wykorzystanie nowego rodzaju surowców, a także wprowadzenie zmian organizacyjnych w przedsiębiorstwie.

Peter Drucker (1909–2005; specjalista ds. zarządzania) uważał, że siłą napędową dla innowacji jest rozwój nauk, w tym nauk ścisłych, zmiany norm i wartości społecznych, czynniki demograficzne, ale także sytuacje wynikające z nagłych niepowodzeń lub przypadkowych sukcesów oraz potrzeby wynikające z realizowanych procesów.

W latach 90-tych XX w. [1995, zmiany w 1997 i 2005 r.] powstał przewodnik *Oslo Manual* przygotowany przez OECD, w którym zaprezentowana została metodologia badania innowacyjności. Dzisiaj stanowi ona międzynarodowy standard. Według podręcznika z Oslo **innowacja to wprowadzenie do praktyki nowego lub znacząco ulepszonych rozwiązania w odniesieniu do procesu, produktu (towaru lub usługi), marketingu oraz organizacji**. Innowacyjne jest przedsiębiorstwo, które wprowadza do praktyki rozwiązania w odniesieniu do procesu, produktu, marketingu i organizacji – nowe na skalę światową, stosowane już przez konkurentów na świecie, ale nie stosowane jeszcze w kraju, ale także stosowane już przez konkurentów na rynku krajowym, ale nie stosowane do tej pory przez to przedsiębiorstwo.

Natomiast innowacją nie jest samo odkrycie czegoś nowego, czy prowadzenie badań nad nowym rozwiązaniem. Oznacza to, że wynalazek nie jest innowacją, nie ma bezpośredniego znaczenia dla gospodarki i przedsiębiorstw. Tworzy natomiast potencjalną możliwość pojawienia się innowacji. Wynalazek przekształca się w innowację po wdrożeniu do produkcji.

Przedsiębiorstwo, które posiada własne lub zakupione nowoczesne rozwiązania, ale ich nie wykorzystuje w praktyce, nie jest firmą innowacyjną. Przedsiębiorstwo, które już posiada i wykorzystuje nowoczesne rozwiązania, ale nie wprowadza do praktyki kolejnych nowych rozwiązań także nie jest innowacyjne w rozumieniu przyjętej definicji. Innowacyjne nie jest także przedsiębiorstwo, które powiela posiadane nowoczesne rozwiązania, tylko takie, które wprowadza nowe rozwiązania.

I.1. Innowacje procesowe

Innowacje procesowe to wprowadzenie do praktyki w przedsiębiorstwie nowych lub znacząco ulepszonych metod produkcji lub dostaw kluczowych dla działalności firmy, w tym zastosowane w przedsiębiorstwie nowe i ulepszone procesy technologiczne, maszyny, urządzenia i narzędzia, oprogramowanie oraz sposób tworzenia i świadczenia usług.

I.2. Innowacje produktowe

Innowacje produktowe to wprowadzenie na rynek przez przedsiębiorstwo nowego, kluczowego z punktu widzenia firmy towaru lub usługi, bądź znaczące ulepszenie oferowanego uprzednio towaru lub usługi.

I.3. Innowacje marketingowe

Innowacje marketingowe to zastosowanie w działalności przedsiębiorstwa nowej metody marketingowej, która wcześniej nie była przez firmę stosowana, a która wynika z nowej strategii marketingowej, istotnie różniącej się od dotychczasowej. Innowacje tego typu obejmują znaczące z punktu widzenia działalności przedsiębiorstwa zmiany w wyglądzie produktu, jego opakowaniu, pozycjonowaniu, promocji, polityce cenowej.

I.4. Innowacje organizacyjne

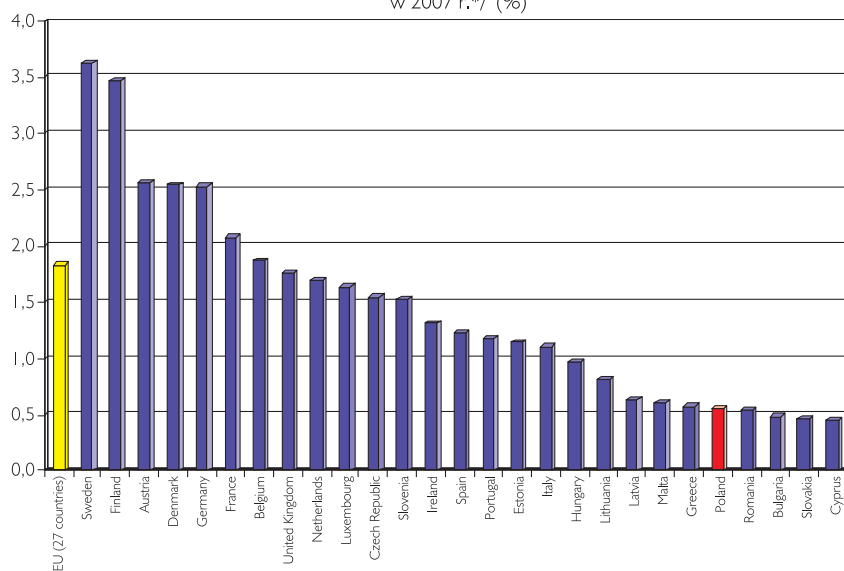
Innowacje organizacyjne to zastosowanie w przedsiębiorstwie nowej metody organizacji jego działalności, nowej organizacji miejsc pracy lub nowej organizacji relacji zewnętrznych, np. nowe metody współpracy z dostawcami, nowe metody rozdziału obowiązków i podejmowania decyzji przez pracowników, wprowadzenie nowych procedur funkcjonowania.

Do badania innowacyjności przedsiębiorstw działających w Polsce i stworzenia na podstawie tego badania Rankingu Najbardziej Innowacyjnych Firm „Kamerton Innowacyjności 2008” wykorzystane zostały standardy zapisane w Podręczniku z Oslo [Oslo Manual, 2005].

2. Innowacyjność polskiej gospodarki

Polska gospodarka, wg kryteriów stosowanych na świecie, nie jest innowacyjna. Udział wydatków na badania i rozwój (B+R) w Produkcie Krajowym Brutto (PKB) klasyfikuje nas na jednym z ostatnich miejsc w Unii Europejskiej.

Rys. I. Udział nakładów na B+R w PKB w krajach UE-27 w 2007 r.*/ (%)

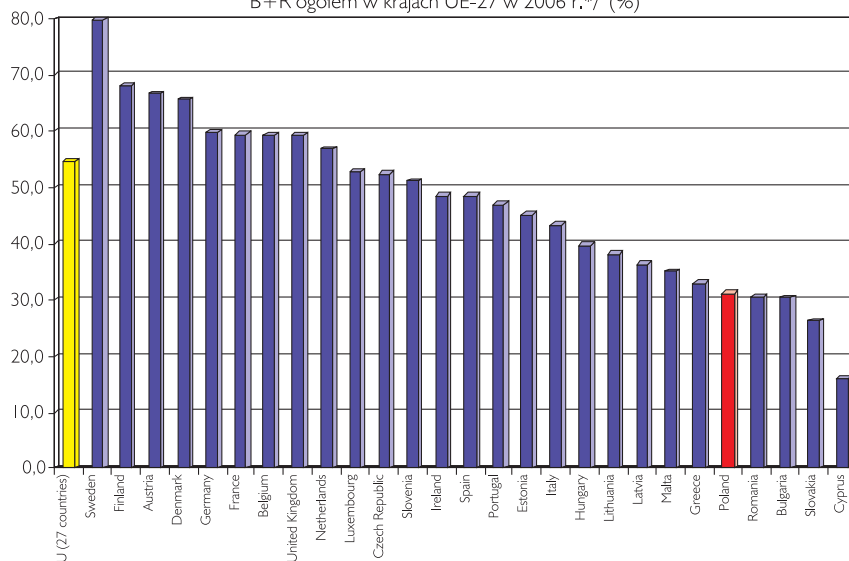

*/ Polska i Wlk. Brytania – 2006 r., Włochy – 2005 r.

Źródło: Eurostat, 2008

Ponadto struktura finansowania B+R w Polsce odbiega od struktury finansowania w krajach wysoko rozwiniętych – w 2/3 wydatki na B+R finansowane są ze środków publicznych, a tylko w 1/3 przez przedsiębiorstwa.

Rys. 2. Udział wydatków przemysłu na B+R w wydatkach na B+R ogółem w krajach UE-27 w 2006 r.*/ (%)

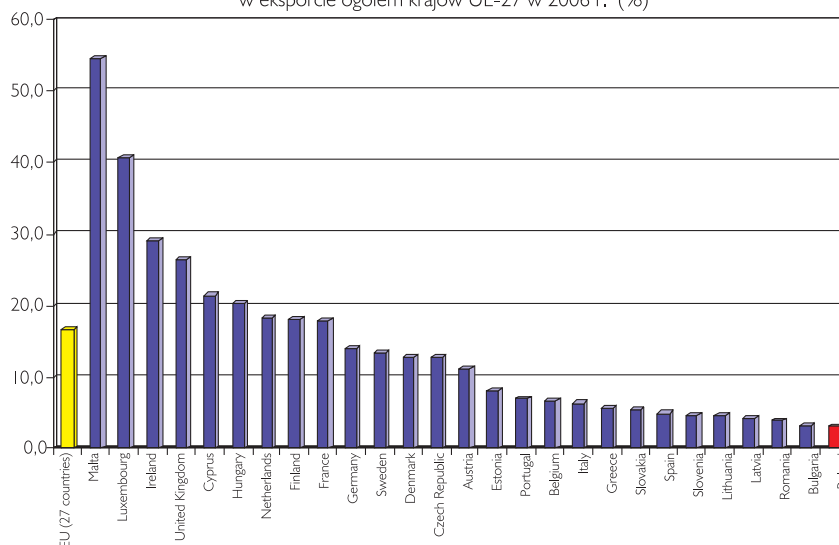

*/ EU27, Belgia, Dania, Grecja, Włochy, Luksemburg, Holandia, Portugalia, Szwecja – 2005 r.
Źródło: Eurostat, 2008

Przeciętnie podmioty z krajów UE-27 złożyły w 2005 r. 105 wniosków patentowych do Europejskiego Urzędu Patentowego (w przeliczeniu na milion mieszkańców), podczas gdy w Polsce tylko 3.

Nie mamy się również, czym pochwalić, jeżeli chodzi o udział eksportu produktów wysokich technologii w eksporcie ogółem – w 2006 r. wynosił on 3,1%. Natomiast w EU-27 przeciętnie eksport produktów wysokich technologii stanowił prawie 17% eksportu ogółem, a np. na Węgrzech – ponad 20%.

Rys. 3. Udział eksportu produktów wysokich technologii w eksporcie ogółem krajów UE-27 w 2006 r. (%)

*/ EU27, Belgia, Dania, Grecja, Włochy, Luksemburg, Holandia, Portugalia, Szwecja – 2005 r.
Źródło: Eurostat, 2008

Eksport, który jest jednym z mierników konkurencyjności gospodarki i przedsiębiorstw, rośnie, co prawda, z roku na rok, ale wartość eksportu przypadająca na 1 mieszkańca jest ciągle bardzo niska. Wyniki przedsiębiorstw zatrudniających co najmniej 50 pracowników (firmy średnie i duże) wskazywały do początku 2008 r. wzrost odsetka firm-eksporterów, a także wzrost udziału przychodów z eksportu w przychodach ogółem w przedsiębiorstwach średnich i dużych, ale działo się to w grupie firm, które

stanowią zaledwie 1,02% ogólnej liczby przedsiębiorstw w Polsce. Teraz nawet w tej grupie firm liczba eksporterów maleje (z 49,9% na koniec września 2007 r. do 49% na koniec września 2008 r.). Maleje również udział przychodów ze sprzedaży na eksport w przychodach ze sprzedaży ogółem (z 20,7% we wrześniu 2007 r. do 19,8% we wrześniu 2008 r.) [GUS, listopad 2008].

Dane dotyczące liczby eksporterów w całym sektorze przedsiębiorstw wskazują wyraźnie na regres – liczba eksporterów wynosiła w najlepszym pod tym względem 2003 r. 50 075, natomiast w 2006 r. spadła o ponad 1/3 – do 31 777 firm. Przy czym dzisiaj prawie 60% polskiego eksportu realizowane jest przez firmy z kapitałem zagranicznym [MG, 2007].

Trudno, na podstawie przedstawionych danych, uznać polską gospodarkę za innowacyjną. Potwierdzają to również wyniki badań przedsiębiorstw.

3. Innowacyjność przedsiębiorstw działających w polskiej gospodarce

3.1. Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2004–2006 (GUS)

Główny Urząd Statystyczny (GUS) opublikował w październiku 2008 r. raport „Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2004-2006”. Badaniem objętych zostało 9,1 tys. przedsiębiorstw przemysłowych średnich i dużych (zatrudniających powyżej 49 pracowników) oraz 5,5 tys. firm małych (zatrudniających od 10 do 49 pracowników). W sektorze usług GUS zbadał 5 tys. przedsiębiorstw małych, średnich i dużych (zatrudniających powyżej 9 pracowników). Za pomocą stosownych metod uzyskane wyniki zostały uogólnione na całą populację przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych.

3.1.1. Innowacje procesowe i produktowe

Z Raportu GUS wynika, że w latach 2004-2006 23,2% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 21,2% przedsiębiorstw usługowych wprowadziło przynajmniej jedną innowację procesową lub produktową (nowy lub istotnie ulepszony produkt lub proces). Nieco większy był odsetek firm, które były w latach 2004-2006 aktywne innowacyjnie, czyli w badanym trzyletnim okresie wprowadziły co najmniej jedną innowację procesową lub produktową lub realizowały w tym okresie przynajmniej jeden projekt innowacyjny, który został przerwany albo nie został zakończony do końca 2006 r. (23,9% przedsiębiorstw przemysłowych i 21,5% przedsiębiorstw usługowych). W stosunku do średniej dla UE-27 wynoszącej 39,5% w sektorze przemysłowym, to wynik bardzo niski. W porównaniu z najbardziej innowacyjnymi krajami sytuacja wygląda jeszcze gorzej – w Niemczech 72,8% przedsiębiorstw przemysłowych było aktywnych innowacyjnie, w Irlandii – 60,9%, w Belgii – 58,1%. W grupie przedsiębiorstw usługowych w Niemczech 57,5% to firmy aktywne innowacyjnie, a w Luksemburgu – 53,2%. Oczywiście są kraje o niższym poziomie aktywności innowacyjnej, m.in. Łotwa, Bułgaria, Rumunia (w przemyśle i w usługach), jednak punktem odniesienia dla przedsiębiorstw działających w Polsce powinny być kraje o wyższym poziomie aktywności innowacyjnej.

Tab.1. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wdrażających innowacje procesowe i produktowe w latach 2004–2006 w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w tych sektorach wg klas wielkości (%)

Liczba zatrudnionych	Udział (%)	
	przemysł	usługi
0–9	brak danych	brak danych
10–49	13,9	16,9
50–249	37,4	34,8
powyżej 249	65,5	53,5
Przeciętnie w sektorze	23,9	21,5

Źródło: Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2004–2006, GUS. 2008

Przedsiębiorstwa działające w Polsce częściej wprowadzały innowacje procesowe niż produktowe.

Tab.2. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wdrażających innowacje procesowe i produktowe w latach 2004–2006 w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w tych sektorach (%)

Rodzaj innowacji	Udział (%)	
	przemysł	usługi
Innowacje procesowe	19,4	15,7
Innowacje produktowe	17,1	13,3

Źródło: Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2004–2006, GUS. 2008

Z badań GUS wynika również, że przedsiębiorstwa aktywne innowacyjnie w większości przypadków wprowadzały innowacje procesowe i produktowe w oparciu o własne opracowania. Jeżeli współpracowały z podmiotami zewnętrznymi, to były to przede wszystkim inne przedsiębiorstwa, bowiem Polska Akademia Nauk, Jednostki Badawczo-Rozwojowe oraz szkoły wyższe były partnerami w działaniach innowacyjnych tylko dla 1% przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie.

Tab.3. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wdrażających innowacje procesowe i produktowe w latach 2004–2006 w oparciu o samodzielne opracowania oraz w oparciu o współpracę z innymi podmiotami w ogólnej liczbie przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie w tych sektorach (%)

Rodzaj innowacji	Udział (%)			
	przemysł		usługi	
	samodzielnie	we współpracy z innymi podmiotami	samodzielnie	we współpracy z innymi podmiotami
Innowacje procesowe	52,3	47,7	50,1	49,9
Innowacje produktowe	81,7	18,3	66,2	33,8

Źródło: Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2004–2006, GUS. 2008

3.1.2. Innowacje organizacyjne i marketingowe

GUS badał również innowacyjność organizacyjną (nowe lub znacząco ulepszone systemy zarządzania wiedzą, zmiany w organizacji pracy, etc.) i marketingową (nowe lub istotnie zmienione sposoby sprzedaży lub kanały dystrybucji, istotne zmiany w wyglądzie produktu) przedsiębiorstw w latach 2004–2006. Z badania wynika, że przedsiębiorstwa były bardziej innowacyjne organizacyjnie i marketingowo niż produktowo i procesowo.

Tab.4. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wdrażających innowacje organizacyjne i marketingowe w latach 2004–2006 w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w tych sektorach (%)

Rodzaj innowacji	Udział (%)	
	przemysł	usługi
Innowacje marketingowe	18,4	19,8
Innowacje organizacyjne	23,4	27,6

Źródło: Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2004–2006, GUS. 2008

Większe znaczenie innowacji marketingowych i organizacyjnych w przedsiębiorstwach usługowych wynika z charakteru ich działalności, a także z bezpośredniego kontaktu z odbiorcą końcowym.

Znacznie większą aktywność innowacyjną we wdrażaniu innowacji organizacyjnych i marketingowych niż we wdrażaniu innowacji procesowych i produktowych wykazują przedsiębiorstwa małe (10–49 zatrudnionych) oraz średnie (50–249 zatrudnionych). Wynika to zapewne z faktu, iż innowacje organizacyjne i marketingowe wymagają mniejszych nakładów kapitałowych oraz są mniej ryzykowne niż innowacje produktowe i procesowe, a firmy małe i średnie, szczególnie w transformującej się gospodarce, jaką ciągle jest gospodarka polska, nie dysponują nadwyżkami kapitału.

Tab.5. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wdrażających innowacje organizacyjne i marketingowe w latach 2004–2006 w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w tych sektorach wg klas wielkości (%)

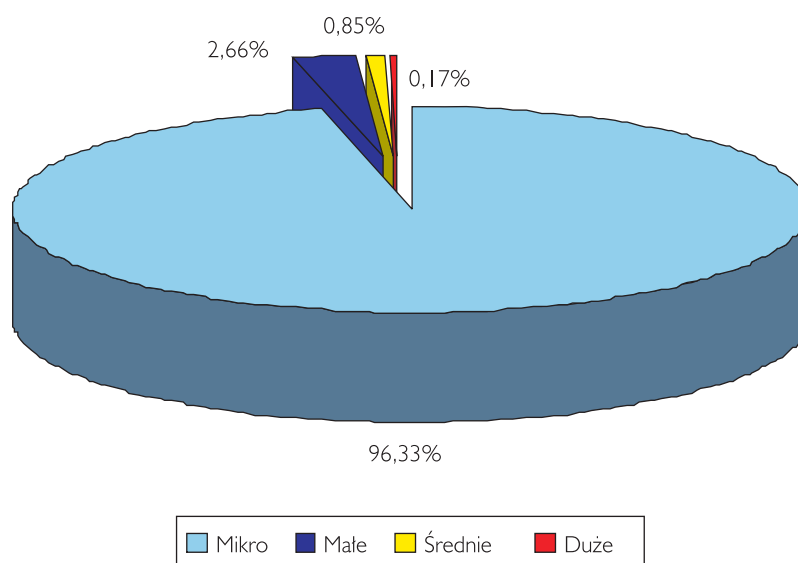
Liczba zatrudnionych	Udział (%)	
	przemysł	usługi
0–9	brak danych	brak danych
10–49	22,5	28,1
50–249	40,2	47,1
powyżej 249	65,4	65,6
Przeciętnie w sektorze	29,8	32,6

Źródło: Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2004–2006, GUS. 2008

3.2. Działalność innowacyjna przedsiębiorstw małych i średnich w latach 2007–2008 (badanie PKPP Lewiatan)

W polskiej gospodarce w 2007 r. zarejestrowanych było w systemie REGON 3,68 mln przedsiębiorstw [MG, 2008]. Jednak tylko ponad 1,7 mln firm prowadziło działalność gospodarczą. Sektor przedsiębiorstw w Polsce zdominowany jest przez mikroprzedsiębiorstwa – stanowią one ponad 96% firm, natomiast firm dużych jest niewiele ponad 3 tysiące. Struktura ta nie odbiega od charakterystyki sektorów przedsiębiorstw w innych krajach UE.

Rys.4. Struktura sektora przedsiębiorstw wg klas wielkości, 2006 r.

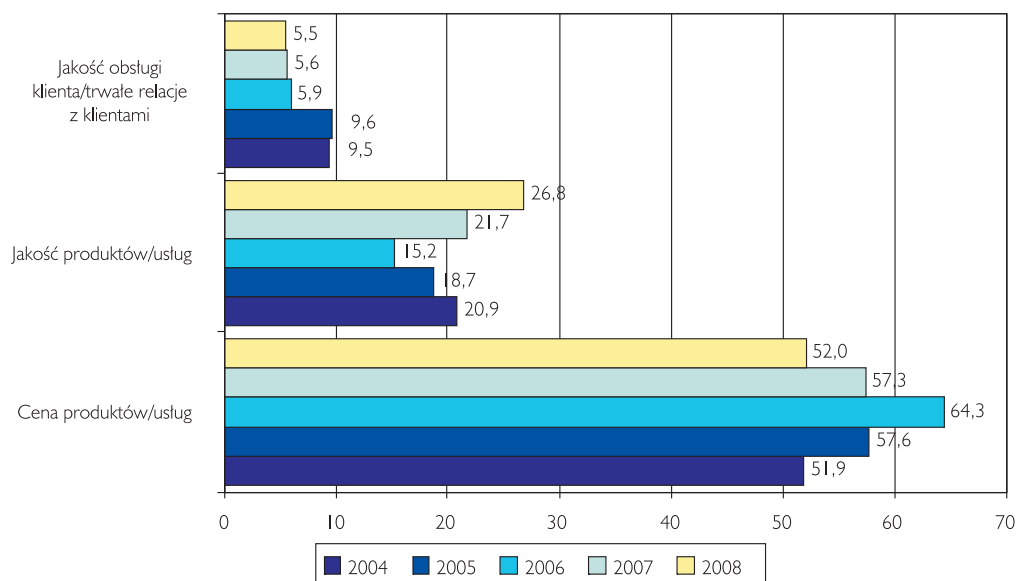

Źródło: „Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2006 r.”,
GUS, Warszawa 2008

Jeżeli jednak 99,83% wszystkich przedsiębiorstw działających w gospodarce to firmy mikro, małe i średnie (MSP), oceniając innowacyjność przedsiębiorstw w Polsce należy przede wszystkim przyglądać się temu właśnie sektorowi. Firmy duże, dysponując większym potencjałem kapitałowym, powiązaniem z gospodarką światową, lepszym dostępem do informacji, mają większe szanse na budowanie swojej pozycji konkurencyjnej tak na rynku polskim, jak i na rynkach zewnętrznych w oparciu o innowacje.

Natomiast małe i średnie przedsiębiorstwa charakteryzują się znacznie słabszym potencjałem kapitałowym, niższymi zdolnościami akumulacyjnymi (przeciętny roczny zysk w mikroprzedsiębiorstwie wynosił w 2007 r. 41,9 tys. zł, w małym przedsiębiorstwie – 618,7 tys. zł, w przedsiębiorstwie średnim – 2 mln zł; [MG, 2008]), a tym samym mniejszymi możliwościami rozwoju, szczególnie w oparciu o bardziej ryzykowne, innowacyjne działania. Potwierdzają to badania PKPP Lewiatan dotyczące kondycji sektora MSP [Konkurencyjność sektora MSP, PKPP Lewiatan, badanie przeprowadzane co roku w latach 2001–2008 na ogólnopolskiej próbie 1100 prywatnych małych i średnich przedsiębiorstw (bez samozatrudnionych) losowanych z systemu REGON; wywiady realizowane przez CBOS metodą wywiadu bezpośredniego].

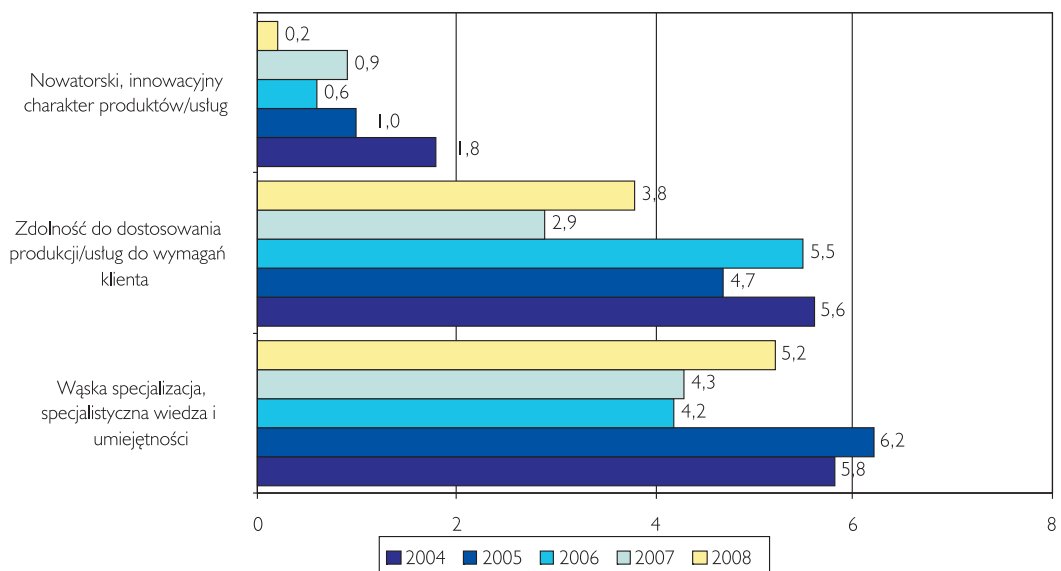
Rys.5. Czynniki decydujące o konkurencyjności MSP w latach 2004–2008 (i) (% firm)

Zródło: Kondycja sektora MSP, wyniki badań w latach 2004–2008, PKPP Lewiatan

Przedsiębiorstwa małe i średnie budują swoją pozycję konkurencyjną na cenie. Wzrasta znaczenie jakości produktów i usług, specjalistycznej wiedzy i umiejętności, zdolności do dostosowywania się do wymagań klientów, ale odsetek firm stawiających na innowacyjne produkty i usługi jest ciągle bardzo niski (i malejący w stosunku do lat 2004–2007).

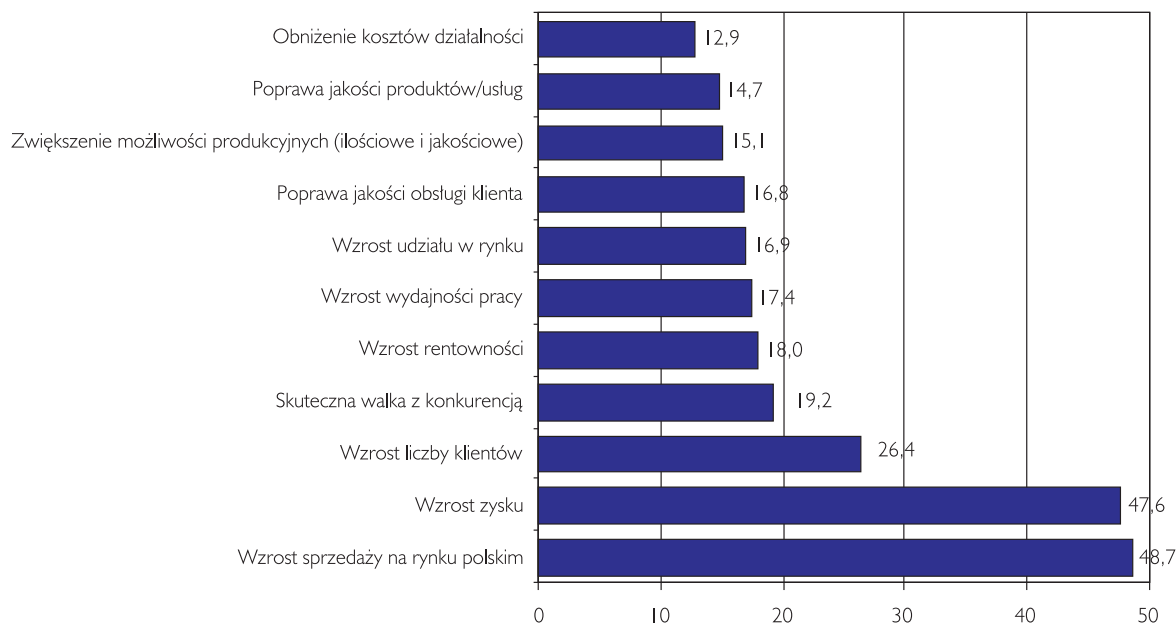
Rys.6. Czynniki decydujące o konkurencyjności MSP w latach 2004–2008 (ii) (% firm)

Zródło: Kondycja sektora MSP, wyniki badań w latach 2004–2008, PKPP Lewiatan

Pomimo tego, że małe i średnie przedsiębiorstwa nie budują swojej pozycji konkurencyjnej na innowacjach inwestują w innowacje. Jak wynika z badań [PKPP Lewiatan, 2008] w okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. 22,5% MSP zainwestowało w nowe technologie, nowe produkty i usługi, w nowy system organizacji i zarządzania, w nowe rozwiązania marketingowe, w nowe kanały dystrybucji. Efektem tych działań był, w opinii przedsiębiorstw inwestujących w innowacje, przede wszystkim wzrost sprzedaży na rynku polskim, wzrost zysku oraz wzrost liczby klientów.

Rys.7. Efekty działalności innowacyjnej przedsiębiorstw
(3 najważniejsze łącznie; % MSP)

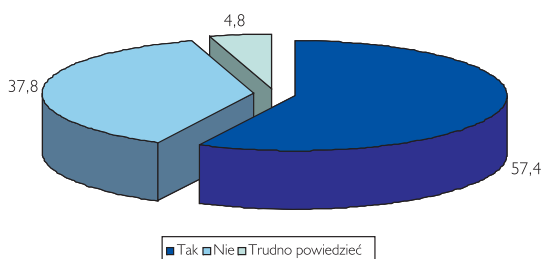

Zródło: Kondycja sektora MSP 2008, PKPP Lewiatan

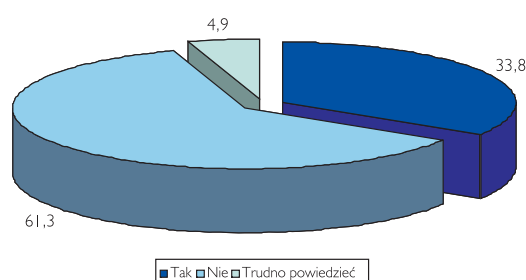
Na wzrost ryzyka w wyniku realizacji inwestycji w innowacje wskazuje jedynie 3,5% MSP, a na wzrost kosztów działania – 5,9% firm.

W tym kontekście dziwi bardzo wyraźnie malejące zainteresowanie MSP działaniami innowacyjnymi (wprowadzaniem czegoś nowego – nowego produktu, nowej technologii, nowego systemu organizacji i zarządzania, itp.). Jeszcze w 2006 r. ponad 57% firm uznawało działania innowacyjne za przydatne dla rozwoju firmy, w 2008 r., jest ich już o ponad 40% mniej.

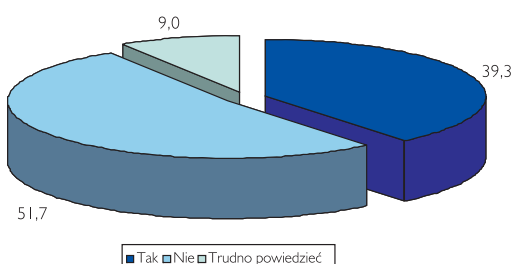
Rys.8a. Czy firmie przydatne byłyby działania innowacyjne (2006; % MSP)?

Rys.8c. Czy firmie przydatne byłyby działania innowacyjne (2008; % MSP)?

Rys.8b. Czy firmie przydatne byłyby działania innowacyjne (2007; % MSP)?

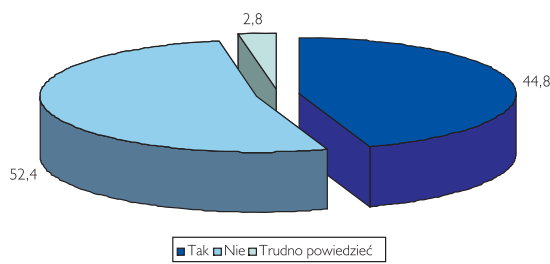
Źródło: Kondycja sektora MSP, wyniki badań w latach 2006–2008, PKPP Lewiatan

Malejące zainteresowanie innowacjami może wynikać z przekonania małych i średnich przedsiębiorstw, przede wszystkim tych działających w sektorach produkcja, budownictwo oraz transport o tym, że stosują one najnowsze technologie w swojej branży. Rośnie bowiem odsetek firm produkcyjnych, budowlanych i transportowych, które deklarują wykorzystywanie najnowszych technologii.

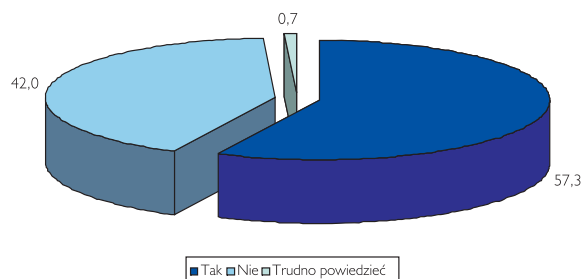
Ocena przez MSP wykorzystywanych technologii wydaje się zbyt optymistyczna, ale wskazuje, że firmy te uważają w bezpośrednich deklaracjach wykorzystywanie nowoczesnych technologii za prestiżowe. Jednocześnie w deklaracjach pośrednich tylko 0,3% MSP wskazuje wykorzystywanie bardziej nowoczesnych niż konkurencja technologii produkcji jako czynnik, na którym budują swoją pozycję konkurencyjną.

Analiza deklaracji MSP dotyczących potrzeby wprowadzania innowacji wskazuje na jeszcze jedno zjawisko. Przedsiębiorstwa rozumieją innowacje jako jednorazową zmianę procesu technologicznego, czy wymianę maszyny na bardziej nowoczesną. Tymczasem innowacje to proces zmian. I, jak zostało to już wcześniej wyjaśnione, innowacyjne nie są te przedsiębiorstwa, które wdrożyły już coś nowego, tylko te, które robią to cały czas.

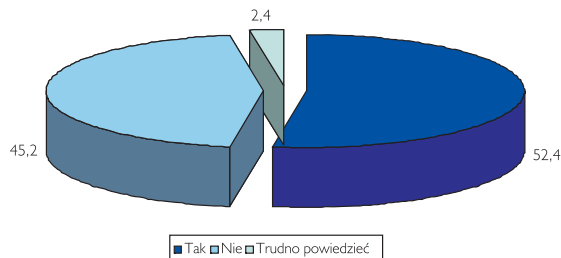
Rys.9a. Czy firma stosuje najnowsze technologie w swojej branży (2006; % MSP) ?

Rys.9c. Czy firma stosuje najnowsze technologie w swojej branży (2008; % MSP) ?

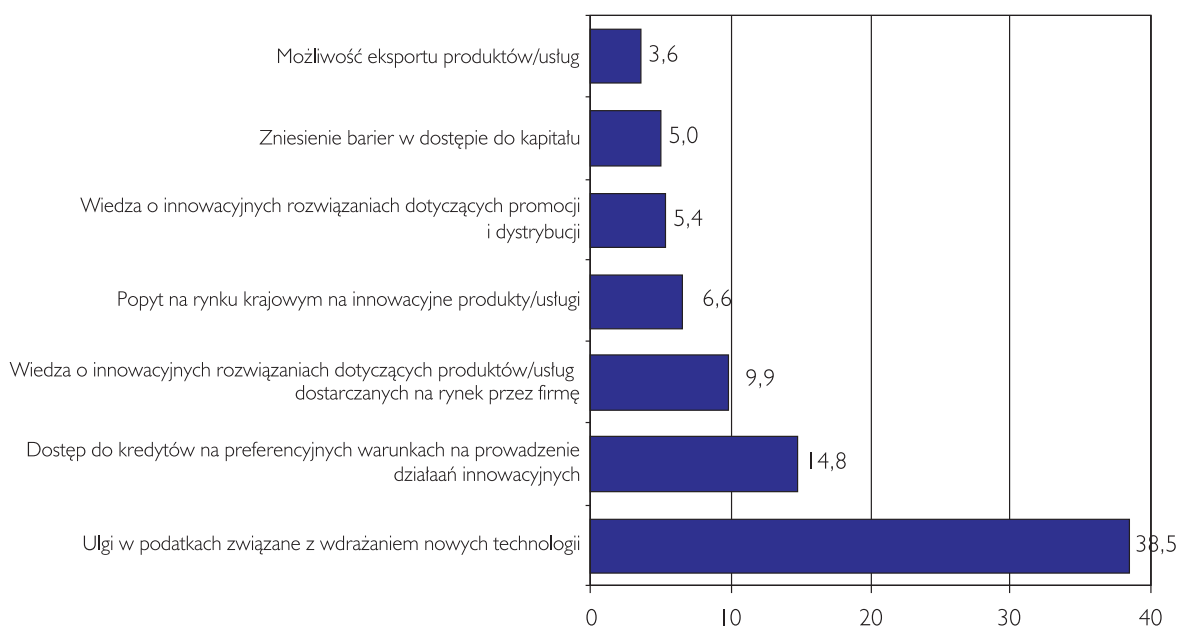
Rys.9b. Czy firma stosuje najnowsze technologie w swojej branży (2007; % MSP) ?

Źródło: Kondycja sektora MSP, wyniki badań w latach 2006–2008, PKPP Lewiatan

Przedsiębiorstwa małe i średnie pytane o czynniki, które ograniczają ich innowacyjność wyraźnie wskazują na brak finansowania – 38,5% firm chciałoby wprowadzenia ulg w podatkach związanych z wdrażaniem nowych technologii, a 14,8% – dostępu do kredytów na preferencyjnych warunkach na wprowadzanie działań innowacyjnych.

Rys. 10. Jakie czynniki zwiększyłyby innowacyjność przedsiębiorstwa (% MSP)

Zródło: Kondycja sektora MSP 2008, PKPP Lewiatan

Mimo tak niekorzystnych tendencji, część małych i średnich firm planuje w 2009 r. wzrost inwestycji w B+R (9,7% MSP), zakup nowych technologii, licencji (17,6% MSP), wzrost inwestycji w majątek trwały, unowocześniających możliwości produkcyjne i usługowe (38,3% MSP) oraz wzrost inwestycji w wartości niematerialne i prawne (13,7%). Ponad 35% małych i średnich firm planuje w 2009 r. wprowadzenie na rynek nowych produktów i usług. Zapewne plany te nie zostaną w całości zrealizowane, głównie ze względu na osłabienie koniunktury gospodarczej, którego symptomy widać już coraz wyraźniej.

Tylko część, i to malejąca, sektora małych i średnich przedsiębiorstw, jest zainteresowana działaniami proinnowacyjnymi. Tym bardziej cenne są te firmy – duże i małe, – które budują swoją przyszłość na innowacjach.

4. Najbardziej innowacyjne firmy w Polsce – badanie w oparciu o Ranking „Kamerton Innowacyjności 2008”

4.1. Metodologia

Badanie miało charakter ilościowy i zostało zrealizowane w oparciu o Ankietę przygotowaną dla potrzeb Rankingu Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”. Ankieta składała się z dwóch części:

- (1) rankingowej, w której przedsiębiorcy odpowiadali na pytania dotyczące innowacji produktowych, procesowych, marketingowych i organizacyjnych oraz certyfikatów jakości ISO lub innych certyfikatów kluczowych dla działalności przedsiębiorstwa, patentów, źródeł innowacji oraz efektów innowacji. Wdrożenie ocenianych innowacji miało nastąpić w okresie styczeń 2007 – czerwiec 2008 r.
- (2) pozarankingowej, w której przedsiębiorcy odpowiadali na pytania o źródła finansowania inwestycji, wagę poszczególnych efektów wdrażania innowacji, barier we wdrażaniu innowacji, a także planów dotyczących wdrażania innowacji w przyszłości.

Do Ankiety została dołączona Metryczka, w której przedsiębiorcy podawali swoje dane adresowe, ale także dane dotyczące wielkości (zatrudnienie i obroty), branży, formy prawnej, zasięgu działania, struktury kapitałowej.

Ankiety zostały wysłane do przedsiębiorstw pocztą. Część ankiet została zrealizowana przez ankierów CBOS (wywiad bezpośredni). Istniał również dostęp on-line do Ankiety przez stronę www.innowacyjnefirmy.pl. Ankietę mogło wypełnić każde przedsiębiorstwo w Polsce, które uznaje się za firmę innowacyjną i w ten sposób zgłosić swój udział w Rankingu, a jednocześnie przedstawić swoje opinie na temat innowacyjności.

Badanie było realizowane w okresie wrzesień–październik 2008 r. Wyniki badania zostały poddane audytowi dotyczącemu danych o firmie (wszystkie przedsiębiorstwa) oraz audytowi merytorycznemu, dotyczącemu odpowiedzi na pytania zawarte w części Rankingowej (losowo wybrane przedsiębiorstwa).

Wyniki badania w części Pozarankingowej nie mają charakteru reprezentatywnego dla całego sektora przedsiębiorstw, są, bowiem opiniami najbardziej innowacyjnych firm w Polsce, które zgłosiły swój udział w Rankingu „Kamerton Innowacyjności 2008”. Należy je jednak uznać za odpowiadające opiniom i ocenom firm, które na tle innych w Polsce wyróżniają się świadomością znaczenia innowacji w działalności gospodarczej, wiedzą o tym jak wdrażać nowości do praktyki oraz jakie są bariery z tym wdrażaniem związane. Zatem o innowacyjności i jej znaczeniu wypowiadają się ci, którzy wiedzą w praktyce, co ona oznacza i co oznaczają dla przedsiębiorstw decyzje dotyczące innowacji.

W analizie wyników badania Firm Innowacyjnych na podstawie Rankingu często będą dokonywane odniesienia do wyników badania GUS [Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2004–2006, GUS 2008]. Należy w tym miejscu uczynić istotne zastrzeżenie dotyczące zasadności tych porównań.

Badania GUS są reprezentatywne dla wszystkich firm zatrudniających powyżej 10 pracowników (czyli bez mikroprzedsiębiorstw). Natomiast wyniki badania opartego o Ranking dotyczą tylko innowacyjnych przedsiębiorstw, i to części tych przedsiębiorstw (tych, które zgłosiły swój udział w Rankingu) i obejmują również firmy mikro, uwzględniając podmioty, prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, czego nie obejmują badania GUS. Są zatem z jednej strony nieuogólnionym, co prawda, ale tylko wycinkiem badania GUS. Z drugiej strony zawierają dane dotyczące firm, których badanie GUS nie uwzględnia. Ponadto badania

GUS obejmują trzy lata – okres 2004–2006, natomiast badanie oparte o Ranking obejmuje kolejne 1,5 roku – okres styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. Porównania dokonywane w niniejszym Raporcie będą brały pod uwagę te fundamentalne różnice. Można jednak przyjąć, że w sposób bardzo niepełny (bowiem ograniczony do wybranych firm), jednak wyniki badań oparte o Ranking mogą stanowić uzupełnienie wyników badań GUS dla okresu lat 2007–2008 wskazujące na utrzymywanie się pewnych tendencji lub ich zmiany.

4.2. Informacja o firmach biorących udział w Rankingu Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

W Rankingu Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008” wzięły udział 374 przedsiębiorstwa. W grupie zgłoszonych do Rankingu Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce znajdują się 62 mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 pracowników), 77 firm małych (zatrudniających od 10 do 49 pracowników), 123 firmy średnie (zatrudniające od 50 do 249 pracowników) oraz 112 przedsiębiorstw dużych (zatrudniających powyżej 249 pracowników). Łącznie stanowią one 0,02% ogólnej liczby przedsiębiorstw działających w Polsce. Niektóre z podmiotów, które zgłosiły swój udział w Rankingu, to instytucje naukowe i badawcze, które nie są przedsiębiorstwami w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004 r.

Mikroprzedsiębiorstwa, które zgłosiły swój udział w Rankingu stanowią 0,004% ogólnej liczby mikrofirm działających w Polsce, przedsiębiorstwa małe – 0,16% ogólnej liczby firm małych, przedsiębiorstwa średnie – 0,83% ogólnej liczby firm średnich, a przedsiębiorstwa duże – 3,8% ogólnej liczby firm dużych. Oznacza to, że największa konkurencja była w grupie firm dużych.

Uwaga: dla odróżnienia przedsiębiorstw biorących udział w Rankingu od przedsiębiorstw analizowanych na podstawie innych badań w Raporcie przedsiębiorstwa biorące udział w Rankingu będą nazywane Firmami Innowacyjnym (FI).

4.2.1. Struktura Firm Innowacyjnych wg wielkości zatrudnienia

Tab.6. Struktura FI wg liczby zatrudnionych na umowę o pracę

Liczba zatrudnionych	Liczba	Udział (%)
0-9	62	16,6
10-49	77	20,6
50-249	123	32,9
250-999	87	23,3
1000 i więcej	25	6,7
Razem	374	100,0

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

4.2.2. Struktura Firm Innowacyjnych wg PKD

Tab.7. Struktura FI wg sekcji PKD

Sektor gospodarki	Liczba	Udział (%)
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	5	1,3
Górnictwo	3	0,8
Przetwórstwo przemysłowe	132	35,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	11	2,9
Budownictwo	41	11,0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	35	9,4
Hotele i restauracje	9	2,4
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	40	10,7
Pośrednictwo finansowe	4	1,1
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	25	6,7
Edukacja	14	3,7
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	7	1,9
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	48	12,8
Razem	374	100,0

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

4.2.3. Struktura Firm Innowacyjnych wg regionów

Tab.8. Struktura FI wg regionów

Region	Liczba	Udział (%)
Dolnośląskie	35	9,4
Kujawsko-Pomorskie	13	3,5
Łódzkie	16	4,3
Lubelskie	11	2,9
Lubuskie	18	4,8
Małopolskie	43	11,5
Mazowieckie	66	17,6
Opolskie	1	0,3
Podkarpackie	15	4,0
Podlaskie	8	2,1
Pomorskie	15	4,0
Śląskie	63	16,8
Świętokrzyskie	7	1,9
Warmińsko-Mazurskie	14	3,7
Wielkopolskie	35	9,4
Zachodniopomorskie	14	3,7
Razem	374	100,0

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

4.2.4. Struktura Firm Innowacyjnych wg formy prawnej

Tab.9. Struktura FI wg formy prawnej

Forma prawna	Liczba	Udział (%)
Spółka akcyjna	89	23,8
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	156	41,7
Spółka komandytowa	1	0,3
Spółka jawna	22	5,9
Przedsiębiorstwo osoby fizycznej - na podstawie wpisu do rejestru	61	16,3
Spółka cywilna	12	3,2
Inna forma (spółdzielnie, firmy państwowe)	30	8,0
Brak informacji	3	0,8
Razem	374	100,0

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

4.2.5. Struktura Firm Innowacyjnych wg pochodzenia kapitału

Tab.10. Struktura FI wg pochodzenia kapitału

Udział kapitału polskiego	Liczba	Udział (%)
0%	53	14,2
do 10%	6	1,6
powyżej 10% do 25%	4	1,1
powyżej 25% do 50%	6	1,6
powyżej 50% do 75%	5	1,3
powyżej 75% do 99%	5	1,3
100%	295	78,9
Razem	374	100,0

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

4.3. Czynniki decydujące o konkurencyjności Firm Innowacyjnych

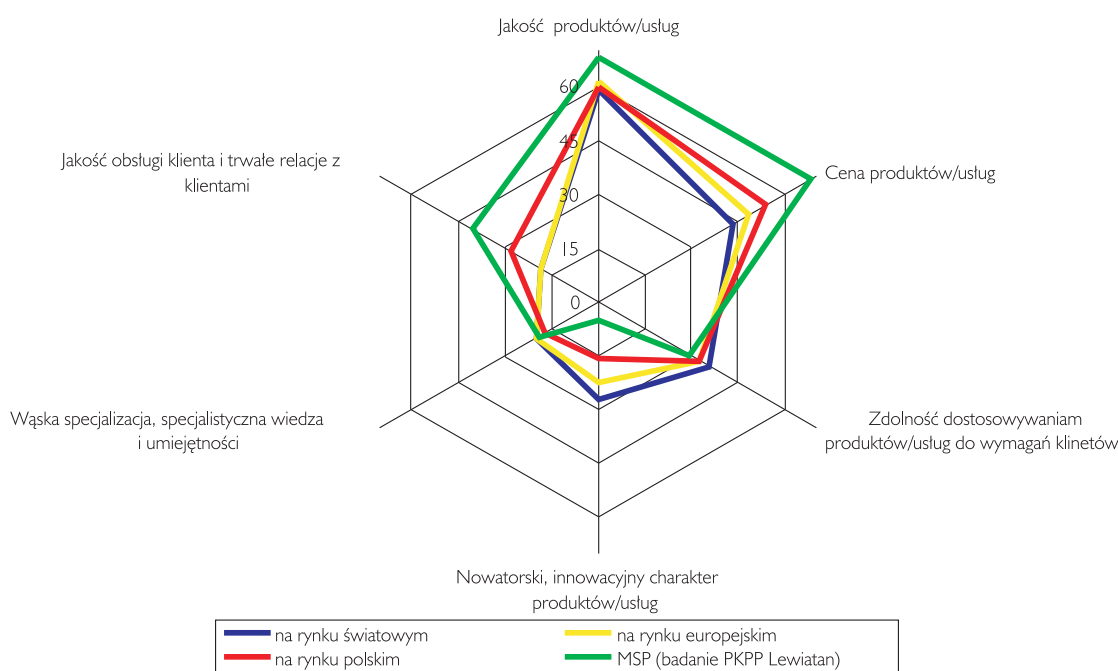
Przedsiębiorstwo jest konkurencyjne, jeżeli posiada zdolność do zwiększania przychodów ze sprzedaży, optymalizowania kosztów, zwiększania zysków, wzrostu udziału w rynku, wzrostu sprzedaży na eksport, wzrostu inwestycji, a tym samym posiada zdolność do wzrostu wartości rynkowej w długim okresie. Zdolność do wzrostu wartości rynkowej w długim okresie przedsiębiorstwo może osiągać wykorzystując różne narzędzia, w tym innowacje. Ale oczywiście narzędzia, które przedsiębiorstwa wykorzystują do budowania swojej pozycji konkurencyjnej są mieszanką różnych elementów – ceny, jakości produktów/usług, jakości obsługi klienta, specjalizacji, wizerunku, innowacji, działań społecznie użytecznych, działań wizerunkowych, działań na rzecz ochrony środowiska, etc. Na to, jakimi narzędziami posługują się przedsiębiorstwa budując swoją pozycję konkurencyjną wpływ ma otoczenie, w którym funkcjonują, koniunktura gospodarcza, branża, w której działają. Mimo, że zewnętrzne uwarunkowania mają tutaj duże znaczenie, przedsiębiorstwa dążąc do uzyskania przewagi konkurencyjnej na rynku

dokonują indywidualnych wyborów narzędzi i proporcji, w jakich będą one stosowane w budowaniu pozycji konkurencyjnej.

Z badań dotyczących kondycji sektora MSP [PKPP Lewiatan, 2008] wynika, że w grupie trzech najważniejszych czynników budujących pozycję konkurencyjną małych i średnich przedsiębiorstw znajduje się cena produktów/usług, ich jakość oraz jakość obsługi klienta i budowanie z nim trwałych relacji. Innowacyjny charakter produktów/usług ma znaczenie tylko dla 4,9% MSP.

Inaczej wygląda sytuacja w Firmach Innowacyjnych (niezależnie od wielkości). Co prawda one także budują swoją pozycję konkurencyjną na jakości produktów/usług oraz na cenie, ale znaczenie innowacji jest w ich strategii wielokrotnie większe. Wielokrotnie większe jest również znaczenie wykorzystywania nowoczesnych technologii produkcji, nowoczesnych metod zarządzania, nowoczesnych kanałów dystrybucji, posiadania certyfikatów jakości, posiadania własnych rozwiązań technologicznych, a także dbania o środowisko naturalne.

Rys. 11. Główne czynniki podnoszące konkurencyjność Firm Innowacyjnych i MSP (3 najważniejsze łącznie; % firm)

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008” i „Kondycja sektora MSP 2008”, PKPP Lewiatan

Porównanie wyników badania sektora MSP [PKPP Lewiatan, 2008] i wyników uzyskanych w badaniu przeprowadzonym w Rankingu Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008” (uprawnione ze względu na to, że 70% firm biorących udział w Rankingu to MSP) wskazuje na istotne różnice między przedsiębiorstwami sektora MSP a Firmami Innowacyjnymi (FI).

Dla FI i MSP dwa najważniejsze czynniki, na których budują one swoją przewagę konkurencyjną to jakość produktów/usług oraz cena. Rola tych czynników nie dziwi, bowiem zawsze, niezależnie od stopnia rozwoju gospodarki, poziomu dochodów konsumentów, cena była i jest dla nich istotnym kryterium wyboru produktów i usług. Coraz większego znaczenia w wyborach konsumenckich nabiera również jakość produktów i usług. Konsumenty żądają coraz wyższej jakości za akceptowalną cenę. Dlatego niezależnie od charakteru realizowanej strategii, wszystkie firmy muszą w niej uwzględnić czynnik ceny i jakości. Jednak znaczenie tych dwóch czynników jest w FI i MSP inne – Firmy Innowacyjne opierają się w swojej działalności zdecydowanie na jakości. Cena jest czynnikiem wspierającym. W przypadku MSP natomiast, to jakość jest wsparciem dla konkurencji cenowej.

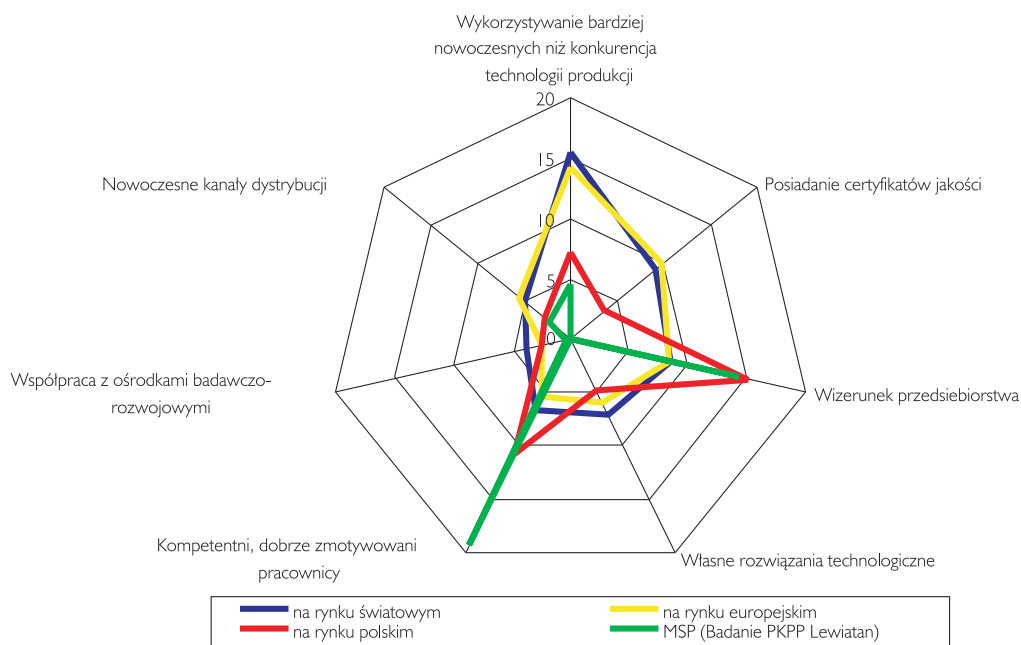
Różnice między Firmami Innowacyjnymi a większością firm działających w Polsce są zatem widoczne już na poziomie czynników najważniejszych dla budowania pozycji konkurencyjnej. Jednak najistotniejsze wydają się być metody, jakimi firmy osiągają oczekiwaną przez konsumentów jakość oraz w jaki sposób oddziałują na koszty, aby móc konkurować ceną. I tutaj widać bardzo duże różnice między Firmami Innowacyjnymi a MSP.

Firmy Innowacyjne osiągają jakość poprzez specjalizację, tworząc innowacyjne produkty i usługi, wykorzystując bardziej nowoczesne niż konkurenci technologie produkcji, tworząc własne rozwiązania technologiczne, poświadczając jakość odpowiednimi certyfikatami. Tworzą, zatem „nową jakość”. Natomiast realizując politykę konkurencyjnych cen Firmy Innowacyjne bazują na specjalizacji, nowoczesnych technologiach, które pozwalają im obniżyć koszty, opracowują wspólnie z ośrodkami badawczo-rozwojowymi i uczelniami nowe rozwiązania technologiczne, unowocześniają metody zarządzania firmą, korzystają z nowoczesnych metod promocji i dystrybucji, budują kompetencje pracowników i odpowiednio motywują ich do pracy.

MSP realizując politykę konkurencyjności jakości również bazuje na specjalizacji, a także na kompetentnych, dobrze zmotywanych pracownikach. Polityka jakości firm z tego segmentu to jednak „ograniczanie braków”, a nie tworzenie „nowej jakości”.

Specjalizacja oraz kompetencje i motywowanie pracowników to także główne elementy polityki konkurencyjności cenami w sektorze MSP. Jednak innowacje w niewielkim stopniu wykorzystywane są przez większość przedsiębiorstw w Polsce do zarządzania kosztami, a tym samym do oferowania wysokiej jakości produktów po konkurencyjnej cenie.

Rys. 12. Inne czynniki podnoszące konkurencyjność Firm Innowacyjnych i MSP (3 najważniejsze łącznie; % firm)

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008” i „Kondycja sektora MSP 2008”, PKPP Lewiatan

Na uwagę zasługuje dość istotne zróżnicowanie czynników podnoszących konkurencyjność Firm Innowacyjnych w zależności od rynku, na który kierują produkty i usługi. Budując swoją pozycję konkurencyjną na rynku światowym FI znacznie większą wagę przywiązują do jakości i innowacyjności produktów i usług, a relatywnie mniejsze znaczenie ma cena. Istotne znaczenie ma również

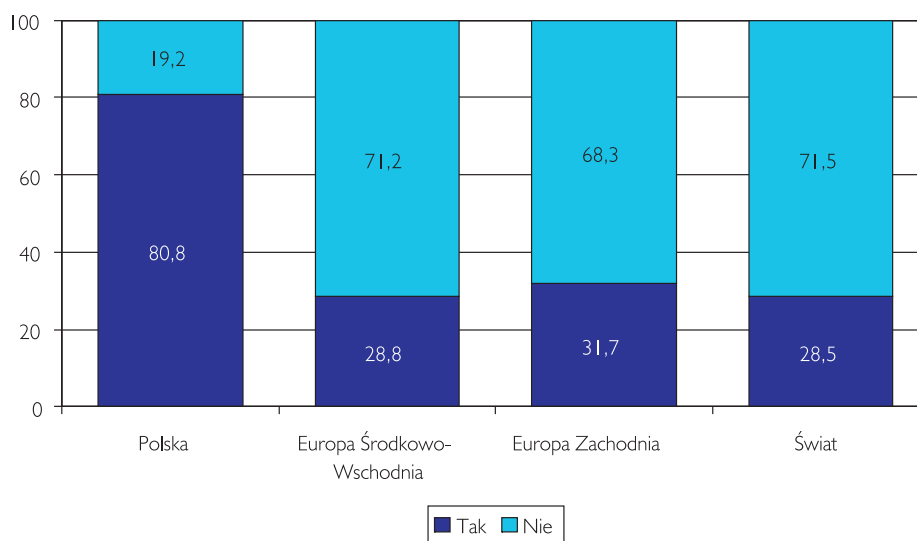
wykorzystywanie nowoczesnych technologii, własne rozwiązania technologiczne oraz współpraca z ośrodkami badawczo-rozwojowymi. Ważna jest także jakość obsługi klienta.

Podobne narzędzia stosują FI w przypadku konkurowania na rynku europejskim. Jednak mniejsze znaczenie ma tu, w ich opinii, jakość obsługi klienta. Większe znaczenia ma natomiast posiadanie certyfikatów jakości oraz wykorzystywanie nowoczesnych kanałów dystrybucji. Relatywnie ważne jest również oferowanie produktów i usług przyjaznych dla środowiska, co nie jest istotnym czynnikiem konkurowania na rynkach światowych.

Firmy innowacyjne konkurując na rynku polskim kładą większy nacisk na cenę, a mniejszy na innowacyjność produktów i usług. Mniejsze znaczenie mają takie „atrybuty” innowacyjności, jak certyfikaty jakości, wykorzystywanie nowoczesnych technologii, nowoczesne kanały dystrybucji, posiadanie własnych rozwiązań technologicznych. Relatywnie niewielkie znaczenie, podobnie jak na rynkach światowych, ma oferowanie produktów przyjaznych dla środowiska. O wiele większe znaczenie ma natomiast wizerunek przedsiębiorstwa oraz kompetentni i dobrze zmotywowani pracownicy.

Wskazywane przez przedsiębiorstwa różnice w strategiach konkurowania na różnych rynkach są istotne, ponieważ duża część Firm Innowacyjnych sprzedaje swoje produkty i usługi nie tylko na rynku polskim, ale także na rynkach Europy Środkowo-Wschodniej i Europy Zachodniej, jak również poza Europą. Oznacza to, że muszą one inaczej kształtować zasady konkurowania dopasowując je do charakterystyk rynków, na których działają.

Rys. 13. Zasięg działalności Firm Innowacyjnych (% firm)

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton 2008”

Interesującym jest fakt, iż ponad 19% Innowacyjnych Firm sprzedaje swoje produkty i usługi wyłącznie na rynkach zagranicznych. Część z nich to zapewne firmy działające w ramach międzynarodowych grup kapitałowych i dostarczające innym podmiotom grupy produkty lub usługi. W jakiejś mierze może to być jednak efekt braku popytu na rynku polskim na oferowane przez te firmy innowacyjne rozwiązania produktowe i usługowe. Zaobserwowane różnice w strategiach konkurowania Firm Innowacyjnych w zależności od rynków, na których sprzedają swoje produkty i usługi wyraźnie wskazują bowiem, że rynek polski nie jest jeszcze w pełni gotowy do korzystania z innowacyjności. Większe znaczenie dla niego ma cena i jakość rozumiana jako „dobry produkt” niż jako „nowoczesny produkt”, który niesie ze sobą dodatkowe walory użytkowe i jest przyjazny dla środowiska. Wynika to w dużej mierze z poziomu rozwoju polskiej gospodarki, w której Produkt Krajowy Brutto (PKB) per capita stanowi 54,8% przeciętnego PKB per capita w 27 krajach UE [Eurostat, 2008] oraz z poziomu dochodów konsumentów.

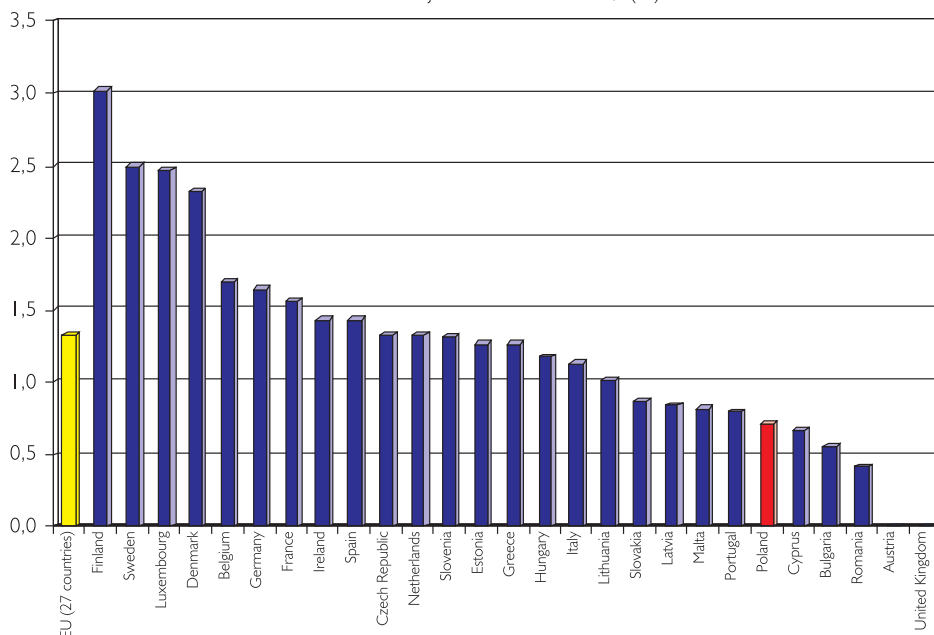
Porównanie Firm Innowacyjnych i MSP, które reprezentują większość przedsiębiorstw w Polsce wskazuje wyraźnie, że FI etap budowania swojej pozycji konkurencyjnej na cenie i jakości w oparciu o tradycyjne metody mają już za sobą. Inaczej postrzegają możliwości konkurowania na rynku i inaczej budują swoje strategie – opierają je na różnych elementach innowacyjności procesowej, produktowej marketingowej i organizacyjnej. Prowadzą własne prace badawczo–rozwojowe i wykorzystują do tego własne ośrodki badawczo–rozwojowe. Współpracują również nad innowacjami z podmiotami zewnętrznymi.

4.4. Prace nad innowacjami w Firmach Innowacyjnych

4.4.1. Badania i rozwój w Firmach Innowacyjnych

Polska nie jest krajem rozwijającym się w oparciu o badania i rozwój. Wskazuje na to nie tylko udział wydatków na B+R w PKB (rys. 1.), ale także zatrudnienie w sferze B+R. Znajdujemy się na czwartym od końca miejscu w UE pod względem liczby pracowników zatrudnionych w sferze B+R (nie uwzględniając Austrii i Wlk. Brytanii, dla których Eurostat nie podaje danych). Za Polską plasuje się jedynie Cypr, Bułgaria i Rumunia. Analizując te dwa wskaźniki można podzielić kraje UE na te, które mają strategię budowy pozycji konkurencyjnej gospodarki na innowacjach tworzonych głównie w oparciu o własne zaplecze badawczo–rozwojowe (m.in. Luksemburg, Niemcy, Finlandia, Szwecja) oraz takie, w których istotną rolę odgrywa korzystanie z efektów zakupionych wyników badań (m.in. Portugalia, a także większość nowych krajów członkowskich UE). Ale we wszystkich tych krajach widać politykę wobec innowacyjności. W Polsce zatrudniamy w sferze B+R (państwowej i prywatnej) relatywnie niedużo pracowników, a także wydajemy na badania i rozwój niewielką część naszego Produktu Krajowego Brutto. Nie wspieramy tworzenia własnego zaplecza B+R oraz wydajemy bardzo niewiele na zakup innowacyjnych rozwiązań. Można to nazwać polityką – ale na pewno nie polityką wspierania działań innowacyjnych.

Rys. 14. Udział pracowników B+R w ogólnej liczbie zatrudnionych w krajach UE-27 w 2005 r.* / (%)

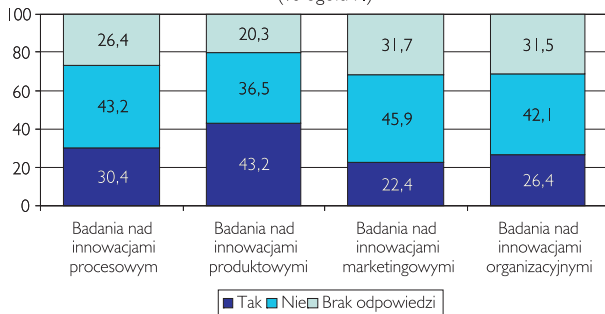

* / EU27, Czechy, Estonia, Irlandia, Hiszpania, Litwa, Węgry, Malta Polska, Rumunia, Słowenia, Słowacja, Finlandia – dane dla 2006 r.; Austria i Wlk. Brytania – brak danych

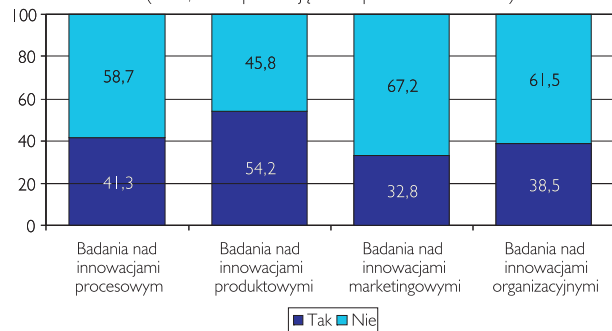
Źródło: Eurostat, 2008

Tym większe znaczenie ma fakt, iż duża część Firm Innowacyjnych posiada własne zaplecze badawczo-rozwojowe (B+R) i zatrudnia pracowników B+R, którzy zajmują się projektowaniem nowych rozwiązań nie tylko o charakterze technologicznym czy produktowym, ale także organizacyjnym i marketingowym. Ich doświadczenia powinny być podstawą dla tworzenia polityki innowacyjności w Polsce.

Rys. 15a. Czy Firma Innowacyjna posiada dział B+R i pracowników prowadzących badania nad innowacjami? (% ogółu FI)

Rys. 15b. Czy Firma Innowacyjna posiada dział B+R i pracowników prowadzących badania nad innowacjami? (% FI, które posiadają dział i pracowników B+R)

Uwaga: odpowiedź na pytanie dotyczące działów i pracowników B+R znajdowało się w części pozarankingowej i przedsiębiorstwa nie miały obowiązku na nie odpowiadać

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton 2008”

Obraz Firm Innowacyjnych w Polsce oceniany pod kątem prowadzenia własnych prac badawczych wygląda bardzo dobrze. To, że tak duży odsetek firm ma własne działy i pracowników prowadzących badania nad innowacjami wskazuje, że innowacje są dla nich kluczowym czynnikiem rozwoju. Ponadto oznacza to, że FI nastawione są na tworzenie innowacji na skalę świata i na skalę kraju. To znacznie bardziej ryzykowne rozwiązanie niż zakup innowacyjnych rozwiązań, ale też sposób dający szansę na wyższą efektywność działania.

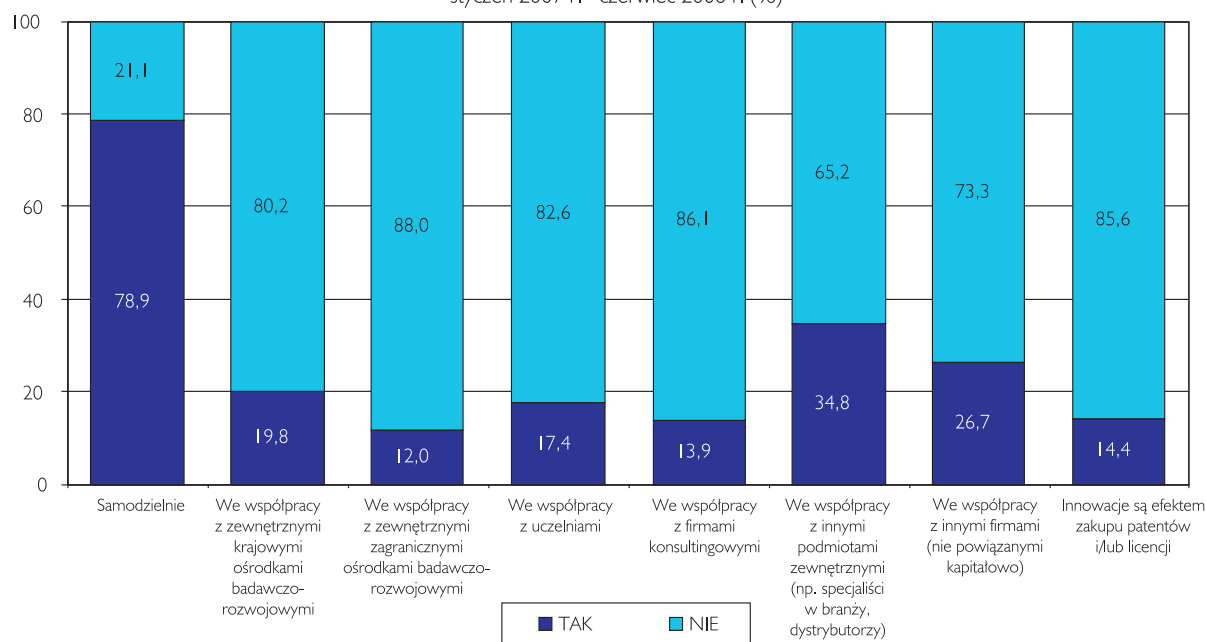
Jednak to, że nie wszystkie FI prowadzą prace badawcze nad innowacyjnymi rozwiązaniami nie świadczy o braku koncentracji na innowacjach, nie świadczy o tym, że ich innowacyjność jest jednorazowa. Wdrażanie innowacji nie oznacza konieczności prowadzenia własnych badań, ich wyniki można po prostu kupić. Tym bardziej, że większość firm (mikroprzedsiębiorstwa i firmy małe) ma ograniczone możliwości wyodrębniania w strukturze organizacyjnej działów i pracowników zajmujących się B+R. Część firm buduje swoją pozycję konkurencyjną na kupowanych rozwiązaniach innowacyjnych. Implementują je wprowadzając innowacje albo na skalę kraju, albo tylko na skalę własnego przedsiębiorstwa. Ale dzięki temu rozwijają się.

Największe znaczenie dla Firm Innowacyjnych działających w Polsce mają badania nad nowymi produktami i usługami oraz ulepszanie już oferowanych na rynek produktów i usług – prawie 55% FI posiada działy B+R oraz zatrudnia pracowników prowadzących badania nad innowacjami produktowymi. Duże znaczenie mają własne badania nad innowacjami procesowymi (41,3% FI). Natomiast mniejsze znaczenie mają badania nad innowacjami organizacyjnymi (38,5 FI) i marketingowymi (32,8% FI). Nie oznacza to, że Firmy Innowacyjne (poza jednoosobową samodzielną działalnością gospodarczą) nie prowadzą badań dotyczących rynku, potrzeb klientów po to, aby móc wskazać oczekiwane przez nich zmiany w produktach i usługach. Zapewne korzystają w tym przypadku z outsourcingu, z usług firm badawczych, które takie analizy rynkowe dla nich przygotowują. Nawet wtedy, gdy chcą bezpośrednio komunikować się ze swoimi klientami, korzystają z outsourcingu.

4.4.2. Współpraca Firm Innowacyjnych z innymi podmiotami przy projektach innowacyjnych

Większość projektów Firmy Innowacyjne realizują samodzielnie – prawie 80% FI przygotowywało innowacyjne rozwiązania w oparciu o własnych pracowników i/lub własny ośrodek badawczy. Wynika z tego, że nie ma wśród przedsiębiorstw działających w Polsce potrzeby i umiejętności współpracy z innymi podmiotami, ani wywodzącymi się z nauki, ani z partnerami biznesowymi. Potwierdzają to badania GUS [tab.3.], które ponadto pokazują, że firmy produkcyjne mniej chętnie współpracują z innymi podmiotami przy innowacjach niż firmy usługowe oraz że przy innowacjach procesowych skłonność do współpracy jest istotnie większa niż przy innowacjach produktowych. Może to wynikać z większej skali trudności przy opracowywaniu i wdrażaniu innowacji procesowych niż przy innowacjach produktowych.

Rys. 16. Współpraca Firm Innowacyjnych z innymi podmiotami przy realizacji różnych projektów innowacyjnych w okresie styczeń 2007 r.– czerwiec 2008 r. (%)

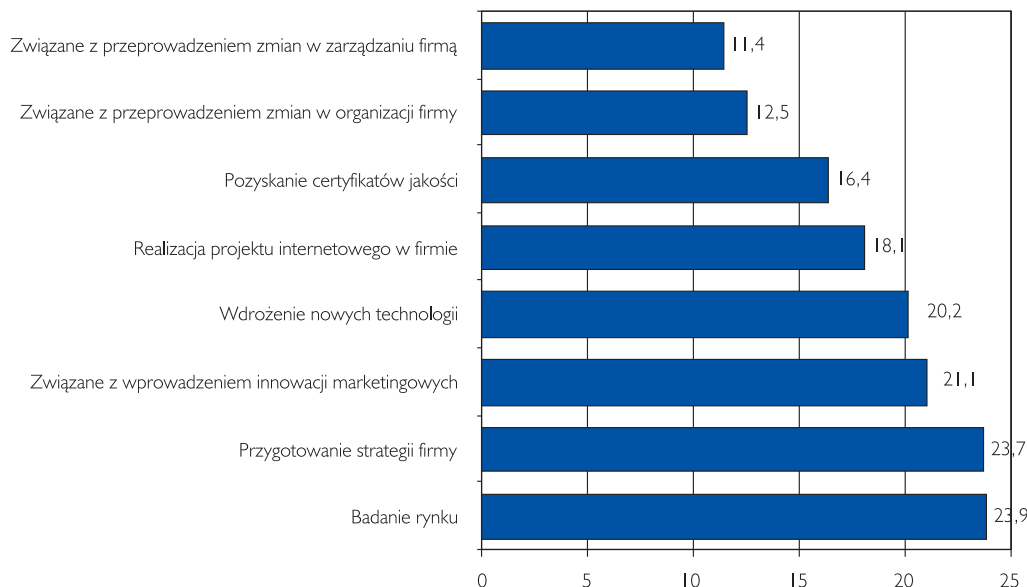
Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

Część przedsiębiorstw współpracuje z innymi podmiotami, jednak znacznie chętniej Firmy Innowacyjne współpracują z innymi firmami – specjalistami w branży, dystrybutorami, a także z innymi firmami, z którymi nie mają powiązań kapitałowych niż ze światem nauki – krajowymi i zagranicznymi jednostkami badawczo-rozwojowymi i uczelniami. Potwierdzają to także inne badania [MNiSW, 2006]. Jest to efektem braku umiejętności współpracy po obu stronach wynikającej z odmiennie definiowanych celów działania. Świat biznesu potrzebuje konkretnych rozwiązań, które muszą zostać przygotowane w ściśle określonym czasie i za ściśle określone pieniądze. Naukowcy dążą do doskonałości, a to oznacza brak ograniczeń czasowych oraz trudne do zdefiniowania koszty, o rezultatach już nie wspominając. Języki, którymi porozumiewają się oba te środowiska są zatem odmiennie. Jednak budowanie relacji między biznesem a nauką jest konieczne i uzasadnione. Trzeba tylko uzupełnić wiedzę naukowców o mechanizmy działania w realnej gospodarce, a także przyjąć rozwiązania prawne chroniące w sposób lepszy niż dzisiaj prawa autorskie, wynalazki, wzory przemysłowe oraz wesprzeć finansowo (fundusze unijne) tak przedsiębiorstwa, jak i naukę w działaniach na rzecz ochrony wartości intelektualnych.

Firmy Innowacyjne mają również bardzo niską skłonność do współpracy z firmami konsultingowymi (13,9% FI). Potwierdzają to badania małych i średnich przedsiębiorstw [PKPP Lewiatan, 2008], z których

wynika, że jeżeli przedsiębiorstwa potrzebują usług doradczych, to przede wszystkim w zakresie porad podatkowych (52,3% MSP), ogólnych porad prawnych (48,2% MSP) oraz pomocy przy przygotowaniu wniosku o fundusze unijne (40,4% MSP). Doradztwo w zakresie związanym z innowacjami jest poszukiwane i wykorzystywane przez znacznie mniejszy odsetek firm.

Rys.17. Jakiego rodzaju usługi doradcze byłyby Pana(i) firmie potrzebne ? (% MSP)

Źródło: „Kondycja sektora MSP 2008”, PKPP Lewiatan

Większość działań zawartych na powyższej liście potencjalnych usług doradczych musi być przez przedsiębiorstwa realizowana. W tym kontekście dziwić musi niskie zainteresowanie współpracą z zewnętrznymi konsultantami. Przedsiębiorcy pytani o przyczyny tej niechęci wskazują niską bardzo często jakość usług doradczych i brak ofert „szytych na miarę”. Oznacza to, że firmy doradcze nie są innowacyjne.

Generalnie jednak niska skłonność Firm Innowacyjnych do współpracy z podmiotami zewnętrznymi niepokoi. Dzisiaj trudno myśleć o budowaniu trwałych przewag konkurencyjnych bez współpracy, bez tworzenia sieci. Rozwój klastrów na świecie był taką innowacyjną odpowiedzią na innowacyjne potrzeby firm. Klustry rozwijają się także w Polsce, np. klastery lotniczy w regionie Podkarpackim. Jednak nowe możliwości i nowe wyzwania każą nam myśleć nie o klastrach „branżowo-geograficznych”, ale o klastrach wirtualnych. Do tego jednak przedsiębiorstwa działające w Polsce, szczególnie te, które są i chcą być innowacyjne, muszą się otworzyć na świat zewnętrzny, zaufać. Tęgo zaufania jednak brakuje. Widać to nie tylko po niechęci do współpracy z podmiotami zewnętrznymi, ale także po ostrożnym sięganiu po outsourcing, po niechęci do korzystania z takich sieciowych rozwiązań, jak np. franczyza.

4.4.3. Ochrona własności intelektualnej w Firmach Innowacyjnych (patenty na wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, zastrzeżenia prawa autorskiego)

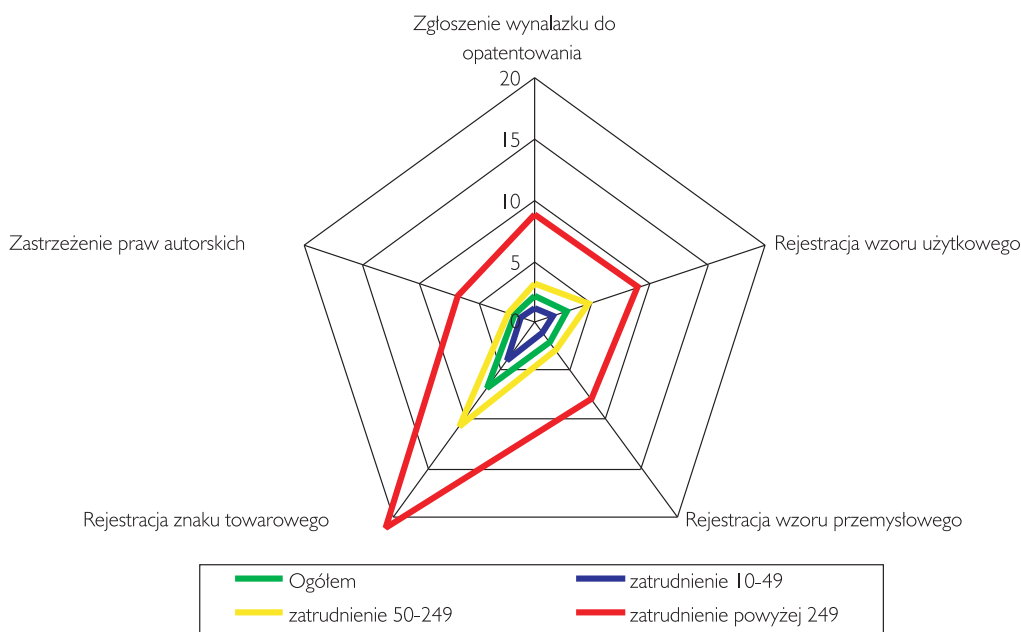
Patent to, zgodnie z definicją przyjmowaną przez GUS, „prawo własności wynalazku udzielane przez specjalny urząd, dające jego posiadaczowi monopol na eksploatację (wykorzystywanie) wynalazku o ograniczonym okresie trwania wynoszącym na ogół od 15 do 20 lat; w Polsce aktualnie 20 lat) w zamian za opublikowanie (ujawnienie) tego wynalazku, umożliwiające jego szersze społeczne zastosowanie. Po wygaśnięciu ochrony patentowej każdy wynalazek staje się dobrem powszechnym” [GUS, 2008].

Ochronie prawnej podlegają także wzory użytkowe (nowe rozwiązania o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci; GUS, 2008), wzory przemysłowe (nowa postać wyrobu przejawiająca się szczególnie w jego kształcie, właściwościach powierzchni, barwie, rysunku lub ornamentyce; GUS, 2008), znaki towarowe (oznaczenia przedstawione w sposób graficzny, które nadają się do odróżnienia w obrocie towarów jednego przedsiębiorstwa od tego samego rodzaju towarów innych przedsiębiorstw; GUS, 2008).

Ochrona własności intelektualnej ma w przypadku przedsiębiorstw działających w Polsce trzy wymiary: po pierwsze powstaje u nas relatywnie niewiele wynalazków, po drugie – świadomość możliwości i korzyści ochrony własności intelektualnej jest bardzo niska. Ponadto ochrona własności intelektualnej wiąże się z dużymi kosztami. W efekcie niewiele firm, szczególnie małych i średnich chroni swoją własność intelektualną. Dlatego też w ramach środków unijnych (Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG)) zaplanowane zostało m.in. finansowanie projektów, których celem jest ochrona własności intelektualnej (działanie 5.4).

Niską świadomość znaczenia ochrony własności intelektualnej dla działalności przedsiębiorstw pokazują wyraźnie statystyki dotyczące firm, które w latach 2004–2006 zgłosiły wynalazki do opatentowania, zarejestrowały wzory użytkowe, przemysłowe, znaki towarowe, zastrzegły prawa autorskie.

Rys.18. Ochrona własności intelektualnej w przedsiębiorstwach przemysłowych i usługowych wg klas wielkości w latach 2004–2006 (% ogółu przedsiębiorstw w tych sektorach)

Źródło: Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2004–2006, GUS. 2008

Znaczenie i potrzebę ochrony własności intelektualnej w największym stopniu widzą duże przedsiębiorstwa, jednak odsetek firm dużych korzystających z ochrony własności intelektualnej jest w Polsce także bardzo mały.

Największe wśród wszystkich przedsiębiorstw jest zrozumienie potrzeby ochrony znaku towarowego, najmniejsze – ochrony wzoru przemysłowego i wynalazków.

Tab. 11. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych chroniących własność intelektualną w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w tych sektorach (%)

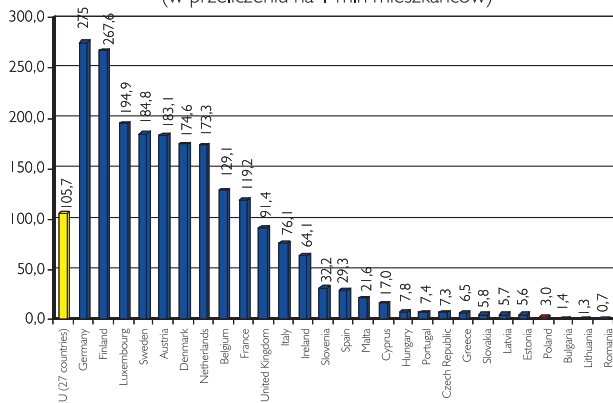
Liczba zatrudnionych	Udział (%)	
	przemysł	usługi
0-9	brak danych	brak danych
10-49	6,2	6,8
50-249	14,8	15,3
powyżej 249	29,3	24,1
Przeciętnie w sektorze	9,9	8,8

Źródło: Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2004–2006, GUS 2008

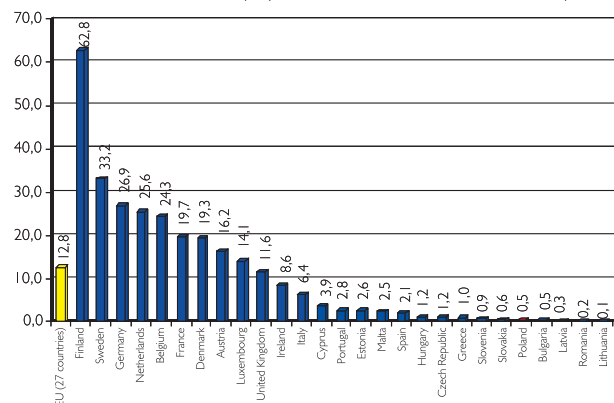
Na tle danych dotyczących wszystkich przedsiębiorstw działających w Polsce, które chronią własność intelektualną, Firmy Innowacyjne biorące udział w Rankingu są bardziej świadome znaczenia tej ochrony, bowiem 11,8% FI potwierdziło opracowanie i wdrożenie do praktyki własnych rozwiązań, które w okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. zostały opatentowane.

A jest tu bardzo dużo do nadrobienia, bowiem Polska jest jednym z krajów UE o najniższej liczbie wniosków patentowych składanych do Europejskiego Urzędu Patentowego, w tym wniosków patentowych dotyczących wysokich technologii.

Rys. 19. Liczba wniosków patentowych złożonych do Europejskiego Urzędu Patentowego z krajów UE-27 w 2005 r. (w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców)

Rys. 20. Liczba wniosków patentowych dotyczących wysokich technologii złożonych do Europejskiego Urzędu Patentowego z krajów UE-27 w 2005 r. (w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców)

Źródło: Eurostat, 2008

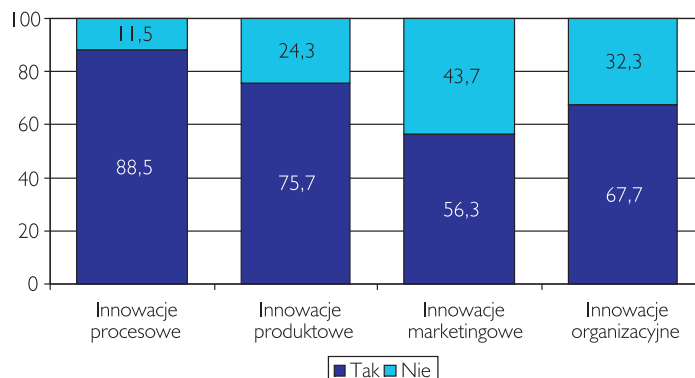
4.5. Innowacje wg rodzaju w Firmach Innowacyjnych

Dane z Raportu GUS (pkt. 3.1.1. oraz 3.1.2.) wskazują, że w latach 2004–2006 przedsiębiorstwa działające w Polsce w większym stopniu wykazywały aktywność innowacyjną wdrażając innowacje marketingowe i organizacyjne (ponad 30% badanych firm) niż innowacje procesowe i produktowe (ponad 22% badanych firm). Relatywnie najmniejszy odsetek firm wdrażał innowacje produktowe, a największy – innowacje organizacyjne.

Odmienne wygląda sytuacja w grupie Firm Innowacyjnych, które wzięły udział w Rankingu Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”. Żadnej z innowacji: procesowej i/lub produktowej nie wdrożyło w okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. jedynie 3,7%. Ponad 96% FI wprowadziło do praktyki albo innowacje procesowe, albo innowacje produktowe, większość jednak wprowadziła jednocześnie i innowacje produktowe i procesowe (68%).

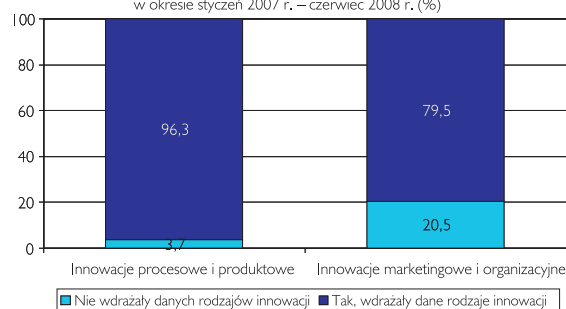
Natomiast 20,5% FI nie wprowadziło ani innowacji marketingowych, ani innowacji organizacyjnych. Natomiast 44,8% FI wprowadziło łącznie i innowacje marketingowe i innowacje organizacyjne.

Rys. 21. Odsetek Firm Innowacyjnych wdrażających innowacje procesowe, produktowe, marketingowe i organizacyjne w okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. (%)

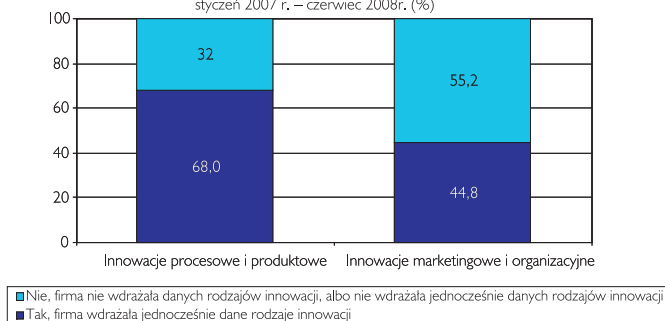

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

Rys. 22a. Odsetek FI, które w ogóle nie wdrażały innowacji procesowych i produktowych oraz odsetek firm, które w ogóle nie wdrażały innowacji marketingowych i organizacyjnych w okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. (%)

Rys. 22b. Odsetek FI, które wdrażały jednocześnie innowacje procesowe i produktowe oraz odsetek FI, które jednocześnie wdrażały innowacje marketingowe i organizacyjne w okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008r. (%)

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

Jak było już wcześniej powiedziane, trudno jest porównywać wyniki badań GUS i Rankingu, ponieważ badania GUS są reprezentatywne dla całej populacji firm zatrudniających powyżej 10 pracowników (czyli bez mikroprzedsiębiorstw). Natomiast wyniki badania opartego o Ranking dotyczą tylko części innowacyjnych przedsiębiorstw, które zgłosiły swój udział w Rankingu, ale obejmują również firmy mikro, w tym osoby prowadzące samodzielną działalność gospodarczą, czego nie obejmują badania GUS. Inny jest również okres objęty badaniem. Jednak w procesach związanych z innowacjami zmiany nie zachodzą w krótkim okresie, a zatem wyniki badania opartego o Ranking mogą stanowić podstawę do analizy zmian trendów dotyczących innowacji w sektorze przedsiębiorstw w Polsce, które zostały zarysowane w badaniu GUS dla lat 2004–2006.

Korzystając z tej możliwości należy wskazać, że badanie GUS objęło okres 2004–2006, czyli wchodzenie polskiej gospodarki w okres dobrej koniunktury, któremu towarzyszyły rosnące dochody firm oraz rosnące inwestycje. Jednak szczyt koniunktury przypadł na okres styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. Zysk netto przedsiębiorstw średnich i dużych wyniósł w tym okresie ponad 130 mld zł (czyli w 1,5 roku firmy te osiągnęły wynik finansowy równy prawie 75% wyniku osiągniętego w okresie 3 poprzednich lat), a inwestycje rosły w tempie średnio ponad 20%. Było to zapewne przyczyną, dla której Firmy Innowacyjne podjęły większe ryzyko i inwestowały w innowacje procesowe i produktowe na większą skalę niż miało to miejsce w latach wcześniejszych.

Uprawnione wydaje się stwierdzenie, że przedsiębiorstwa w okresie bardzo dobrej koniunktury inwestują w innowacje o większym poziomie ryzyka, innowacje wymagające większych nakładów kapitałowych, bowiem ryzyko to amortyzowane jest przez oczekiwanie wysokiej stopy zwrotu w warunkach dobrej koniunktury oraz wysokimi zdolnościami akumulacyjnymi i kredytowymi firm.

Potwierdza to struktura innowacji Firm Innowacyjnych, która jest odmienna od struktury innowacji analizowanej w badaniach GUS.

4.5.1. Innowacje procesowe i produktowe w Firmach Innowacyjnych

W okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. Firmy Innowacyjne koncentrowały się na innowacjach procesowych – prawie 90% FI zrealizowało w tym okresie inwestycje zaliczane do procesowych. Natomiast ponad 75% FI zrealizowało inwestycje w innowacje produktowe.

Tab. 12. Udział Firm Innowacyjnych wdrażających innowacje procesowe oraz innowacje produktowe w ogólnej liczbie FI biorących udział Rankingu (%)

Innowacje procesowe	Tak (%)	Nie (%)
Innowacje procesowe łącznie	88,5	11,5
Nowe procesy technologiczne	45,9	54,1
Nowe maszyny, urządzenia, narzędzia	59,1	40,9
Nowe oprogramowanie	55,9	44,1
Nowy sposób tworzenia usług	35,8	64,2
Ulepszone procesy technologiczne	40,1	59,9
Ulepszone maszyny, urządzenia, narzędzia	44,4	55,6
Ulepszone oprogramowanie	35,9	64,1
Ulepszone sposób tworzenia usług	29,4	70,6

Innowacje procesowe	Tak (%)	Nie (%)
Innowacje produktowe łącznie	75,7	24,3
Nowy produkt/usługa	65,8	34,2
Ulepszony produkt/ usługa	50,3	49,7

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

Porównując te tendencje z trendami zarysowanymi w badaniu GUS widać, że obserwowane w obu badaniach innowacje procesowe realizowane były i są przez większą liczbę firm niż innowacje produktowe. Jednak nieco inaczej wygląda obraz FI, gdy popatrzymy na nie z perspektywy poszczególnych składowych innowacji procesowych i produktowych. Analiza szczegółowa wskazuje, że największy odsetek FI koncentrował się na wprowadzeniu do praktyki nowych produktów i usług – uczyniło to w ciągu ostatniego 1,5 roku prawie 66% firm. Ponadto ponad 60% z tych 66% FI, które wprowadziły do praktyki nowe produkty i usługi, wdrożyło także ulepszone produkty i usługi. Jedynie 9,9% FI wprowadzając innowacje produktowe – wdrażała ulepszenia. Widać zatem bardzo wyraźnie koncentrację na nowościach, a nie na ulepszeniach produktów i usług. Jest to zapewne efektem dobrej koniunktury gospodarczej i dobrych wyników finansowych osiągniętych w tym okresie przez przedsiębiorstwa.

Potwierdza to także struktura innowacji procesowych – dominowały w badanym okresie inwestycje w nowe rozwiązania procesowe, a nie ulepszanie już istniejących rozwiązań. Firmy Innowacyjne koncentrowały się na wdrażaniu nowych maszyn, urządzeń i narzędzi (59,1% FI) oraz na implementacji nowego oprogramowania (55,9% FI). Relatywnie mniejsze było zainteresowanie inwestycjami w nowe procesy technologiczne.

Koncentracja na nowościach i na innowacjach procesowych w latach 2007–2008 wynikała z dobrej kondycji finansowej przedsiębiorstw oraz pozytywnych oczekiwań dotyczących rozwoju gospodarczego w Polsce i na świecie. Była inwestycją w przyszłość. Patrząc z dzisiejszej perspektywy – kryzysu na światowych rynkach finansowych oraz istotnego osłabienia koniunktury gospodarczej na świecie – inwestycje te mogą okazać się strategicznymi, bowiem Firmy Innowacyjne, które inwestowały w nowe rozwiązania procesowe i produktowe zbudowały przewagę konkurencyjną, której już dzisiaj zbudować by nie mogły. Wyprzedziły konkurentów, którzy nie inwestowali w innowacje, a także tych, którzy inwestowali w innowacje marketingowe i organizacyjne.

4.5.2. Innowacje marketingowe i organizacyjne w Firmach Innowacyjnych

Innowacje organizacyjne wdrażało w okresie styczeń 2007r. – czerwiec 2008r. ponad 2/3 Firm Innowacyjnych, natomiast innowacje marketingowe – ponad 56% FI. Zatem zainteresowanie tym rodzajem innowacji wśród Firm Innowacyjnych było istotnie mniejsze niż innowacjami procesowymi i produktowymi. Może to być efektem relatywnie większego zainteresowania innowacjami marketingowymi i organizacyjnym – na co wskazują badania GUS – w latach poprzednich (2004–2006). Innowacje organizacyjne wdrożyło wtedy ok. 25% wszystkich przedsiębiorstw zatrudniających ponad 9 pracowników, natomiast innowacje marketingowe – ponad 19% firm. Możliwe, że w rezultacie działań podjętych w latach 2004–2006 FI dopasowały swoje rozwiązania marketingowe i organizacyjne do nowych warunków działania (przewidywań dotyczących poprawy koniunktury gospodarczej). Zatem skala i zakres podejmowanych w latach 2007–2009 innowacji marketingowych i organizacyjnych mogły być niższe. Drugim czynnikiem, na który warto zwrócić uwagę jest możliwy brak szerokiego zainteresowania FI działaniami w obszarze innowacji marketingowych i organizacyjnych. FI nie uznają ich za kluczowe, a raczej za uzupełniające do działań dotyczących innowacji procesowych i produktowych.

Tab. 13. Udział Firm Innowacyjnych wdrażających innowacje marketingowe i organizacyjne w ogólnej liczbie FI biorących udział Rankingu (%)

Innowacje marketingowe	Tak (%)	Nie (%)
Innowacje marketingowe łącznie	56,3	43,7
zmiana wyglądu produktów	35,6	64,4
Zmiana pozycjonowania produktów/usług	30,2	69,8
Zmiana polityki cenowej	32,6	67,4
Innowacje organizacyjne	Tak (%)	Nie (%)
Innowacje organizacyjne łącznie	67,7	32,3
<i>Nowe metody organizacji działalności biznesowej</i>		
Nowe metody rozwoju osobistego pracowników	39,3	60,7
Nowe systemy zarządzania jakością	25,1	74,9
Inne nowe metody organizacji działalności biznesowej	28,3	71,7

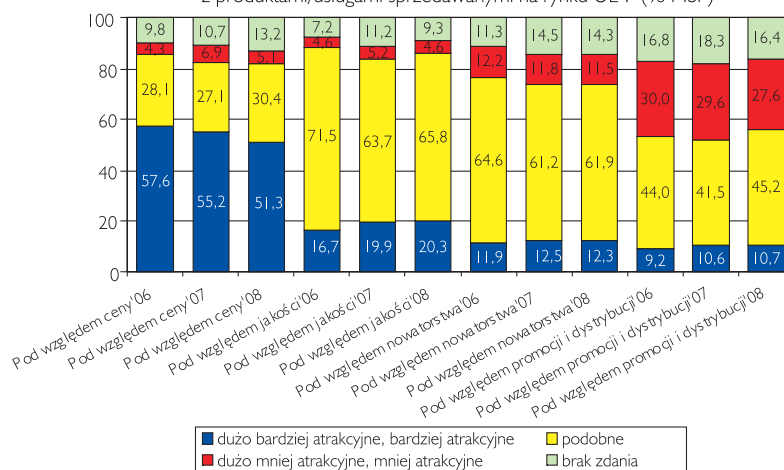
Nowe metody organizacji pracy		
Nowe metody podziału obowiązków i podejmowania decyzji przez pracowników	38,5	61,5
Nowe metody zarządzania wiedzą	26,7	73,3
Inne nowe metody organizacji pracy	22,2	77,8
Nowa organizacja relacji zewnętrznych		
Franczyza	4,0	96,0
Nowe sposoby sprzedaży towarów lub świadczenia usług	29,4	70,6
Wydzielenie (outsourcing)	21,1	78,9
Inne nowe rozwiązania dotyczące relacji zewnętrznych	11,8	88,2

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

Innowacje marketingowe zastosował w praktyce najmniejszy odsetek Firm Innowacyjnych. Mimo, iż było to ponad 56% FI, to jednak stosowanie różnego rodzaju innowacji marketingowych było dość rozproszone. Zróżnicowane innowacje marketingowe zastosowała, bowiem ok. 1/3 Firm Innowacyjnych. Ponieważ łącznie działania w obszarze innowacji marketingowych podjęło ponad 56% FI oznacza to, że większość z nich podejmowała jeden rodzaj działań innowacyjnych w marketingu – albo zmieniała wygląd produktu, albo zmieniała pozycjonowanie produktów i usług, albo zmieniała politykę cenową. Na pewno nie były to zatem działania kompleksowe – jeżeli firma dokonuje np. zmian w pozycjonowaniu produktów, to z reguły powinny temu towarzyszyć zmiany wyglądu produktu, a także zmiany w polityce cenowej. Obraz innowacji marketingowych kształtujący się w oparciu o analizę wyników Rankingu na takie kompleksowe działania nie wskazuje.

Oznacza to, że Firmy Innowacyjne albo nie widzą potrzeby zmian w swoich marketingowych strategiach uznając je za dopasowane do potrzeb i warunków, w których działają, albo koncentrując się na innowacjach procesowych i produktowych nie wszystkie myślą o sprzedaży. Drugą tezę potwierdza ocena dokonywana przez małe i średnie firmy w badaniu sektora MSP [Kondycja sektora MSP, PKPP Lewiatan 2008] dotycząca konkurencyjności produktów i usług dostarczanych na rynek przez MSP w porównaniu z produktami i usługami sprzedawanymi na rynku UE. Wynika z niej jednoznacznie, że przedsiębiorstwa działające w Polsce mają największe problemy z promocją i dystrybucją (największy odsetek firm uważa, że pod względem promocji i dystrybucji jesteśmy mniej konkurencyjni niż firmy sprzedające na rynku unijnym), a nie z jakością, kosztami, czy nawet innowacyjnością.

Rys. 23. Czy produkowane wyroby/świadczone usługi są porównywalne z produktami/usługami sprzedawanymi na rynku UE? (% MSP)

Źródło: Kondycja sektora MSP, wyniki badań w latach 2006–2008, PKPP Lewiatan

Innowacje organizacyjne zastosowało w okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. ponad 2/3 Firm Innowacyjnych. Zainteresowanie innowacjami organizacyjnymi było, zatem relatywnie mniejsze niż wynikało to z badania GUS – w latach 2004–2006 dominowały bowiem firmy wprowadzające innowacje organizacyjne.

Z badania opartego o Ranking wynika, że innowacje organizacyjne ciągle leżą w obszarze zainteresowania Firm Innowacyjnych, jednak tu także – jak w przypadku innowacji marketingowych – działania są rozproszone między różne rodzaje innowacji organizacyjnych. Najczęściej Firmy Innowacyjne podejmowały działania, w efekcie których wprowadzano nowe metody rozwoju osobistego pracowników (39,3% FI), nowe metody podziału obowiązków i podejmowania decyzji przez pracowników (38,5% FI) oraz stosowano nowe sposoby sprzedaży towarów lub świadczenia usług (29,4 % FI). Nastawienie Firm Innowacyjnych na rozwój kapitału ludzkiego to bardzo dobry sygnał. Jego znaczenie w działalności gospodarczej zdecydowanie rośnie. Nowe modele wzrostu gospodarczego [G.Mankiw, D.Romer, D.Weil] uwzględniają kapitał ludzki jako czynnik tego wzrostu (wiedzę rozumianą jako wykształcenie i doświadczenia pracowników). Zatem inwestycje w kapitał ludzki, które były realizowane w Firmach Innowacyjnych, wskazują, że przedsiębiorstwa rozumieją znaczenie tego czynnika i traktują go jako potencjał budujący przewagę konkurencyjną firmy.

Na uwagę zasługuje także kilka innych wątków wynikających z badania Firm Innowacyjnych. Prawie 27% FI wdrożyło w przedsiębiorstwie nowe metody zarządzania wiedzą. To niewiele, bowiem w warunkach szybko postępujących zmian na świecie przewagę konkurencyjną będzie można budować w oparciu o innowacje procesowe i produktowe tylko wtedy, gdy przedsiębiorstwo będzie umiejętnie zarządzało czynnikami, które nie są łatwe do skopiowania przez konkurencję. Takim czynnikiem jest właśnie wiedza. Odpowiednie zarządzanie nią profesjonalizuje wykorzystanie wiedzy jawnej, a także tworzy warunki do korzystania z wiedzy ukrytej. Dzięki temu firma jest bardziej elastyczna, mniej ekspozowana na różnego rodzaju ryzyka. Prawidłowo zaprojektowany system zarządzania wiedzą pozwala na pełne wykorzystanie jej zasobów istniejących w przedsiębiorstwie i staje się niekopiowalną, strategiczną szansą przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwa działające w polskiej gospodarce mają tu jeszcze bardzo dużo do zrobienia.

Tab.14. Indeks Gospodarki Wiedzy (KEI*/I) w wybranych krajach w 2007 roku

Kraje	Wartości KEI		Różnica wartości
	X.2007	1995	
Polska	7,24	6,48	0,76
Węgry	7,64	6,99	0,65
Czechy	7,64	7,53	0,11
Szwecja	9,26	9,15	0,11
Irlandia	8,56	8,57	-0,01
Japonia	8,46	8,6	-0,14
Niemcy	8,54	8,75	-0,21
USA	8,8	9,19	-0,39

*I KEI – zagregowany indeks oceniający warunki do efektywnego wykorzystywania wiedzy w celu osiągnięcia wzrostu gospodarczego. Uwzględnia 12 wskaźników (podzielonych na 4 filary: ekonomiczny, edukacyjny, innowacyjny oraz związany z infrastrukturą informacyjną).

Źródło: World Bank Knowledge Assessment Methodology, 2007

Indeks Gospodarki Wiedzy (KEI) pokazuje niską pozycję Polski w efektywnym wykorzystywaniu wiedzy i mimo dużych zmian, które osiągnęliśmy w ciągu 12 lat, ciągle nie są one wystarczające dla zwiększania efektywności wzrostu gospodarczego przy danych zasobach wiedzy, którą posiadamy. Dlatego ważne jest, aby przedsiębiorstwa, w swoim własnym interesie, ale także w interesie całej gospodarki, wprowadzały systemy zarządzania wiedzą i stale je usprawniały dostosowując do nowych potrzeb i możliwości. Ten rodzaj innowacji wydaje się być z perspektywy przyszłych potrzeb kluczowy.

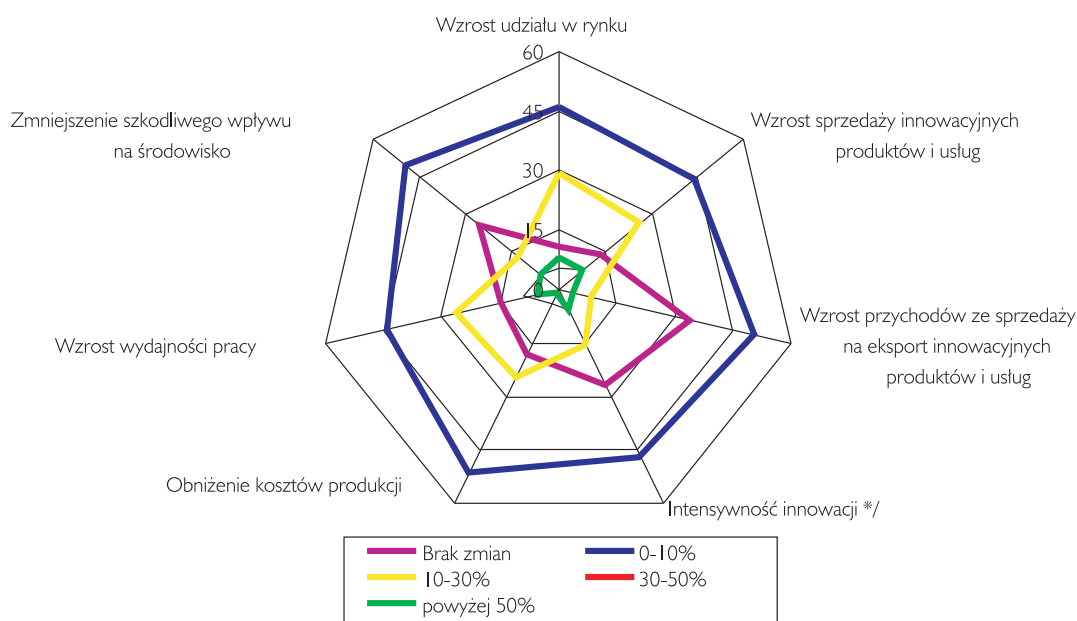
Ważne są również innowacje dotyczące organizacji relacji zewnętrznych. Okazuje się, że Firmy Innowacyjne w relatywnie niewielkim zakresie korzystają z outsourcingu (wydzielenia części procesów biznesowych poza firmę). Co prawda dane dotyczące przedsiębiorstw średnich i dużych przygotowywane co kwartał przez GUS wskazują bardzo wyraźnie na postępowanie tego procesu (rośnie udział w kosztach ogółem kosztów usług obcych). Może to oznaczać, że FI decyzje dotyczące wydzielenia poza firmę części procesów biznesowych mają już za sobą. Dlatego stosunkowo niewiele firm z tej formy innowacji organizacyjnych skorzystało w okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. (ponad 21% FI).

Formą organizacji relacji zewnętrznych jest także franczyza, którą zastosowało w latach 2007–2008 tylko 4% Firm Innowacyjnych. W sytuacji, gdy przedsiębiorstwa mają dobre, innowacyjne produkty i usługi, rozpoznawalny znak towarowy i chcą koncentrować się na opracowywaniu i wdrażaniu innowacji procesowych i produktowych, rozwiązaniem, które może pomóc im w rozwoju działalności jest franczyza. Czyli koncepcja, która polega na udzieleniu przez to przedsiębiorstwo innej firmie licencji uprawniającej do prowadzenia działalności gospodarczej pod znakiem towarowym francyzodawcy. Wykorzystanie tego rozwiązania nie dotyczy każdego rodzaju działalności, jednak rozwój franchisingu na świecie świadczy o efektywności tej ścieżki rozwoju. Niewielkie zainteresowanie Firm Innowacyjnych franczyzą może oznaczać przynajmniej dwie sytuacje: pierwszą – że franczyza w Polsce ciągle jest postrzegana jako zagrożenie dla własnego znaku towarowego oraz drugą – że w Polsce nie uznaje się systemów sieciowych, którym bez wątpienia jest franczyza, za rozwiązania efektywne. Można także zakładać, że wiedza o systemach sieciowych, w tym, o franczyzie, jest w przedsiębiorstwach działających w Polsce, szczególnie tych mniejszych, niewielka.

4.6. Efekty wprowadzania innowacji w Firmach Innowacyjnych

Tylko 5 Firm Innowacyjnych nie wykazało żadnych efektów wprowadzenia innowacji do praktyki. To 1,3% wszystkich FI biorących udział w Rankingu. Jednocześnie bardzo niewiele Firm Innowacyjnych wykazywało wzrosty powyżej 50% w poszczególnych obszarach. Te, które osiągały ponad 50% przyrosty przychodów ze sprzedaży innowacyjnych produktów/usług w relacji do przychodów ze sprzedaży ogółem, czy przychodów ze sprzedaży na eksport innowacyjnych produktów/usług w relacji do przychodów z eksportu ogółem, były to firmy, które albo rozpoczynały działalność gospodarczą (start-up), bazujące na nowościach wprowadzanych do praktyki, albo firmy już działające, ale nowy produkt/usługa zmieniły zupełnie ich dotychczasową działalność. Były to firmy mikro oraz firmy małe. Firmy duże nie są w stanie uzyskiwać takich wyników wdrożeń innowacji do praktyki. Odnoszą bowiem te efekty do dużej bazy, czyli wartości dotychczasowej sprzedaży.

Rys.24. Skala efektów wprowadzenia przez FI innowacji do praktyki w okresie styczeń 2007 r.– czerwiec 2008 r. (i) (% FI)

Zródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

Większość przedsiębiorstw szacowała poszczególne efekty wdrożeń innowacji do praktyki na maksymalnie 10%. Należy jednak brać pod uwagę fakt, iż badaniem objęty był okres 1,5 roku, który jest dość krótki jak na ocenę efektów wprowadzenia innowacji do praktyki.

Ważne jest jednak, że efekty te występowały nie tylko w „standardowych” obszarach, jak wzrost przychodów ze sprzedaży, czy wzrost eksportu, ale FI wykorzystywały innowacje do zmniejszania szkodliwego wpływu na środowisko, co w kontekście wyzwań, które przez polskimi firmami stoją (Europejski Pakiet Klimatyczny), należy uznać za sukces. Ważne są również efekty w postaci wzrostu wydajności pracy. Wejście Polski do UE cały czas oddziałuje na konwergencje wynagrodzeń. Aby mogła ona odbywać się bez negatywnego wpływu na konkurencyjność polskich przedsiębiorstw, musi rosnąć wydajność pracy.

Innowacje miały relatywnie największy wpływ na obniżanie kosztów produkcji. Ta zaobserwowana pozytywna zależność między innowacjami a kosztami produkcji powinna być szczególnie eksponowana, bowiem dla większości przedsiębiorców innowacje to dodatkowe koszty i ryzyko, a nie obniżanie kosztów. Badanie w oparciu o Ranking wykazało, że jest odwrotnie.

Relatywnie najniższe efekty wprowadzania innowacji do praktyki są widoczne we wzroście przychodów ze sprzedaży innowacyjnych produktów i usług na eksport w przychodach ogółem. Co prawda ponad 50% FI uzyskało wzrost tych przychodów na poziomie do 10%, jednak ponad 1/3 Firm nie zanotowała w tym obszarze żadnych wzrostów. Zapewne większość w tej grupie to przedsiębiorstwa, które nie eksportują i innowacje wdrażały nie z myślą o rynkach zagranicznych, a o rynku polskim.

4.7. Źródła finansowania innowacji przez Firmy Innowacyjne

Finansowanie innowacji odbywa się w Firmach Innowacyjnych przede wszystkim w oparciu o środki własne. We wszystkich projektach udział środków własnych w ich finansowaniu przekracza 70%. Innowacje procesowe, w finansowaniu, których wykorzystywane były środki własne – sfinansowane były z tego źródła w ponad 79%. W przypadku innowacji produktowych udział ten wynosił ponad 80%, a w przypadku innowacji organizacyjnych – ponad 90%.

Finansowanie przy użyciu kredytów dotyczy znacznie mniejszego odsetka projektów innowacyjnych – 14,5% w przypadku innowacji procesowych, 12,4% w przypadku innowacji produktowych oraz 5,5% i 4,5% odpowiednio w przypadku innowacji organizacyjnych i marketingowych. W projektach, w których Firmy Innowacyjne sięgają po kredyt, jego udział w finansowaniu nie przekracza 50% w przypadku innowacji procesowych, produktowych i organizacyjnych. W przypadku innowacji marketingowych jest jeszcze niższy (36,1%).

W finansowaniu znacznie mniejszej liczby projektów uczestniczy leasing. Nieco ponad 8% projektów procesowych finansowanych było w drodze leasingu, a udział tego źródła finansowania innowacji procesowych wyniósł ponad 46%. Dla pozostałych rodzajów innowacji finansowanie z wykorzystaniem leasingu miało małe znaczenie.

Część projektów innowacyjnych finansowana była ze środków unijnych – pozyskiwanych w Polsce i bezpośrednio w UE. W przypadku innowacji procesowych było to łącznie 10% projektów, z czego fundusze strukturalne finansowały 36,5% i wartości 5,7% projektów, a środki pozyskiwane bezpośrednio w UE – 35,9% wartości 4,3% projektów dotyczących innowacji procesowych. Fundusze unijne miały relatywnie mniejsze znaczenie dla pozostałych rodzajów innowacji.

Inne źródła finansowania liczą się w jednostkowych przypadkach. Z punktu widzenia organizacji procesu finansowania innowacji są nieistotne.

Tab.15. Struktura finansowania przez FI projektów innowacyjnych (w %)

Źródła finansowania	Rodzaj wprowadzonych innowacji w okresie styczeń 2007 – czerwiec 2008							
	Innowacje procesowe		Innowacje produktowe		Innowacje organizacyjne		Innowacje marketingowe	
	Odsetek projektów innowacyjnych zrealizowanych przy użyciu m.in. danego źródła finansowania (%)	Średni udział danego źródła finansowania (%)	Odsetek projektów innowacyjnych zrealizowanych przy użyciu m.in. danego źródła finansowania (%)	Średni udział danego źródła finansowania (%)	Odsetek projektów innowacyjnych zrealizowanych przy użyciu m.in. danego źródła finansowania (%)	Średni udział danego źródła finansowania (%)	Odsetek projektów innowacyjnych zrealizowanych przy użyciu m.in. danego źródła finansowania (%)	Średni udział danego źródła finansowania (%)
Środki własne	61,6	79,1	67,4	84,5	81,9	93,0	86,9	95,4
Kredyt bankowy	14,5	48,1	12,4	44,4	5,5	46,5	4,5	36,1
Fundusze podwyższonego ryzyka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Emisja akcji	1,2	68,4	1,3	45,0	1,3	80,0	1,0	42,5
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0,2	5,0	0,3	5,0	0,4	5,0	0,5	5,0
Zagraniczny partner	0,9	62,5	1,3	34,6	0,0	0,0	0,5	20,0
Środki od krajowego partnera	1,4	55,0	1,6	57,3	1,7	45,0	0,5	50,0
Leasing	8,1	46,3	4,9	40,6	3,4	15,0	2,0	30,0
Anioły biznesu	0,7	41,7	0,5	52,5	0,8	62,5	1,0	62,5
Pożyczki od rodziny i znajomych	0,5	17,5	1,1	16,3	0,8	65,0	0,5	30,0
Fundusze strukturalne (pozyskane w Polsce)	5,7	36,5	3,8	34,7	2,1	56,0	0,0	0,0
Fundusze unijne (pozyskane bezpośrednio w UE)	4,3	35,9	3,2	36,8	2,1	54,0	1,5	31,7
Fundusz mikropożyczkowy	0,0	0,0	0,3	90,0	0,0	0,0	0,5	85,0
Inne źródła	0,9	55,8	1,9	37,4	0,0	0,0	0,5	50,0

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

Dziwi nieobecność funduszy podwyższonego ryzyka przy finansowaniu innowacji. Są one przecież obecne na polskim rynku. Analiza źródeł finansowania innowacji wskazuje jednak, że nie są one zainteresowane projektami innowacyjnymi. Brak ich obecności może jednak wynikać także ze skłonności Firm Innowacyjnych do opierania się na własnych źródłach finansowania. Niewielki poziom lewarowania działalności innowacyjnej oznacza przejmowanie przez FI pełnego ryzyka na siebie.

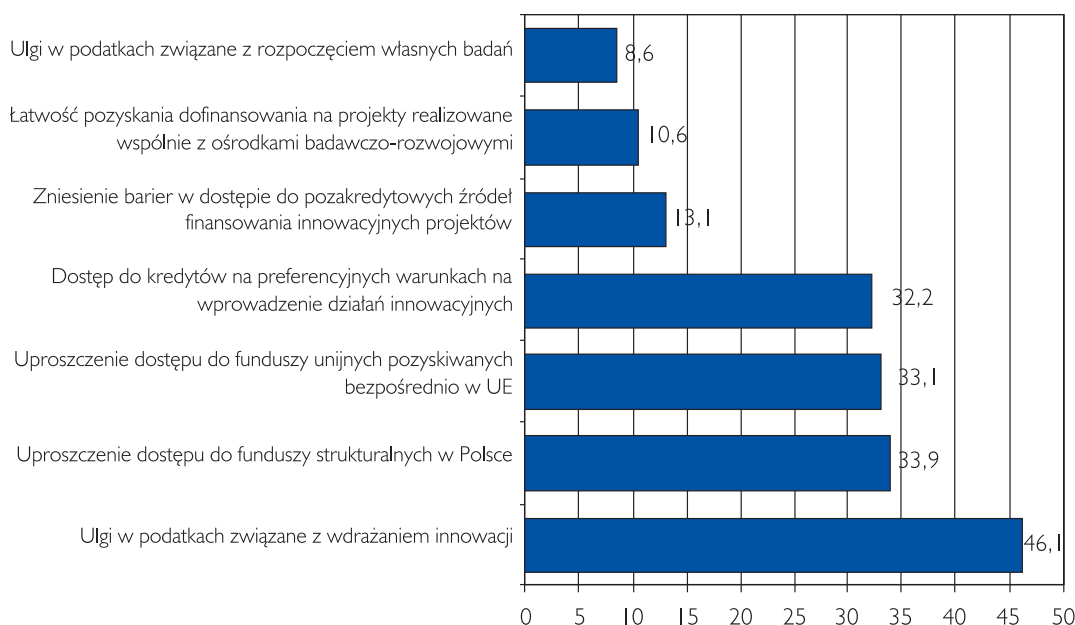
Przedsiębiorstwa działające w Polsce generalnie charakteryzują się zachowawczymi strategiami finansowania działalności (w strukturze pasywów przedsiębiorstw średnich i dużych dominują kapitały własne – ponad 52%). Odpowiedzi wymaga jednak pytanie, czy strategia ta jest wynikiem wyborów dokonywanych przez przedsiębiorstwa, czy też efektem ograniczonego dostępu do kredytów bankowych i innych obcych źródeł finansowania.

Firmy Innowacyjne relatywnie częściej niż przeciętne przedsiębiorstwa sięgają po finansowanie z funduszy unijnych. Oznacza to, że jednak potrzebują dodatkowych źródeł finansowania, preferują jednak takie źródła, które zmniejszają ryzyko realizacji projektów innowacyjnych bez podnoszenia dodatkowych kosztów tych projektów.

4.8. Czynniki ograniczające innowacyjność Firm Innowacyjnych

Dostęp do finansowania zewnętrznego nie jest jedynym ograniczeniem w działalności innowacyjnej Firm Innowacyjnych. W opinii FI podstawowym czynnikiem, który zwiększyłby ich innowacyjność są ulgi w podatkach związane z wdrażaniem innowacji. A ponieważ częściej niż inne przedsiębiorstwa korzystają one z funduszy unijnych, wskazują również na konieczność uproszczenia dostępu do nich tak w Polsce, jak i w UE.

Rys.25. Jakie czynniki zwiększyłyby innowacyjność Pana(i) przedsiębiorstwa? (i) (% FI)

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

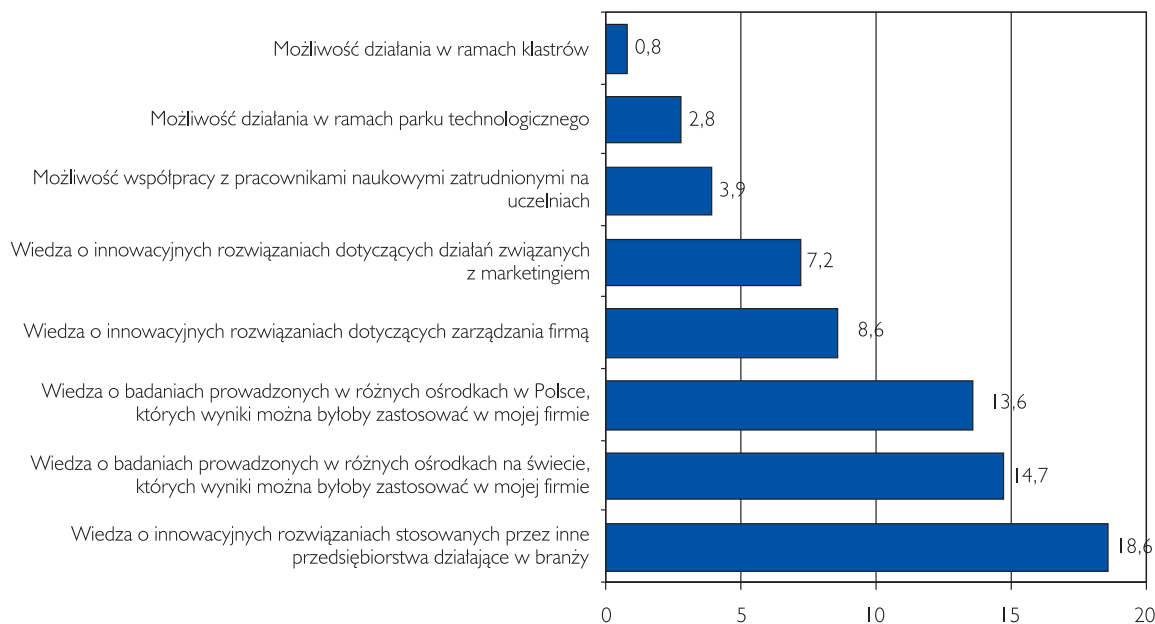
Na liście czynników, które mogłyby zwiększyć innowacyjność przedsiębiorstw jest znacznie więcej elementów odnoszących się do finansowania niż tylko ulgi w podatkach i uproszczenie dostępu do funduszy unijnych. Równie ważny dla Firm Innowacyjnych jest dostęp do kredytów na preferencyjnych warunkach. Wskazuje to na rzeczywiste przyczyny, dla których FI bazują w działalności innowacyjnej na środkach własnych – nie mogą pozyskać finansowania na rynku kapitałowym na warunkach, które umożliwiłby im zrealizowanie innowacyjnych inwestycji. Oczekiwanie preferencyjnych warunków oznacza potrzebę obniżenia kosztów pozyskiwania kapitału na innowacje, który przedsiębiorcy oceniają na zbyt wysoki.

Mniej interesujące są dla Firm Innowacyjnych źródła finansowania, które wspierałyby współpracę świata biznesu i świata nauki. Oznacza to, że niskie zainteresowanie ze strony przedsiębiorstw tą współpracą nie wynika z braku dostępu do kapitału, ale z przyczyn tkwiących w trudnościach w komunikowaniu się obu stron, o czym była już mowa.

Drugą grupą czynników mogących oddziaływać na wzrost innowacyjności przedsiębiorstw są czynniki związane z dostępem do wiedzy. Firmy Innowacyjne widzą potrzebę zwiększenia dostępu do wiedzy o innowacyjnych rozwiązaniach w branży, w której działają, a także uzyskiwania dostępu do wiedzy o prowadzonych na świecie i w Polsce badaniach. Jednak czynniki te są znacznie mniej istotne niż dostęp do finansowania na warunkach, które pozwolą realizować projekty innowacyjne.

Firmy Innowacyjne wykazują również niewielkie zainteresowanie działaniami w ramach parków technologicznych oraz w ramach klastrów. Nie widzą wartości dodanej z wykorzystywania tych form zwiększania innowacyjności. A to oznacza, że nie będą mogły skorzystać z dość dużych środków finansowych, które w ramach PO IG zostały przeznaczone na rozwój parków technologicznych i tworzenie sieci innowacyjnych podmiotów.

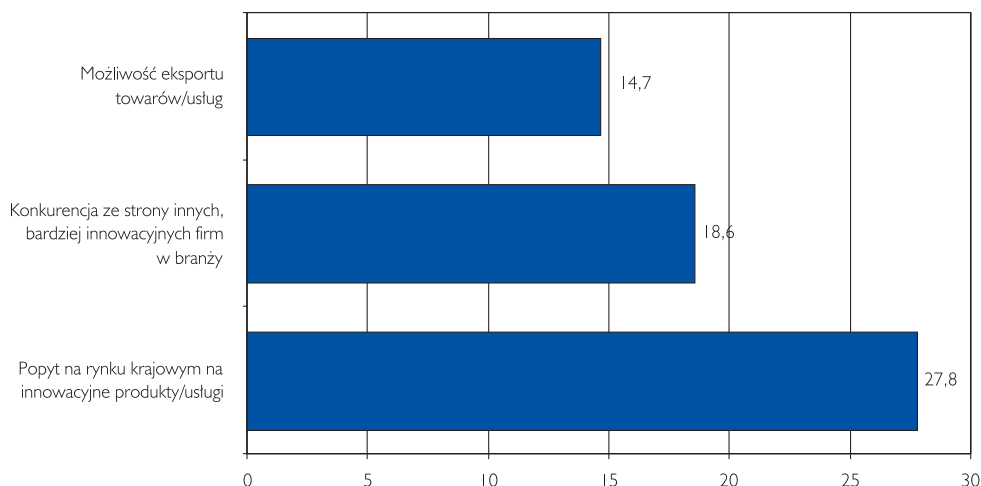
Rys.26. Jakie czynniki zwiększyłyby innowacyjność Pana(i) przedsiębiorstwa? (ii) (% FI)

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

Natomiast większą uwagę niż na dostęp do wiedzy Firmy Innowacyjne zwracają na popyt na innowacyjne produkty i usługi.

Rys.27. Jakie czynniki zwiększyłyby innowacyjność Pana(i) przedsiębiorstwa? (iii) (% FI)

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

Popyt na innowacyjne produkty i usługi w warunkach polskiej gospodarki jest realnym problemem i istotną barierą dla innowacyjnych przedsięwzięć. Konsumenty ciągle uważają innowacje za luksus i tak do produktów i usług innowacyjnych podchodzą – zaczynają się nimi interesować dopiero przy dość wysokim poziomie stabilnych dochodów w gospodarstwie domowym.

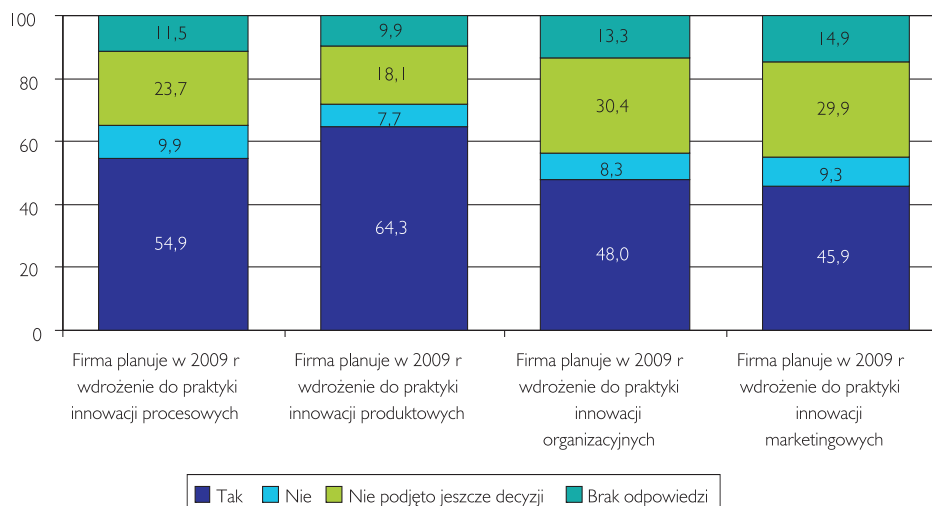
Popyt zewnętrzny ma z punktu widzenia Firm Innowacyjnych mniejsze znaczenie.

Natomiast ważnym czynnikiem motywującym do innowacji jest konkurencja ze strony innych przedsiębiorstw. Oznacza to, że im więcej będzie w polskiej gospodarce firm innowacyjnych, tym innowacyjność całego sektora przedsiębiorstw, a tym samym gospodarki, będzie większa.

4.9. Plany Firm Innowacyjnych

Większość badanych Firm Innowacyjnych planuje podjęcie działań innowacyjnych w 2009 r. Miałyby się one koncentrować na innowacjach produktowych. Wynika to zapewne z faktu, że w latach 2007–2008 Firmy Innowacyjne inwestowały przede wszystkim w innowacje procesowe, przygotowując się niejako do działań w obszarze innowacji produktowych.

Rys.28. Czy Pana(i) firma planuje podjęcie działań innowacyjnych w 2009 r. (%FI)

Źródło: Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008”

Inwestycje w innowacje organizacyjne i marketingowe są również planowane, jednak stopień niepewności, co do ich podjęcia jest znacznie większy niż przypadku innowacji produktowych i procesowych.

Skala i zakres planów dotyczących działań innowacyjnych utrzymuje się w deklaracjach na wysokim poziomie. Należy jednak wziąć pod uwagę, że sytuacja w gospodarce zmienia się, co jest efektem kryzysu na światowym rynku finansowym oraz wynikiem osłabienia koniunktury gospodarczej na świecie. Wzrost gospodarczy w polskiej gospodarce już słabnie, a w 2009 r. PKB może nie wzrosnąć więcej niż o 3% (r/r). A nawet ten poziom wzrostu może być zagrożony. Większość przedsiębiorstw, przygotowując plany i budżety na 2009 r., już dzisiaj koryguje swoje przyszłoroczne zamierzenia. Nie ma wątpliwości, że korekty te obejmą również inwestycje w innowacje. Może się okazać, że jedynymi innowacjami, które przedsiębiorstwa będą realizowały w 2009 r. będą projekty zmian w organizacji i zarządzaniu. Duża część innowacji organizacyjnych nie wymaga bowiem znaczących nakładów kapitałowych, a daje efekty w postaci obniżania kosztów.

Można przyjąć, że skala i zakres działalności innowacyjnej wszystkich przedsiębiorstw zmniejszy się w 2009 r. Będzie to efektem cykliczności rozwoju gospodarki, ale także głębokiego kryzysu finansowego na świecie, który zredefiniował ryzyko udzielania kredytów przez banki i należy spodziewać się ograniczenia dostępu do nich. Nie stanowiłoby to dużego problemu dla Firm Innowacyjnych, bowiem jak same deklarują, opierają działalność innowacyjną na środkach własnych. Jednak ograniczeniem będą słabsze wyniki finansowe przedsiębiorstw w 2009 r., a zatem ich mniejsza zdolność do samofinansowania przedsięwzięć inwestycyjnych, w tym innowacyjnych. Ograniczeniem będzie także słabszy popyt konsumpcyjny. Przedsiębiorstwa będą koncentrowały swoją działalność na innowacjach organizacyjnych. Natomiast innowacje produktowe i procesowe będą bazowały nie na nowościach, a na ulepszeniach.

5. Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm „Kamerton Innowacyjności 2008”

Swój udział w Rankingu zgłosiły 374 firmy. Reprezentują one różne branże, są różnej wielkości, mają odmienne formy prawne, działają w odmiennych warunkach, bowiem część z nich posiada silne powiązania z międzynarodowymi korporacjami i działa na rynkach międzynarodowych, inne to firmy działające lokalnie. Trudno jest znaleźć wspólny mianownik do porównania ich innowacyjności. Pomysłodawcy i twórcy Rankingu Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce „Kamerton Innowacyjności 2008” zdają sobie sprawę, że zaproponowane nagradzanie Firm Innowacyjnych w 4 kategoriach:

- 1) w kategorii mikroprzedsiębiorstw,
- 2) w kategorii małych przedsiębiorstw,
- 3) w kategorii średnich przedsiębiorstw,
- 4) w kategorii dużych przedsiębiorstw,

nie pozwala na pokazanie pełnej charakterystyki Firm Innowacyjnych działających na polskim rynku. Podział wg klas wielkości to kryterium niewystarczające, bowiem średnia firma działająca w usługach turystycznych nie daje się porównać ze średnią firmą działającą w sektorze IT, duża firma działająca w branży spożywczej nie jest porównywalna z dużą firmą działającą w budownictwie, a mikrofirma działająca w edukacji charakteryzuje się innymi innowacyjnymi parametrami niż mikroprzedsiębiorstwo działające w branży transportowej. Przedsiębiorstwo rozpoczynające działalność gospodarczą nie jest porównywalne z przedsiębiorstwem tej samej wielkości i działającym w tej samej branży już od wielu lat, m.in., dlatego, że przedsiębiorstwo startujące wprowadzając innowacje do praktyki może osiągać bardzo

duże przyrosty przychodów ze sprzedaży, wzrost wydajności pracy, wzrost sprzedaży na eksport. Przedsiębiorstwu już od kilku lat działającemu na rynku takie przyrosty mogą zdarzyć się tylko w bardzo wyjątkowych warunkach. Różnice można mnożyć.

Ponieważ jednak Ranking w tak rozbudowanej formie, oparty o Oslo Manual, jest organizowany po raz pierwszy, istniała obawa, że wypełnianie długiej i dość skomplikowanej ankiety może być barierą czasową dla wielu firm i spowoduje, że duża ich liczba nie zgłosi swojego akcesu do tego przedsięwzięcia. Zatem przyjęcie, że nagradzane będą firmy nie tylko w podziale na wielkość, ale także np. w podziale na branże, wydawało się nieuzasadnione. Zresztą obawy wynikające z charakteru ankiety okazały się słuszne, bowiem audyt, który został przeprowadzony (losowo) pokazał różne rozumienie pytań zawartych w części Rankingowej. Dotyczyło to szczególnie rozumienia innowacji na skalę światową, na skalę kraju i na skalę przedsiębiorstwa. Było także wiele innych problemów z ujednocnieniem odpowiedzi. Ciekawym spostrzeżeniem wynikającym z analizy ankiet oraz z rozmów przeprowadzonych podczas audytu jest fakt, że przedsiębiorstwa duże czasami w sposób bardzo istotny niedoszacowywały swojego potencjału innowacyjnego, natomiast firmy mniejsze potencjał ten często mocno przeszacowywały.

Pierwotny pomysł na Ranking Najbardziej Innowacyjnych Firm w Polsce, w którym będą nagradzane firmy nie tylko wg kryterium wielkości, ale także wg kryterium branżowego, nie został zarzucony. Rozszerzenie akcji promowania Firm Innowacyjnych tak na rynku polskim, jak i na rynku europejskim powinno zachęcić wszystkie firmy, które wdrażają innowacje do praktyki (a tych jest, wg szacunków GUS ok. 25%), do zmierzenia się z innymi innowatorami.

Pomysłodawcy i twórcy Rankingu mają nadzieję, że uczestnictwo w tym przedsięwzięciu będzie dla wszystkich Firm Innowacyjnych, niezależnie od miejsca, które zajęły w Rankingu, wartością dodaną. Nie tylko dlatego, że nazwy Firm będą powtarzane wielokrotnie w mediach, nie tylko dlatego, że Firmy będą miały szansę zaprezentować efekty swojej pracy na forum Unii Europejskiej (Rok Innowacyjności), ale także dlatego, że Firmy Innowacyjne zmierzyły się z innymi firmami w konkurencji najtrudniejszej w polskiej gospodarce – innowacjach, i tym samym znalazły się w gronie 374 NAJBARDZIEJ INNOWACYJNYCH FIRM W POLSCE, są ELITĄ przedsiębiorstw działających w Polsce.

5.1. Najbardziej Innowacyjne Mikroprzedsiębiorstwa „Kamerton Innowacyjności 2008”

Lp.	Pozycja w Rankingu	FIRMA	RANKING
1	1	BELYSIO SP. Z O.O.	633
2	2	INNOVATIKA SP. Z O.O.	495
3	3	VERSO TECHNOLOGIES SP. Z O.O.	488
4	4	ALFA PLAST MACIEJ TRYBUŚ	476
5	5	POSSIBLE SP. Z O.O. SP.K	437
6	6	F.H.U. „PANDA” S.C., ARTUR PALUSZEWSKI, MARCIN ANDRZEJEWSKI	323
7	7	EUROTAX SP. Z O.O.	313
8	8	ANALOG DIGITAL SERVICE	278
9	9	VERA-VEND SP. Z O.O.	232
10	10	UNIKOM	211
11	11	JANUSZ ŁASAK CENTRUM DORADZTWA I SZKOLENIA	202
12	12	FORBIS SP. Z O.O.	195
13	13	e-KIOSK SA	192
14	14	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG TURYSTYCZNYCH „KOPALNIA WĘGLA”	188
15	15	CERTYFIKAT FIRMA WIELOBRANŻOWA EWA STEFNIA-PIASEK	182
16	16	K-2 KONSTRUKTOR WALDEMAR CIESIELSKI	180
17	17	NORB NET	170
18	18	MAANN 66 PROMOCJA I REKLAMA	164
19	19	AGRO ALIANS SP. Z O.O.	159
20	19	BIOERG SP. Z O.O.	159
21	20	MAR – CMYK, MAREK WUZIEŃ	156
22	21	NORDWECO SP. Z O.O.	152
23	22	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO-HANDLOWE „MAX-GAZ” S.C.	145
24	23	SMART ELEKTRONIK SP. Z O.O.	137
25	24	KL DEKOR S.C.	134
26	25	AMISTAD SP. Z O.O.	130
27	26	GLOBAL ERISSON CONSULTING SP. Z O.O.	119
28	27	INFORMATYCY.INFO P.H.U.	115
29	28	GRZANIEC.COM, HENRYK ZAWIŚLAK	113
30	29	VTR LOGISTICS SP. Z O.O.	110
31	30	DAR-TRANS DARIUSZ BERKAN	100
32	31	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA KOWALSKI MAREK	96
33	32	USŁUGI TRANSPORTOWE TOMASZ CHODKOWSKI	94
34	32	„G-ART” PRACOWNIA PLASTYCZNA JUREK HEL	94
35	33	INWEST – SERWIS SP. Z O.O.	92
36	34	DR-INTERNATIONAL POLSKA SP. Z O.O.	84
37	35	MODRZEW ALEKSANDRA MODRZEJEWSKA-LIDAK	77
38	36	PTHU „FALCON” – TRANSPORT	75
39	37	FOKUS GROUP	71
40	38	BOLIMPEX JOLANTA REDEK – JAROSZEWICZ	70
41	39	KOMA MARCIN KOWALSKI	62
42	40	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE „BOKAR”	60
43	41	FIRMA BUDOWLANA AS-BRUK ANDRZEJ SIEWRUK	57
44	41	BIURO PODRÓŻY „LAVISTA”	57
45	41	HIGH-CARE CENTER GRAŻYNA GÓRA	57
46	41	MKGASTRO	57
47	42	PIEKARNIA B. PETEREK, M.JANKOWSKA, M.PETEREK	54
48	43	BOWA FIDE	51
49	43	RESTAURACJA „SŁOWIAŃSKA”	51
50	43	GRAFEX MARIA I GRZEGORZ KRUPICZ	51
51	44	ZAKŁAD PRODUKCYJNO-USŁUGOWY „KMITA” JÓZEF KMITA	50
52	45	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA „ULKOM”	49
53	46	BIURO PODRÓŻY „STAR – TURIST”	43
54	47	„SYDA” S.C.	42
55	48	„OR-NOVIA” SP. Z O.O.	40
56	49	DOMINANTA	37
57	50	„PIEKARNIA – CUKIERNIA” MARIUSZ LATUSEK	31
58	51	JĘZYKI ŚWIATA OŚRODEK NAUCZANIA JĘZYKÓW OBCYCH	20
59	52	PHU BICARDI C.I M. ŁAPIŃSCY	16
60	53	RESTAURACJA RIFUGIO	14
61	54	OŚRODEK SZKOLENIA KIEROWCÓW PEGAZ	11
62	55	PW SAP	9

5.2. Najbardziej Innowacyjne Małe Przedsiębiorstwa „Kamerton Innowacyjności 2008”

Lp.	Pozycja w Rankingu	FIRMA	RANKING
1	1	TELESTO SP. Z O.O.	536
2	2	SYNERWAY S.A.	493
3	3	eLEADER SP. ZO.O.	440
4	4	„MAŁKOWSKI-MARTECH” SP. Z O.O.	429
5	5	DATERA S.A.	409
6	6	VISION SECRETCLIENT SP. Z O.O.	385
7	7	MANOR HOUSE SPÓŁKA Z O.O.	373
8	8	VIGO SYSTEM S.A.	306
9	9	SAGRA TECHNOLOGY SP. Z O.O.	285
10	10	„BIOERG”	275
11	11	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWE MEDBRYT SP. Z O.O.	235
12	12	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO USŁUGOWE CENTRUM SP.J. OWCZAREK	226
13	13	CORETEAM POLSKA S.A.	217
14	13	INFOSYSTEMS S.A.	217
15	14	MORELE.NET S.J. RADOSŁAW STASIAK MICHAŁ PAWLIK	212
16	15	TALENT EXACT SP. Z O.O.	205
17	16	AGTES SP. Z O.O.	202
18	17	SPÓŁKA INŻYNIERÓW SIM SP. Z O.O.	196
19	18	ABATEC MONIKA PANKO	195
20	18	PRZEDSIĘBIORSTWO BADAWCZO-PRODUKCYJNE OPTEL SP. Z O.O.	195
21	19	ELEURO	189
22	19	TOORANK POLSKA S.A.	189
23	20	„HELIOS” KOZDRAS S. J.	184
24	21	ASTEC SP. Z O.O.	182
25	22	ELPLC SP. Z O.O.	178
26	22	WIND TELECOM S.A.	178
27	23	BIURO PROJEKTÓW I ZASTOSOWAŃ SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH MICROSYSTEM SP. Z O.O.	175
28	23	WILLA EUREKA S. C.	175
29	24	PRZEDSIĘBIORSTWO WDROŻENIOWE PRO-SERVICE SP. Z O.O.	164
30	25	AUXILIUM KANCELARIA BIEGŁYCH REWIDENTÓW S.A.	159
31	25	HANNA STYLE HANNA I SŁAWOMIR NOWAK S.C.	159
32	26	FLUID KOOPERACJA SP. Z O.O.	148
33	27	DATAComp SP. Z O.O.	146
34	28	STREAM SOFT S. J.	145
35	29	TECHNITEL POLSKA S. J.	141
36	30	AMILEK SP.Z O.O.	139
37	31	SOLARIS OPTICS SA	138
38	32	CENTRUM JĘZYKOWE IDEA	132
39	33	ZAKŁADY DORADZTWA TECHNICZNEGO „TOP” PORĘBA	125
40	34	ZAKŁAD PRODUKCYJNO – SZKOLENIOWY JANUSZ GMULARZ	117
41	35	PORTOFINO RESTAURACJA ŚRÓDZIEMNOMORSKA	105
42	36	PRZEDSIĘBIORSTWO BADAWCZO – WDROŻENIOWE OLMEX S.A.	103
43	37	PRZEDSIĘBIORSTWO INNOWACYJNO – WDROŻENIOWE „LUBANTA” S.A.	94
44	38	PRZEDSIĘBIORSTWO ROLNO – PRZEMYSŁOWE ROLGOS SP. Z O.O.	91
45	39	PPUH PESCO	86
46	40	RESTAURACJA „BABALU”	79
47	41	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA „EKO-WENT” ROMAN MICHASIEWICZ	74
48	42	MIKPTD PRZEDSIĘBIORSTWO TRANSPORTOWE ROBERT STĘPIEN	72
49	43	FHU „DUET” PAWEŁ POTONIEC I PIOTR WOLAK	71
50	43	PPHU „KABA” S. C.	71
51	44	„BUD-RE” SP.J. L. DZIURLEJA	66
52	45	HOTEL NOVUM FUH „DOM-DIT” S. C.	65
53	46	„DR ZABER” SP Z O.O.	63
54	46	ZAKŁAD BUDOWLANO – DROGOWY KALDROG D. DZIKOWSKI	63
55	47	ASGATEC SP Z O.O.	53
56	47	KEMA QUALITY POLSKA SP. Z O.O.	53
57	48	INTER TRADE SP. Z O.O.	52
58	48	TRANSPORT – SPEDYCJA „POL-BUSS” SP. Z O.O.	52
59	49	„FABELO” SP. Z O.O.	48
60	49	SPÓŁDZIELNA TRANSPORTU WIEJSKIEGO	48
61	50	ZAKŁAD PRODUKCYJNO – USŁUGOWY „LIS”	46
62	51	MACROPEK WANDA HANNA ŻBIKOWSKA KAZIMIERZ ŻBIKOWSKI	45
63	52	PRZEDSIĘBIORSTWO WULKAN, BOŻENA SZCZEPANEK	44
64	53	DRUKARNIA GS SP. Z O.O.	42
65	54	REMBUD SP. J., J. BUJAK E.PATNAL	40
66	55	BIURO RACHUNKOWE „RACHMISTRZ”	39

67	56	PRZEDSIĘBIORSTWO SPECJALISTYCZNE „STAWER” W. ŚCIBOR	30
68	57	WARSZAWSKA SZKOŁA ZARZĄDZANIA – SZKOŁA WYŻSZA	26
69	58	CZĘSTOCHOWSKIE ZAKŁADY PRZEMYSŁU ZAPALNICZEGO SA	25
70	59	PIEKARNIA JERSZY	23
71	59	STAR – DADAJ SP. Z O.O. ZAKŁAD PRACY CHRONIONEJ	23
72	60	CMG – CREATIVE MARKETING GROUP	18
73	61	PHPU DOM-MAX	16
74	62	DEPD SP. Z O.O.	14
75	62	PIEKARNIA „BLAJAN”	14
76	63	FHU „CZAKRAM”	9
77	63	STUDIO1 SP. Z O.O.	9

5.3. Najbardziej Innowacyjne Średnie Przedsiębiorstwa „Kamerton Innowacyjności 2008”

Lp.	Pozycja w Rankingu	FIRMA	RANKING
1	1	GAZOMET SP. Z O.O.	846
2	2	GTX HANEX PLASTIC SP. Z O.O.	650
3	3	BELMA ACCESSORIES SYSTEMS SP. Z O.O.	521
4	4	OPTOPOL TECHNOLOGY SA	511
5	5	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO USŁUGOWE INTERMET SP. Z O.O.	491
6	6	POLIPLAST SP. Z O.O.	451
7	7	MODERTRANS POZNAŃ SP. Z O.O.	425
8	8	JOTKEL KRZYWONOS JAN	412
9	9	SMAY SP. Z O.O.	402
10	10	EC ENGINEERING SP. Z O.O.	400
11	11	ERKO ZAKŁADY METALOWE R. PĘTLAK BRACIA PĘTLAK S. J.	385
12	12	MEDCOM SP. Z O.O.	383
13	13	ZPAS – NET SP. Z O.O.	380
14	14	EKOWODROL SP. Z O.O.	370
15	15	„PLASTICO” SP. Z O.O.	363
16	16	ORACLE POLSKA SP. Z O.O.	362
17	17	CENTRUM INFORMATYKI ZETO S.A.	358
18	18	NEPENTES S.A.	346
19	19	PLUM SP. Z O.O.	331
20	20	CSF POLSKA SP. Z O.O.	325
21	21	PREVAC SP. Z O.O.	311
22	22	ATREM S.A.	296
23	22	PRZEDSIĘBIORSTWO INNOWACYJNO – WDROŻENIOWE „WAMET” SP. Z O.O.	296
24	23	LABORATORIUM KOSMETYCZNE „JOANNA” SP. J. B. GÓRKA, R. KORCZAK	282
25	24	TRANSITION TECHNOLOGIES S.A.	277
26	25	OŚRODEK BADAWCZO – ROZWOJOWY URZĄDZEN MECHANICZNYCH „OBRUM” SP. Z O.O.	263
27	26	PROTEA SP. Z O.O.	249
28	27	CENOS SP. Z O.O.	246
29	28	DOLNOŚLĄSKA SPÓŁDZIELNIA NIEWIDOMYCH „DOLSIN”	240
30	29	TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE EUROPA S.A.	236
31	30	TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ EUROPA S.A.	231
32	31	„BELOS” PLP S. A.	227
33	31	ZAKŁAD PRODUKCJI SPRZĘTU OŚWIETLENIOWEGO ROSA STANISŁAW ROSA	227
34	32	POLIMARKY SP.J.	199
35	33	ZAKŁAD PRODUKCYJNO – USŁUGOWY MIĘDZYRZECZ POLSKIE RURY PREIZOLOWANE SP. Z O.O.	197
36	34	BLSTREAM SP. Z O.O.	193
37	35	MIEJSKI ZAKŁAD KOMUNIKACJI SP Z O.O. W KOSZALINIE	189
38	36	„FINAL” SA	178
39	36	„MEPROZET STARE KUROWO” SP. Z O.O.	178
40	36	FOSTER WHEELER ENERGIA POLSKA SP. Z O.O.	178
41	36	KOCIUK & MAGIER SP. Z O.O.	178
42	37	SOFTWARE MIND S.A.	175
43	38	SANTA-EKO TADEUSZ ZYCH, IZABELA RUTOWSKA S. J.	171
44	39	TECHNOKABEL S.A.	166
45	40	NATALII SP. Z O.O.	165
46	41	7MILOWY SP. Z O.O.	159
47	42	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SIEDLCACH	158
48	43	CALIFORNIA TRAILER SP. Z O.O.	153
49	43	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W SIERADZU	153
50	43	WP INVESTMENTS SP. Z O.O.	153
51	44	MEDEN-INMED SP. Z O.O.	152
52	44	PPH MARK-BUD SP. Z O.O.	152
53	45	GEKO-KART SP. Z O.O.	146

54	46	ZAKŁAD ELEKTRONICZNEJ TECHNIKI OBLICZENIOWEJ W OLSZTYNIE SP. Z O.O.	143
55	47	SCO-PAK SP. Z O.O.	141
56	48	CENTRUM KLIMA SA	140
57	49	METALBARK P.P.U. ZBIGNIEW BARŁÓG	133
58	50	BENTELER DISTRIBUTION POLAND SP. Z O.O.	119
59	51	„DYSPAK” SP. Z O.O.	118
60	52	BIURO PROJEKTOWANIA SYSTEMÓW CYFROWYCH SA	115
61	53	FABRYKA MASZYN ROTOX SP. Z O.O.	111
62	54	NOVITUS SA	110
63	55	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SIERADZU	109
64	56	MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI CZECHOWICE – DZIEDZICE	103
65	57	BHH MIKROMED SP. Z O.O.	101
66	58	ZAKŁADY JAJCZARSKIE „OVOPOL” SP. Z O.O.	98
67	59	AMW NAWROT SP. J.	97
68	60	IDAL UMDS SP. Z O.O.	96
69	61	NARZĘDZIA I URZĄDZENIA WIERTNICZE „GLINIK” SP. Z O.O.	95
70	62	AROKA SP. Z O.O.	93
71	63	KEM-1 SP. Z O.O.	92
72	64	STACO POLSKA SP. Z O.O.	91
73	65	MARIAN CZERNY FIRMA PRYWATNA GREG ZAKŁAD POLIGRAFICZNY	89
74	66	ZAKŁAD POLIGRAFICZNO – WYDAWNICZY „POZKAŁ” TADEUSZ CHESY	88
75	67	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SOKOŁOWIE PODLASKIM	87
76	68	„JANUS” SP. Z O.O.	85
77	68	AXA – MAG SP. Z O.O.	85
78	69	MERLIN.PL SA	84
79	70	PPHU BOMILLA SP. Z O.O.	82
80	71	ASTA-NET MAŁDZIŃSKI, RYCZEK SP. J.	81
81	71	P.P.H.U. „ROLMAX” SP. Z O.O.	81
82	71	PRO TONSIL SP. Z O.O.	81
83	72	KONCESJONOWANA FIRMA OCHRONY OSÓB I MIENIA „ADLER”	80
84	73	PAWTRANS SP. Z O.O.	77
85	74	DRUKARNIA PERFEKT SA	76
86	74	ELEKTROCIEPŁOWNIA BIAŁYSTOK S.A.	76
87	75	PLATFORMA MEDIOWA POINT GROUP SA	72
88	76	PPHU „MAG-RYS”	70
89	77	BELL P.P.H.U. KRZYSZTOF PAŁYSKA	59
90	77	PRÓSZYŃSKI MEDIA SP. Z O.O.	59
91	78	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI SORBENTÓW I REKULTYWACJI „ELTUR-WAPORE” SP. Z O.O.	58
92	78	ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA	58
93	79	GEOVITA TURYSTYCZNA SIEĆ MARZEN SP. Z O.O.	56
94	79	SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW „SPAMEL”	56
95	79	TELEWIZJA KABLOWA POZNAŃ S.A.	56
96	80	„SPOŁEM” POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW PSS	55
97	80	DIPOL SP. Z O.O.	55
98	81	ZAKŁAD USŁUG SIECIOWYCH SIGMA SP.J. K. BEDNAREK	53
99	82	STALPROFIL SA	50
100	83	„FERREX” SP. Z O.O.	46
101	84	PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWEJ KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W OLSZTYNIE	44
102	85	MIEJSKI ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH	38
103	85	SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA „JOGSER”	38
104	85	TRANSPORTER S. C.	38
105	86	„AUTO CZĘŚCI” HURT – DETAL – IMPORT – EKSPORT	37
106	86	ANNEBERG TRANSPOL INT. SP. Z O.O.	37
107	87	TEXSIM SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW	36
108	88	„B&D” SP. Z O.O.	34
109	88	ZYKO-DRÓG SP. Z O.O.	34
110	89	WYŻSZA SZKOŁA INFORMATYKI I EKONOMII TOWARZYSTWA WIEDZY POWSZECHNEJ	30
111	90	OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA IM. JÓZEFA RUSIECKIEGO	28
112	91	ZAKŁAD MIĘSNY M. SMOLAREK	25
113	92	PPH KANPLAST	24
114	93	MOJSIUK SP. J.	23
115	94	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SA W SIEDLCACH	21
116	95	OZGRAF – OLSZTYŃSKIE ZAKŁADY GRAFICZNE SA	18
117	96	SZUMMAR SP.J. ZPCH M.SZUMIELEWICZ I R.SZUMIELEWICZ	15
118	97	ZAKŁAD PRODUKCYJNO-HANDLOWY ARTYKUŁÓW GOSPODARSTWA DOMOWEGO „MESKO-AGD” SP. Z O.O.	13
119	98	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SA W BIAŁYMSTOKU	12
120	98	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SP. Z O.O. W STASZOWIE	12
121	99	INSTYTUT OBRÓBKI PLASTYCZNEJ	7
122	100	PRZEDSIĘBIORSTWO SPEDYCYJNO – TRANSPORTOWE „TRANSPOLAND” SP. Z O.O.	5
123	101	EUROTRANS – WĄDOŁOWSKI	4

5.4. Najbardziej Innowacyjne Duże Przedsiębiorstwa „Kamerton Innowacyjności 2008”

Lp.	Pozycja w Rankingu	FIRMA	RANKING
1	1	ICN POLFA RZESZÓW SA	749
2	2	GDANSKA STOCZNIA „REMONTOWA” IM.J.PIŁSUDSKIEGO SA GRUPA KAPITAŁOWA	743
3	3	FAKRO PP SP. Z O.O.	705
4	4	UNIZETO TECHNOLOGIES SA	609
5	5	ELEKTROMONTAŻ RZESZÓW SA	560
6	6	„DAMEL” SA	522
7	7	IBM POLSKA SP. Z O.O.	520
8	8	ZAKŁAD PRODUKCJI AUTOMATYKI SIECIOWEJ SA	499
9	9	ISTRAIL SP. Z O.O.	495
10	10	INSTAL-PROJEKT GAWŁOWSCY, ŚCIERZYŃSCY SP. J.	438
11	11	PIECEXPOR-T-PIECBUD SA	432
12	12	MARBET SP. Z O.O.	421
13	13	SPOŁDZIELNIA „POKÓJ”	418
14	14	UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI	415
15	15	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO – HANDLOWO – USŁUGOWE LAKTOPOL SP. Z O.O.	393
16	16	RUN – CHŁODNIA SP. Z O.O.	389
17	17	SOLARIS BUS&COACH S.A.	375
18	18	GRUPA CHEMICZNA CIECH	360
19	19	ZAKŁADY PRZEMYSŁU CUKIERNICZEGO MIESZKO S.A.	351
20	20	WAŁBRZYSKIE ZAKŁADY KOKSOWNICZE „VICTORIA” SA	345
21	21	ORIFLAME PRODUCTS POLAND SP. Z O.O.	342
22	22	BUDVAR CENTRUM SA	322
23	23	FAURECIA GORZÓW SP. Z O.O.	317
24	24	FIAT AUTO POLAND S.A. ZAKŁAD TYCHY	302
25	25	POCH S.A.	292
26	26	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO DRÓG I MOSTÓW	291
27	27	FABRYKA KOTŁÓW RAFAKO S.A.	287
28	28	FAKRO SP. Z O.O.	266
29	29	ZAKŁAD PRODUKCJI SPECJALNEJ „BUMAR – ŁABĘDY” SP. Z O.O.	265
30	30	BIELSKIE ZAKŁADY OBUWIA „BEFADO” SP. Z O.O.	264
31	31	KUJAWSKIE FABRYKI MASZYN ROLNICZYCH SP. Z O.O.	237
32	32	SISTEMA POLAND SP. Z O.O.	223
33	33	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE W WAŁBRZYCHU	215
34	34	INFOVIDE-MATRIX SA	211
35	35	„WOLA” SP. Z O.O.	208
36	35	AKADEMIA MEDYCZNA IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU	208
37	36	AVIO POLSKA SP. Z O.O.	207
38	37	INPOST USŁUGI POCZTOWE	206
39	38	INSTYTUT NAFTY I GAZU	200
40	39	Z.S.E. „OSPEL” SA	199
41	40	MACROLOGIC SA	191
42	40	MENNICA POLSKA SA	191
43	41	OKNOPLAST-KRAKÓW SP. Z O.O.	187
44	42	FERAX SP. Z O.O. GATTA	186
45	43	TELEKOMUNIKACJA POLSKA SA	179
46	44	ROKSANA CUKIERNICZA SPÓŁDZIELNIA ZAKŁAD PRACY CHRONIONEJ	176
47	45	RWE POLSKA S.A.	168
48	46	BAKOMA SA	167
49	47	EUROFOAM SP. Z O.O.	166
50	47	ZESPÓŁ UZDROWISK KŁODZKICH S.A.	166
51	48	PRZEMYSŁOWE CENTRUM OPTYKI SA	163
52	49	MIEJSKI SZPITAL ZESPOŁOWY	158
53	50	PAGED MEBLE S.A.	157
54	51	ZAKŁADY MEBLARSKIE „MEBLOTOP” SA	156
55	52	MPK SP. Z O.O.	147
56	53	LABORATORIUM KOSMETYCZNE DR IRENA ERIS SA	146
57	54	INSTYTUT TECHNIKI BUDOWLANEJ	143
58	55	JZO SP. Z O.O.	135
59	56	LUG S.A.	126
60	57	AVES SP. Z O.O.	125
61	58	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W RZESZOWIE SA	122
62	59	ZAKŁAD WYKONAWSTWA SIECI ELEKTRYCZNYCH	121
63	60	JUNGHEINRICH POLSKA SP. Z O.O.	119
64	61	SPOŁDZIELNIA MLECZARSKA BIOMLEK W CHEŁMIE	110
65	62	PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁOWO – HANDLOWE TRANSYSTEM S.A.	107
66	63	AGENCJA OCHRONY SZABEL SP. Z O.O.	105

67	63	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	105
68	64	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO – USŁUGOWE „DEFTRANS” SP. Z O.O.	95
69	65	KALISKIE LINIE AUTOBUSOWE	92
70	65	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	92
71	66	LAFARGE CEMENT S.A.	90
72	67	MOKATE SP. Z O.O.	87
73	67	PGE ELEKTROCIĘPŁOWNIA RZESZÓW SA WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	87
74	68	ZAKŁADY PORCELANY ELEKTRONICZNEJ ZAPEL S.A.	86
75	69	BANK SPÓŁDZIELCZY WE WSCHOWIE	84
76	70	„BOWIM” SA	81
77	70	ZAKŁADY MECHANICZNE TARNÓW	81
78	71	PPHU „WTORPOL” ZPCHR LESZEK WOJTECZEK	78
79	72	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ SP. Z O.O.	73
80	72	WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY WE WROCŁAWIU	73
81	73	PPHU KAWIKSY KAROL CHACHULSKI I WINCENTY CHACHULSKI	72
82	74	TEXTON SP. Z O.O.	71
83	75	FABRYKA WKŁADÓW ODZIEŻOWYCH CAMELA SA	68
84	76	LUVENA SA	67
85	77	GEDIA POLAND SP. Z O.O.	66
86	78	POLONTEX SA	65
87	79	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W NOWYM SĄCZU SA	64
88	80	HUTA ŁABĘDY SA	59
89	81	ZAKŁAD USŁUG ENERGETYCZNYCH I KOMUNIKACYJNYCH GRUPA ZUE SA	55
90	82	„OCHNIK” SP. Z O.O.	54
91	82	MIEJSKI ZAKŁAD KOMUNIKACJI SP. Z O.O. Z SIEDZIBĄ W SŁUPSKU	54
92	82	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE „EWA” S.A.	54
93	83	ZAKŁADY NAPRAWCZE TABORU KOLEJOWEGO W OLEŚNICY SA	51
94	83	ZESPÓŁ PUBLICZNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ	51
95	84	HERBAPOL SA POZNAŃSKIE ZAKŁADY ZIELARSKIE	49
96	85	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE SP. Z O.O. W TARNOWIE	48
97	86	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE W POZNANIU SP. Z O.O.	45
98	87	GDAŃSKIE ZAKŁADY NAWOZÓW FOSFOROWYCH „FOSFORY” SP. Z O.O.	43
99	88	EXIDE TECHNOLOGIES SA	41
100	89	DECORA SA	40
101	89	POLDIM SA	40
102	89	STOCZNIA SZCZECIŃSKA NOWA SP. Z O.O.	40
103	89	ZAKŁADY AZOTOWE	40
104	90	AKADEMIA POMORSKA	36
105	91	ERBET SP. Z O.O.	35
106	91	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE SP. Z O.O. W OLSZTYNIE	35
107	92	ELECTRABEL POŁANIEC SA – GRUPA ELECTRABEL POLSKA	31
108	93	PKS SP. Z O.O.	30
109	94	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SP. Z O.O. W KALISZU	28
110	95	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W BUSKU ZDROJU S.A.	27
111	96	VERMEIREN POLSKA SP. Z O.O.	25
112	97	KARPACKI OPERATOR SYSTEMÓW DYSTRYBUCYJNYCH	7

6. Podrankingi

6.1. Innowacyjne Firmy wg rodzaju innowacji

6.1.1. Innowacje procesowe

Lp.	Pozycja w Rankingu	FIRMA	PUNKTACJA
L.P.			
1	1	IBM POLSKA SP. Z O.O.	180
2	2	JOTKEL KRZYWONOS JAN	166
3	3	UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI	156
4	4	ELEKTROMONTAŻ RZESZÓW SA	150
5	5	FAURECIA GORZÓW SP. Z O.O.	144
6	6	UNIZETO TECHNOLOGIES SA	132
7	7	ZAKŁAD PRODUKCJI AUTOMATYKI SIECIOWEJ SA	131
8	8	BELYSIO SP. Z O.O.	123
9	9	ICN POLFA RZESZÓW SA	120
10	10	GDANSKA STOCZNIA „REMONTOWA” IM.J.PIŁSUDSKIEGO SA GRUPA KAPITAŁOWA	109
11	11	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO – HANDLOWO – USŁUGOWE LAKTOPOL SP. Z O.O.	103
12	12	PLUM SP. Z O.O.	98
13	13	„PLASTICO” SP. Z O.O.	86
14	14	PREVAC SP. Z O.O.	82
15	15	CORETEAM POLSKA S.A.	81
16	16	PORTOFINO RESTAURACJA ŚRÓDZIEMNOMORSKA	78
17	17	RUN CHŁODNIA SP. Z O.O.	74
18	18	BIELSKIE ZAKŁADY OBUWIA „BEFADO” SP. Z O.O.	70
19	18	VIGO SYSTEM S.A.	70
20	19	EC ENGINEERING SP. Z O.O.	65
21	19	GTX HANEX PLASTIC SP. Z O.O.	65
22	20	ISTRAIL SP. Z O.O.	62
23	20	SYNERWAY SA	62
24	21	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWE INTERMET SP. Z O.O.	61
25	21	VERSO TECHNOLOGIES SP. Z O.O.	61
26	22	ANALOG DIGITAL SERVICE	59
27	22	GRUPA CHEMICZNA CIECH	59
28	23	AVIO POLSKA SP. Z O.O.	57
29	23	SISTEMA POLAND SP. Z O.O.	57
30	24	„FINAL” SA	56
31	24	MANOR HOUSE SP. Z O.O.	56
32	25	BELMA ACCESSORIES SYSTEMS SP. Z O.O.	55
33	26	OKNOPLAST-KRAKÓW SP. Z O.O.	53
34	27	INNOVATIKA SP. Z O.O.	51
35	28	KOCIUK & MAGIER SP. Z O.O.	49
36	28	NATALII SP. Z O.O.	49
37	29	BUDVAR CENTRUM SA	48
38	29	GAZOMET SP. Z O.O.	48
39	30	ORACLE POLSKA SP. Z O.O.	47
40	30	VISION SECRETCLIENT SP. Z O.O.	47
41	31	ERKO ZAKŁADY METALOWE R. PĘTLAK BRACIA PĘTLAK S. J.	46
42	31	SMAY SP. Z O.O.	46
43	32	BIURO PROJEKTÓW I ZASTOSOWAN SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH MICROSYSTEM SP. Z O.O.	45
44	32	NORB NET	45
45	32	TALENT EXACT SP. Z O.O.	45
46	33	„MALKOWSKI-MARTECH” SP. Z O.O.	44
47	34	F.H.U. „PANDA” S.C., ARTUR PALUSZEWSKI, MARCIN ANDRZEJEWSKI	42
48	35	SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA BIOMLEK W CHELMIE	40
49	36	CALIFORNIA TRAILER SP. Z O.O.	39
50	36	CSF POLSKA SP. Z O.O.	39
51	37	MARBET SP. Z O.O.	38
52	37	TELESTO SP. Z O.O.	38
53	37	ZAKŁADY PRZEMYSŁU CUKIERNICZEGO MIESZKO S.A.	38
54	38	CENTRUM INFORMATYKI ZETO S.A.	37
55	39	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE W WAŁBRZYCHU	36
56	39	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO – HANDLOWE „MAX-GAZ” S.C.	36
57	40	FLUID KOOPERACJA SP. Z O.O.	35
58	41	CERTYFIKAT FIRMA WIELOBRANZOWA EWA STEFNIA-PIASEK	34

59	41	PPH MARK-BUD SP. Z O.O.	34
60	41	ZAKŁAD POLIGRAFICZNO – WYDAWNICZY „POZKAL” TADEUSZ CHESY	34
61	42	INFOSYSTEMS S.A.	33
62	42	PRZEMYSŁOWE CENTRUM OPTYKI SA	33
63	43	POLIPLAST SP. Z O.O.	32
64	44	SOLARIS BUS&COACH S.A.	31
65	44	ZAKŁAD ELEKTRONICZNEJ TECHNIKI OBLICZENIOWEJ W OLSZTYNIE SP. Z O.O.	31
66	45	MPK SP. Z O.O.	30
67	45	WP INVESTMENTS SP. Z O.O.	30
68	46	AMW NAWROT SP. J.	29
69	46	MODERTRANS POZNAŃ SP. Z O.O.	29
70	46	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO USŁUGOWE CENTRUM SP.J. OWCZAREK	29
71	47	HANNA STYLE HANNA I SŁAWOMIR NOWAK S.C.	28
72	47	JZO SP. Z O.O.	28
73	47	LABORATORIUM KOSMETYCZNE „JOANNA” SP. J. B. GÓRKA, R. KORCZAK	28
74	47	ZPAS – NET SP. Z O.O.	28
75	48	„BELOS” PLP	27
76	48	„JANUS” SP. Z O.O.	27
77	48	ATREM S.A.	27
78	48	WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY WE WROCŁAWIU	27
79	48	ZAKŁAD PRODUKCYJNO-USŁUGOWY MIĘDZYRZECZ POLSKIE RURY PREIZOLOWANE SP. Z O.O.	27
80	49	METALBARK P.P.U. ZBIGNIEW BARŁÓG	26
81	49	MOKATE SP. Z O.O.	26
82	49	PPUH PESCO	26
83	50	BANK SPÓŁDZIELCZY WE WSCHOWIE	25
84	50	BENTELER DISTRIBUTION POLAND SP. Z O.O.	25
85	50	FIAT AUTO POLAND S.A. ZAKŁAD TYCHY	25
86	50	MIKPTD PRZEDSIĘBIORSTWO TRANSPORTOWE ROBERT STĘPIEN	25
87	50	POSSIBLE SP. Z O.O. SP.K	25
88	50	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO – USŁUGOWE „DEFTRANS” SP. Z O.O.	25
89	50	SAGRA TECHNOLOGY SP. Z O.O.	25
90	50	SOLARIS OPTICS SA	25
91	51	MEDEN-INMED SP. Z O.O.	24
92	52	„DAMEL” SA	23
93	52	ELEURO	23
94	52	MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI CZECHOWICE – DZIEDZICE	23
95	52	OŚRODEK BADAWCZO – ROZWOJOWY URZĄDZEŃ MECHANICZNYCH „OBRUM” SP. Z O.O.	23
96	52	PIECEXPOR-T-PIECBUD SA	23
97	53	PAGED MEBLE S.A.	22
98	54	DATERA S.A.	21
99	54	ELPLC SP. Z O.O.	21
100	54	INSTAL-PROJEKT GAWŁOWSCY, ŚCIERZYŃSCY SP. J.	21
101	54	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SIEDLCACH	21
102	55	DOLNOŚLĄSKA SPÓŁDZIELNIA NIEWIDOMYCH „DOLSIN”	20
103	55	FABRYKA WKŁADÓW ODZIEŻOWYCH CAMELA SA	20
104	55	GRZANIEC.COM, HENRYK ZAWIŚLAK	20
105	55	JANUSZ ŁASAK CENTRUM DORADZTWA I SZKOLENIA	20
106	55	MORELE.NET S.J. RADOSŁAW STASIAK MICHAŁ PAWLIK	20
107	55	PRZEDSIĘBIORSTWO BADAWCZO-PRODUKCYJNE OPTEL SP. Z O.O.	20
108	55	ROKSANA CUKIERNICZA SPÓŁDZIELNIA ZAKŁAD PRACY CHRONIONEJ	20
109	55	SCO-PAK SP. Z O.O.	20
110	56	„BUD-RE” SP.J. L. DZIURLEJA	19
111	56	DRUKARNIA PERFEKT SA	19
112	56	ELEKTROCIEPŁOWNIA BIAŁYSTOK S.A.	19
113	56	INSTYTUT TECHNIKI BUDOWLANEJ	19
114	56	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SIERADZU	19
115	56	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W RZESZOWIE SA	19
116	56	WAŁBRZYSKIE ZAKŁADY KOKSOWNICZE „VICTORIA” SA	19
117	57	BIURO RACHUNKOWE „RACHMISTRZ”	18
118	57	FORBIS SP. Z O.O.	18
119	57	GEDIA POLAND SP. Z O.O.	18
120	57	KUJAWSKIE FABRYKI MASZYN ROLNICZYCH SP. Z O.O.	18
121	57	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ SP. Z O.O.	18
122	57	PPHU „WTORPOL” ZPCHR LESZEK WOJTECZEK	18
123	57	Z.S.E. „OSPEL” SA	18
124	58	„BIOERG”	17
125	58	BIURO PROJEKTOWANIA SYSTEMÓW CYFROWYCH SA	17
126	58	CENTRUM KLIMA SA	17
127	58	KALISKIE LINIE AUTOBUSOWE	17
128	58	MIEJSKI SZPITAL ZESPOŁOWY	17
129	58	PAWTRANS SP. Z O.O.	17
130	59	ASTA-NET MAŁDZIŃSKI, RYCZEK SP. J.	16

131	59	AVES SP. Z O.O.	16
132	59	FABRYKA MASZYN ROTOX SP. Z O.O.	16
133	59	FOSTER WHEELER ENERGIA POLSKA SP. Z O.O.	16
134	59	INWEST – SERWIS SP. Z O.O.	16
135	59	MAR – CMYK, MAREK WUZIEN	16
136	59	MARIAN CZERNY FIRMA PRYWATNA GREG ZAKŁAD POLIGRAFICZNY	16
137	59	MIEJSKI SZPITAL ZESPOŁOWY	16
138	59	PRZEDSIĘBIORSTWO INNOWACYJNO – WDROŻENIOWE „WAMET” SP. Z O.O.	16
139	59	RWE POLSKA S.A.	16
140	59	ZAKŁADY JAJCZARSKIE „OVOPOL” SP. Z O.O.	16
141	60	„DR ZABER” SP. O.O.	15
142	60	INPOST USŁUGI POCZTOWE	15
143	60	MEDCOM SP. Z O.O.	15
144	60	MERLIN.PL SA	15
145	60	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO DRÓG I MOSTÓW	15
146	60	PPHU BOMILLA SP. Z O.O.	15
147	60	PROTEA SP. Z O.O.	15
148	60	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWE MEDBRYT SP. Z O.O.	15
149	60	SPOŁDZIELNIA „POKÓJ”	15
150	60	TECHNOKABEL S.A.	15
151	60	WYŻSZA SZKOŁA INFORMATYKI I EKONOMII TOWARZYSTWA WIEDZY POWSZECHNEJ	15
152	60	ZAKŁADY MEBLARSKIE „MEBLOTOP” SA	15
153	61	K-2 KONSTRUKTOR WALDEMAR CIESIELSKI	14
154	61	PGE ELEKTROCIĘPŁOWNIA RZESZÓW SA WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	14
155	61	SPOŁDZIELNIA INWALIDÓW „SPAMEL”	14
156	61	STALPROFIL SA	14
157	61	ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA	14
158	62	BELL P.P.H.U. KRZYSZTOF PAŁYSKA	13
159	62	INFORMATYCY.INFO P.H.U.	13
160	62	KL DEKOR S.C.	13
161	62	POLIMARKY SP.J.	13
162	62	ZAKŁADY PORCELANY ELEKTRONICZNEJ ZAPEL S.A.	13
163	63	„MEPROZET STARE KUROWO” SP. Z O.O.	12
164	63	AROKA SP. Z O.O.	12
165	63	CENOS SP. Z O.O.	12
166	63	DR-INTERNATIONAL POLSKA SP. Z O.O.	12
167	63	FABRYKA KOTŁÓW RAFAKO S.A.	12
168	63	LUVENA SA	12
169	63	OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA IM. JÓZEFA RUSIECKIEGO	12
170	63	STAR – DADAJ SP. Z O.O. ZAKŁAD PRACY CHRONIONEJ	12
171	63	STREAM SOFT S. J.	12
172	63	TEXSIM SPOŁDZIELNIA INWALIDÓW	12
173	63	ZAKŁAD WYKONAWSTWA SIECI ELEKTRYCZNYCH	12
174	64	LABORATORIUM KOSMETYCZNE DR IRENA ERIS SA	11
175	64	PRZEDSIĘBIORSTWO INNOWACYJNO – WDROŻENIOWE „LUBANTA” S.A.	11
176	64	PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁOWO – HANDLOWE TRANSSYSTEM S.A.	11
177	64	TOORANK POLSKA S.A.	11
178	65	„BOWIM” SA	10
179	65	AGENCJA OCHRONY SZABEL SP. Z O.O.	10
180	65	AXA – MAG SP. Z O.O.	10
181	65	BHH MIKROMED SP. Z O.O.	10
182	65	FERAX SP. Z O.O. GATTA	10
183	65	FIRMA BUDOWLANA AS-BRUK ANDRZEJ SIEWRUK	10
184	65	NARZĘDZIA I URZĄDZENIA WIERTNICZE „GLINIK” SP. Z O.O.	10
185	65	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W SIERADZU	10
186	65	PRZEDSIĘBIORSTWO ROLNO – PRZEMYSŁOWE ROLGOS SP. Z O.O.	10
187	65	VERA-VEND SP. Z O.O.	10
188	65	WILLA EUREKA S. C.	10
189	65	ZYKO-DRÓG SP. Z O.O.	10
190	66	„B&D” SP. O.O.	9
191	66	„DYSPAK” SP. O.O.	9
192	66	„HELIOS” KOZDRAS S. J.	9
193	66	ALFA PLAST MACIEJ TRYBUŚ	9
194	66	AMILEK SP. Z O.O.	9
195	66	AMISTAD SP. Z O.O.	9
196	66	DOMINANTA	9
197	66	FHU „DUET” PAWEŁ POTONIEC I PIOTR WOLAŁ	9
198	66	GEKO-KART SP. Z O.O.	9
199	66	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	9
200	66	MIEJSKI ZAKŁAD KOMUNIKACJI SPÓŁKA Z O.O. Z SIEDZIBĄ W SŁUPSKU	9
201	66	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE SP. Z O.O. W TARNOWIE	9

202	66	MODRZEW ALEKSANDRA MODRZEJEWSKA – LIDAK	9
203	66	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SOKOŁOWIE PODLASKIM	9
204	66	P.P.H.U. „ROLMAX” SP.Z O.O.	9
205	66	POLONTEX SA	9
206	66	PTHU „FALCON” – TRANSPORT	9
207	66	ZAKŁADY DORADZTWA TECHNICZNEGO „TOP” PORĘBA	9
208	67	7MILOWY SP. Z O.O.	8
209	67	AUXILIUM KANCELARIA BIEGŁYCH REWIDENTÓW S.A.	8
210	67	FAKRO PP SP. Z O.O.	8
211	67	HERBAPOL SA POZNANSKIE ZAKŁADY ZIELARSKIE	8
212	67	IDAL UMDS SP. Z O.O.	8
213	67	LUG S.A.	8
214	67	MACROLOGIC SA	8
215	67	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE SP. Z O.O. W OLSZTYNIE	8
216	67	POLDIM SA	8
217	67	PPHU „KABA” S. C.	8
218	67	PRZEDSIĘBIORSTWO WULKAN, BOŻENA SZCZEPANEK	8
219	67	ZAKŁAD PRODUKCYJNO – USŁUGOWY „LIS”	8
220	68	ABATEC MONIKA PANKO	7
221	68	AGRO ALIANS SP. Z O.O.	7
222	68	ASTEC SP. Z O.O.	7
223	68	BIOERG SP. Z O.O.	7
224	68	ELECTRABEL POŁANIEC SA – GRUPA ELECTRABEL POLSKA	7
225	68	EUROTAX SP. Z O.O.	7
226	68	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA „ULKOM”	7
227	68	FOKUS GROUP	7
228	68	PLATFORMA MEDIOWA POINT GROUP SA	7
229	68	PRÓSZYŃSKI MEDIA SP. Z O.O.	7
230	68	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	7
231	68	SPÓŁKA INŻYNIERÓW SIM SP. Z O.O.	7
232	68	ZAKŁAD PORDUKCYJNO – SZKOLENIOWY JANUSZ GMULARZ	7
233	69	„SPOŁEM” POWSZECZNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW PSS	6
234	69	AKADEMIA MEDYCZNA IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU	6
235	69	BLSTREAM SP. Z O.O.	6
236	69	EUROFOAM SP. Z O.O.	6
237	69	FIIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA KOWALSKI MAREK	6
238	69	GRAFEX MARIA I GRZEGORZ KRUPICZ	6
239	69	JUNGHEINRICH POLSKA SP. Z O.O.	6
240	69	MAANN 66 PROMOCJA I REKLAMA	6
241	69	MKGASTRO	6
242	69	NORDWECO SP. Z O.O.	6
243	69	NOVITUS SA	6
244	69	OZGRAF – OLSZTYNSKIE ZAKŁADY GRAFICZNE SA	6
245	69	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI SORBENTÓW I REKULTYWACJI „ELTUR-WAPORE” SP. Z O.O.	6
246	69	SMART ELEKTRONIK SP. Z O.O.	6
247	69	STUDIO1 SP. Z O.O.	6
248	69	TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ EUROPA S.A.	6
249	69	TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE EUROPA S.A.	6
250	69	TRANSITION TECHNOLOGIES S.A.	6
251	69	TRANSPORT – SPEDYCJA „POL-BUSS” SP. Z O.O.	6
252	69	WARSZAWSKA SZKOŁA ZARZĄDZANIA – SZKOŁA WYŻSZA	6
253	69	ZAKŁAD BUDOWLANO – DROGOWY KALDROG D. DZIKOWSKI	6
254	69	ZAKŁAD PRODUKCJI SPECJALNEJ „BUMAR – ŁABĘDY” SP. Z O.O.	6
255	69	ZAKŁAD PRODUKCYJNO – USŁUGOWY „KMITA” JÓZEF KMITA	6
256	70	„WOLA” SP. Z O.O.	5
257	70	CZĘSTOCHOWSKIE ZAKŁADY PRZEMYSŁU ZAPALCZANEGO SA	5
258	70	EKOWODROL SP. Z O.O.	5
259	70	GDANSKIE ZAKŁADY NAWOZÓW FOSFOROWYCH „FOSFORY” SP. Z O.O.	5
260	70	KOMA MARCIN KOWALSKI	5
261	70	MOJSIUK SP. J.	5
262	70	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SP. Z O.O. W KALISZU	5
263	70	PRZEDSIĘBIORSTWO SPECJALISTYCZNE „STAWER” W ŚCIBOR	5
264	70	SPÓŁDZIELNA TRANSPORTU WIEJSKIEGO	5
265	70	ZAKŁADY AZOTOWE	5
266	70	ZAKŁADY NAPRAWCZE TABORU KOLEJOWEGO W OLEŚNICY SA	5
267	71	„G-ART” PRACOWNIA PLASTYCZNA JUREK HEL	4
268	71	„SYDA” S.C.	4
269	71	AKADEMIA POMORSKA	4
270	71	BIURO PODRÓŻY „STAR – TURIST”	4
271	71	CENTRUM JĘZYKOWE IDEA	4
272	71	ERBET SP. Z O.O.	4
273	71	EUROTRANS – WĄDOŁOWSKI	4

274	71	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA „EKO-WENT” ROMAN MICHASIEWICZ	4
275	71	INTER TRADE SP. Z O.O.	4
276	71	NEPENTES S.A.	4
277	71	OPTOPOL TECHNOLOGY SA	4
278	71	PHPU DOM-MAX	4
279	71	PPHU „MAG-RYS”	4
280	71	PPHU KAWIKSY KAROL CHACHULSKI I WINCENTY CHACHULSKI	4
281	71	PRO TONSIL SP. Z O.O.	4
282	71	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE „BOKAR”	4
283	71	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SA W SIEDLCACH	4
284	71	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W NOWYM SĄCZU SA	4
285	71	PRZEDSIĘBIORSTWO WDROŻENIOWE PRO-SERVICE SP. Z O.O.	4
286	71	PRZEDSIĘBIORSTWO BADAWCZO – WDROŻENIOWE OLMEX S.A.	4
287	71	REMBUD SP. J., J. BUJAK E.PATNAL	4
288	71	STACO POLSKA SP. Z O.O.	4
289	71	STOCZNIA SZCZECIŃSKA NOWA SP. Z O.O.	4
290	71	SZUMMAR SP.J. ZPCH M.SZUMIELEWICZ I R.SZUMIELEWICZ	4
291	71	TECHNITEL POLSKA S. J.	4
292	71	UNIKOM	4
293	71	ZAKŁAD USŁUG ENERGETYCZNYCH I KOMUNIKACYJNYCH GRUPA ZUE SA	4
294	71	ZESPÓŁ PUBLICZNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ	4
295	72	„FABELO” SP. O.O.	3
296	72	DECORA SA	3
297	72	EXIDE TECHNOLOGIES SA	3
298	72	FAKRO SP. Z O.O.	3
299	72	HOTEL NOVUM FUH „DOM-DIT” S. C.	3
300	72	INFOVIDE-MATRIX SA	3
301	72	KEMA QUALITY POLSKA SP. Z O.O.	3
302	72	KONCESJONOWANA FIRMA OCHRONY OSÓB I MIENIA „ADLER”	3
303	72	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE W POZNANIU SP. Z O.O.	3
304	72	PKS SP. Z O.O.	3
305	72	PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWEJ KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W OLSZTYNIE	3
306	72	SANTA-EKO TADEUSZ ZYCH, IZABELA RUTOWSKA S. J.	3
307	72	VERMEIREN POLSKA SP. Z O.O.	3
308	73	„OR-NOVIA” SP. Z O.O.	2
309	73	BIURO PODRÓŻY „LAVISTA”	2
310	73	CMG – CREATIVE MARKETING GROUP	2
311	73	DATACOMP SP. Z O.O.	2
312	73	DEPD SP. Z O.O.	2
313	73	DIPOL SP. Z O.O.	2
314	73	DRUKARNIA GS SP. Z O.O.	2
315	73	e-KIOSK SA	2
316	73	FHU „CZAKRAM”	2
317	73	HIGH-CARE CENTER GRAŻYNA GÓRA	2
318	73	INSTYTUT OBRÓBKI PLASTYCZNEJ	2
319	73	JĘZYKI ŚWIATA OŚRODEK NAUCZANIA JĘZYKÓW OBCYCH	2
320	73	KARPACKI OPERATOR SYSTEMÓW DYSTRYBUCYJNYCH	2
321	73	PIEKARNIA „BLAJAN”	2
322	73	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SP. Z O.O. W STASZOWIE	2
323	73	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W BUSKU ZDROJU S.A.	2
324	73	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE „EWA” S.A.	2
325	73	TEXTON SP. Z O.O.	2
326	73	ZAKŁAD PRODUKCJI SPRZĘTU OŚWIETLENIOWEGO ROSA STANISŁAW ROSA	2
327	73	ZAKŁAD PRODUKCYJNO-HANDLOWY ARTYKUŁÓW GOSPODARSTWA DOMOWEGO „MESKO-AGD” SP. Z O.O.	2
328	73	ZAKŁADY MECHANICZNE TARNÓW	2
329	73	ZAKŁAD USŁUG SIECIOWYCH SIGMA SP.J. K. BEDNAREK	2
330	73	ZESPÓŁ UZDROWISK KŁODZKICH S.A.	2
331	74	KEM-1 SP. Z O.O.	1

6.1.2. Innowacje produktowe

Lp.	Pozycja w Rankingu	FIRMA	PUNKTACJA
1	1	„DAMEL” SA	291
2	2	BELMA ACCESSORIES SYSTEMS SP. Z O.O.	291
3	3	GDAŃSKA STOCZNIA „REMONTOWA” IM.J.PIŁSUDSKIEGO SA GRUPA KAPITAŁOWA	231
4	4	BELYSIO SP. Z O.O.	195
5	5	FAKRO PP SP. Z O.O.	180
6	5	FAKRO SP. Z O.O.	180
7	5	GTK HANEX PLASTIC SP. Z O.O.	180
8	5	IBM POLSKA SP. Z O.O.	180
9	5	ICN POLFA RZESZÓW SA	180
10	5	ORIFLAME PRODUCTS POLAND SP. Z O.O.	180
11	6	INSTAL-PROJEKT GAWŁOWSCY, ŚCIERZYŃSCY SP. J.	170
12	7	GAZOMET SP. Z O.O.	160
13	7	MEDCOM SP. Z O.O.	160
14	7	UNIZETO TECHNOLOGIES SA	160
15	8	JOTKEL KRZYWONOS JAN	141
16	9	OPTOPOL TECHNOLOGY SA	140
17	10	ANALOG DIGITAL SERVICE	135
18	11	PRZEDSIĘBIORSTWO BADAWCZO-PRODUKCYJNE OPTEL SP. Z O.O.	130
19	12	INNOVATIKA SP. Z O.O.	126
20	13	CENTRUM INFORMATYKI ZETO S.A.	120
21	13	DATERA S.A.	120
22	13	EKOWODROL SP. Z O.O.	120
23	13	ERKO ZAKŁADY METALOWE R. PĘTLAK BRACIA PĘTLAK S. J.	120
24	13	NEPENTES S.A.	120
25	13	TELESTO SP. Z O.O.	120
26	14	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO USŁUGOWE INTERMET SP. Z O.O.	114
27	15	GRUPA CHEMICZNA CIECH	111
28	15	ISTRAIL SP. Z O.O.	111
29	15	VERSO TECHNOLOGIES SP. Z O.O.	111
30	16	INFOVIDE-MATRIX SA	110
31	17	BLSTREAM SP. Z O.O.	105
32	18	FIAT AUTO POLAND S.A. ZAKŁAD TYCHY	100
33	18	POSSIBLE SP. Z O.O. SP.K	100
34	18	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG TURYSTYCZNYCH „KOPALNIA WĘGLA”	100
35	18	ZAKŁAD PRODUKCJI AUTOMATYKI SIECIOWEJ SA	100
36	19	„PLASTICO” SP. Z O.O.	99
37	20	„BELOS” PLP	90
38	20	„BIOERG”	90
39	20	MACROLOGIC SA	90
40	20	MARBET SP. Z O.O.	90
41	20	NORDWECO SP. Z O.O.	90
42	20	ORACLE POLSKA SP. Z O.O.	90
43	20	PLUM SP. Z O.O.	90
44	20	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W SIERADZU	90
45	20	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO – HANDLOWO – USŁUGOWE LAKTOPOL SP. Z O.O.	90
46	20	ROKSANA CUKIERNICZA SPÓŁDZIELNIA ZAKŁAD PRACY CHRONIONEJ	90
47	20	SISTEMA POLAND SP. Z O.O.	90
48	20	SPÓŁKA INŻYNIERÓW SIM SP. Z O.O.	90
49	20	STREAM SOFT S. J.	90
50	20	TECHNOKABEL S.A.	90
51	20	UNIwersytet Jagielloński	90
52	20	ZAKŁADY DORADZTWA TECHNICZNEGO „TOP” PORĘBA	90
53	21	ZAKŁAD USŁUG SIECIOWYCH SIGMA SP.J. K. BEDNAREK	81
54	22	„MAŁKOWSKI-MARTECH” SP. Z O.O.	80
55	22	EC ENGINEERING SP. Z O.O.	80
56	22	e-KIOSK SA	80
57	22	FOSTER WHEELER ENERGIA POLSKA SP. Z O.O.	80
58	22	PIECEXPORT-PIECBUD SA	80
59	22	PRZEDSIĘBIORSTWO INNOWACYJNO – WDROŻENIOWE „WAMET” SP. Z O.O.	80
60	23	RUN CHŁODNIA SP. Z O.O.	71
61	24	ATREM S.A.	70
62	24	JUNGHEINRICH POLSKA SP. Z O.O.	70
63	24	VIGO SYSTEM S.A.	70
64	25	ABATEC MONIKA PANKO	66
65	25	MANOR HOUSE SPÓŁKA Z O.O.	66
66	25	MODERTRANS POZNAŃ SP. Z O.O.	66
67	25	SMAY SP. Z O.O.	66

68	26	7MILOWY SP. Z O.O.	65
69	26	ELEKTROMONTAŻ RZESZÓW SA	65
70	27	BIELSKIE ZAKŁADY OBUWIA „BEFADO” SP. Z O.O.	62
71	28	KUJAWSKIE FABRYKI MASZYN ROLNICZYCH SP. Z O.O.	61
72	28	LABORATORIUM KOSMETYCZNE „JOANNA” SP. J. B. GÓRKA, R. KORCZAK	61
73	28	LABORATORIUM KOSMETYCZNE DR IRENA ERIS SA	61
74	28	ZAKŁAD ELEKTRONICZNEJ TECHNIKI OBLICZENIOWEJ W OLSZTYNIE SP. Z O.O.	61
75	29	„WOLA” SP. Z O.O.	60
76	29	ALFA PLAST MACIEJ TRYBUŚ	60
77	29	BIURO PROJEKTÓW I ZASTOSOWAN SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH MICROSYSTEM SP. Z O.O.	60
78	29	BUDVAR CENTRUM SA	60
79	29	eLEADER SP. Z O.O.	60
80	29	ELEURO	60
81	29	FABRYKA KOTŁÓW RAFAKO S.A.	60
82	29	INFOSYSTEMS S.A.	60
83	29	JZO SP. Z O.O.	60
84	29	NARZĘDZIA I URZĄDZENIA WIERTNICZE „GLINIK” SP. Z O.O.	60
85	29	NOVITUS SA	60
86	29	PREVAC SP. Z O.O.	60
87	29	SOFTWARE MIND S.A.	60
88	29	SOLARIS BUS&COACH S.A.	60
89	29	SOLARIS OPTICS SA	60
90	29	TALENT EXACT SP. Z O.O.	60
91	29	TELEKOMUNIKACJA POLSKA SA	60
92	29	ZPAS – NET SP. Z O.O.	60
93	30	DATAComp SP. Z O.O.	57
94	31	PROTEA SP. Z O.O.	55
95	31	ZAKŁADY PORCELANY ELEKTRONICZNEJ ZAPEL S.A.	55
96	32	AGTES SP. Z O.O.	50
97	32	HANNA STYLE HANNA I SŁAWOMIR NOWAK S.C.	50
98	32	PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁOWO – HANDLOWE TRANSSYSTEM S.A.	50
99	32	SYNERWAY SA	50
100	33	BIURO PROJEKTOWANIA SYSTEMÓW CYFROWYCH SA	46
101	34	RWE POLSKA S.A.	45
102	34	SPOLDZIELNIA „POKOJ”	45
103	34	VISION SECRETCLIENT SP. Z O.O.	45
104	34	ZAKŁADY PRZEMYSŁU CUKIERNICZEGO MIESZKO S.A.	45
105	35	NORB NET	42
106	35	POLIPLAST SP. Z O.O.	42
107	35	TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ EUROPA S.A.	42
108	36	FERAX SP. Z O.O. GATTA	41
109	37	AMISTAD SP. Z O.O.	40
110	37	ASTEC SP. Z O.O.	40
111	37	AVIO POLSKA SP. Z O.O.	40
112	37	EUROTAX SP. Z O.O.	40
113	37	GRZANIEC.COM, HENRYK ZAWIŚLAK	40
114	37	INSTYTUT NAFTY I GAZU	40
115	37	POLIMARKY SP.J.	40
116	37	SAGRA TECHNOLOGY SP. Z O.O.	40
117	37	TRANSITION TECHNOLOGIES S.A.	40
118	37	WAŁBRZYSKIE ZAKŁADY KOKSOWNICZE „VICTORIA” SA	40
119	37	ZAKŁADY MECHANICZNE TARNÓW	40
120	38	FLUID KOOPERACJA SP. Z O.O.	37
121	38	KOCIUK & MAGIER SP. Z O.O.	37
122	38	ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA	37
123	39	PRZEDSIĘBIORSTWO WDROŻENIOWE PRO-SERVICE SP. Z O.O.	35
124	39	TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE EUROPA S.A.	35
125	40	GEKO-KART SP. Z O.O.	32
126	41	„FINAL” SA	30
127	41	AGRO ALIANS SP. Z O.O.	30
128	41	BIOERG SP. Z O.O.	30
129	41	BOLIMPEX JOLANTA REDEK – JAROSZEWICZ	30
130	41	DR-INTERNATIONAL POLSKA SP. Z O.O.	30
131	41	EUROFOAM SP. Z O.O.	30
132	41	INFORMATYCY.INFO P.H.U.	30
133	41	LAFARGE CEMENT S.A.	30
134	41	OŚRODEK BADAWCZO – ROZWOJOWY URZĄDZEN MECHANICZNYCH „OBRUM” SP. Z O.O.	30
135	41	PRZEDSIĘBIORSTWO INNOWACYJNO – WDROŻENIOWE „LUBANTA” S.A.	30
136	41	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWE MEDBRYT SP. Z O.O.	30
137	41	PRZEMYSŁOWE CENTRUM OPTYKI SA	30
138	41	RESTAURACJA „BABALU”	30
139	41	ZAKŁAD PRODUKCJI SPECJALNEJ „BUMAR – ŁABĘDY” SP. Z O.O.	30

140	41	ZAKŁADY JAJCZARSKIE „OVOPOL” SP. Z O.O.	30
141	42	PRO TONSIL SP. Z O.O.	26
142	42	PRZEDSIĘBIORSTWO BADAWCZO-WDROŻENIOWE OLMEX S.A.	26
143	43	NATALII SP. Z O.O.	25
144	43	SCO-PAK SP. Z O.O.	25
145	44	INWEST – SERWIS SP. Z O.O.	24
146	44	SMART ELEKTRONIK SP. Z O.O.	24
147	45	„OCHNIK” SP. Z O.O.	22
148	45	CALIFORNIA TRAILER SP. Z O.O.	22
149	45	IDAL UMDS SP. Z O.O.	22
150	46	„JANUS” SP. Z O.O.	21
151	46	AMW NAWROT SP. J.	21
152	46	AROKA SP. Z O.O.	21
153	46	AXA – MAG SP. Z O.O.	21
154	46	CENOS SP. Z O.O.	21
155	46	CENTRUM KLIMA SA	21
156	46	CERTYFIKAT FIRMA WIELOBRANŻOWA EWA STEFNIA-PIASEK	21
157	46	DOLNOŚLĄSKA SPÓŁDZIELNIA NIEWIDOMYCH „DOLSIN”	21
158	46	KL DEKOR S.C.	21
159	46	LUG S.A.	21
160	46	MEDEN-INMED SP. Z O.O.	21
161	46	MERLIN.PL SA	21
162	46	MOKATE SP. Z O.O.	21
163	46	MPK SP. Z O.O.	21
164	46	PPUH PESCO	21
165	46	ZAKŁAD PRODUKCYJNO – USŁUGOWY MIĘDZYRZECZ POLSKIE RURY PREIZOLOWANE SP. Z O.O.	21
166	46	ZAKŁADY MEBLARSKIE „MEBLOTOP” SA	21
167	47	„HELIOS” KOZDRAS S. J.	20
168	47	CORETEAM POLSKA S.A.	20
169	47	CSF POLSKA SP. Z O.O.	20
170	47	F.H.U. „PANDA” S.C., ARTUR PALUSZEWSKI, MARCIN ANDRZEJEWSKI	20
171	47	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA „EKO-WENT” ROMAN MICHASIEWICZ	20
172	47	KOMA MARCIN KOWALSKI	20
173	47	P.P.H.U. „ROLMAX” SP.Z O.O.	20
174	47	PLATFORMA MEDIOWA POINT GROUP SA	20
175	47	PPH MARK-BUD SP. Z O.O.	20
176	47	PPHU BOMILLA SP. Z O.O.	20
177	47	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO – USŁUGOWE „DEFTRANS” SP. Z O.O.	20
178	47	PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWEJ KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W OLSZTYNIE	20
179	47	SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA BIOMLEK W CHELMIE	20
180	47	VERA-VEND SP. Z O.O.	20
181	47	WIND TELECOM S.A.	20
182	47	ZAKŁAD PRODUKCJI SPRZĘTU OŚWIETLENIOWEGO ROSA STANISŁAW ROSA	20
183	48	HUTA ŁABĘDY SA	16
184	48	LUVENA SA	16
185	48	METALBARK P.P.U. ZBIGNIEW BARŁOG	16
186	49	ASGATEC SP Z O.O.	15
187	49	AVES SP. Z O.O.	15
188	49	BELL P.P.H.U. KRZYSZTOF PAŁYSKA	15
189	49	FABRYKA WKŁADÓW ODZIEŻOWYCH CAMELA SA	15
190	49	GRAFEX MARIA I GRZEGORZ KRUPICZ	15
191	49	MAANN 66 PROMOCJA I REKLAMA	15
192	49	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SIERADZU	15
193	49	PIEKARNIA B. PETEREK, M.JANKOWSKA, M.PETEREK	15
194	49	ZAKŁAD MIĘSNY M. SMOLAREK	15
195	50	DIPOL SP. Z O.O.	14
196	50	MIEJSKI SZPITAL ZESPOŁOWY	14
197	50	OKNOPLAST-KRAKÓW SP. Z O.O.	14
198	51	BHH MIKROMED SP. Z O.O.	12
199	51	MORELE.NET S.J. RADOSŁAW STASIAK MICHAŁ PAWLIK	12
200	51	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO USŁUGOWE CENTRUM SP.J. OWCZAREK	12
201	52	AKADEMIA POMORSKA	10
202	52	ASTA-NET MAŁDZIŃSKI, RYCZEK SP. J.	10
203	52	BAKOMA SA	10
204	52	BIURO PODRÓŻY „LA VISTA”	10
205	52	CZĘSTOCHOWSKIE ZAKŁADY PRZEMYSŁU ZAPALCZANEGO SA	10
206	52	ELECTRABEL POŁANIEC SA – GRUPA ELECTRABEL POLSKA	10
207	52	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA KOWALSKI MAREK	10
208	52	K-2 KONSTRUKTOR WALDEMAR CIESIELSKI	10
209	52	KEMA QUALITY POLSKA SP. Z O.O.	10
210	52	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE SP. Z O.O. W TARNOWIE	10
211	52	POLONTEX SA	10
212	52	RESTAURACJA „SŁOWIAŃSKA”	10

213	52	VERMEIREN POLSKA SP. Z O.O.	10
214	52	ZAKŁAD PRODUKCYJNO – SZKOLENIOWY JANUSZ GMULARZ	10
215	52	ZESPÓŁ UZDROWISK KŁODZKICH S.A.	10
216	53	MAR – CMYK, MAREK WUZIEŃ	9
217	53	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO – HANDLOWE „MAX-GAZ” S.C.	9
218	54	„G-ART” PRACOWNIA PLASTYCZNA JUREK HEL	7
219	54	AKADEMIA MEDYCZNA IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU	7
220	54	AUXILIUM KANCELARIA BIEGŁYCH REWIDENTÓW S.A.	7
221	54	ELPLC SP. Z O.O.	7
222	54	FIRMA BUDOWLANA AS-BRUK ANDRZEJ SIEWRUK	7
223	54	FORBIS SP. Z O.O.	7
224	54	JANUSZ ŁASAK CENTRUM DORADZTWA I SZKOLENIA	7
225	54	MARIAN CZERNY FIRMA PRYWATNA GREG ZAKŁAD POLIGRAFICZNY	7
226	54	MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI CZECHOWICE-DZIEDZICE	7
227	54	MKGASTRO	7
228	54	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE „BOKAR”	7
229	54	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W NOWYM SĄCZU SA	7
230	54	ZAKŁADY NAPRAWCZE TABORU KOLEJOWEGO W OLEŚNICY SA	7
231	54	ZYKO-DRÓG SP. Z O.O.	7
232	55	„FABELO” SP. O.O.	6
233	55	PAGED MEBLE S.A.	6
234	56	„DYSPAK” SP. O.O.	5
235	56	„FERREX” SP. O.O.	5
236	56	„MEPROZET STARE KUROWO” SP. Z O.O.	5
237	56	AMILEK SP. Z O.O.	5
238	56	BOWA FIDE	5
239	56	CENTRUM JĘZYKOWE IDEA	5
240	56	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA „ULKOM”	5
241	56	GLOBAL ERISSON CONSULTING SP. Z O.O.	5
242	56	HOTEL NOVUM FUH „DOM-DIT” S. C.	5
243	56	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	5
244	56	MACROPEK WANDA HANNA ŻBIKOWSKA KAZIMIERZ ŻBIKOWSKI	5
245	56	MENNICA POLSKA SA	5
246	56	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO DRÓG I MOSTÓW	5
247	56	OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA IM. JÓZEFA RUSIECKIEGO	5
248	56	OŚRODEK SZKOLENIA KIEROWCÓW PEGAZ	5
249	56	PAWTRANS SP. Z O.O.	5
250	56	PHU BICARDI C.I M. ŁAPIŃSCY	5
251	56	POLDIM SA	5
252	56	PPHU „KABA” S. C.	5
253	56	PPHU KAWIKSY KAROL CHACHULSKI I WINCENTY CHACHULSKI	5
254	56	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SA W BIAŁYMSTOKU	5
255	56	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE „EWA” S.A.	5
256	56	PRZEDSIĘBIORSTWO WULKAN, BOŻENA SZCZEPANEK	5
257	56	SPÓŁDZIELNA TRANSPORTU WIEJSKIEGO	5
258	56	SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW „SPAMEL”	5
259	56	TELEWIZJA KABLOWA POZNAŃ S.A.	5
260	56	TEXSIM SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW	5
261	56	UNIKOM	5
262	56	WILLA EUREKA S. C.	5
263	56	Z.S.E. „OSPEL” SA	5
264	56	ZAKŁAD PRODUKCYJNO-HANDLOWY ARTYKUŁÓW GOSPODARSTWA DOMOWEGO „MESKO-AGD” SP. Z O.O.	5
265	56	ZESPÓŁ PUBLICZNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ	5
266	57	AGENCJA OCHRONY SZABEL SP. Z O.O.	4
267	57	BIURO PODRÓŻY „STAR – TURIST”	4
268	57	ELEKTROCIEPŁOWNIA BIAŁYSTOK S.A.	4
269	57	MIEJSKI SZPITAL ZESPOŁOWY	4
270	57	PTHU „FALCON” – TRANSPORT	4
271	57	SANTA-EKO TADEUSZ ZYCH, IZABELA RUTOWSKA S. J.	4
272	58	BANK SPÓŁDZIELCZY WE WSCHOWIE	2
273	58	EXIDE TECHNOLOGIES SA	2
274	58	GDAŃSKIE ZAKŁADY NAWOZÓW FOSFOROWYCH „FOSFORY” SP. Z O.O.	2
275	58	INSTYTUT TECHNIKI BUDOWLANEJ	2
276	58	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE SP. Z O.O. W OLSZTYNIE	2
278	58	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SIEDLCACH	2
279	58	PPH KANPLAST	2
280	58	PPHU „MAG-RYS”	2
281	58	PRZEDSIĘBIORSTWO ROLNO - PRZEMYSŁOWE ROLGOS SP. Z O.O.	2
282	58	USŁUGI TRANSPORTOWE TOMASZ CHODKOWSKI	2
283	58	WYŻSZA SZKOŁA INFORMATYKI I EKONOMII TOWARZYSTWA WIEDZY POWSZECHNEJ	2
284	58	ZAKŁAD PRODUKCYJNO-USŁUGOWY „KMITA” JÓZEF KMITA	2
285	58	ZAKŁAD PRODUKCYJNO-USŁUGOWY „LIS”	2

6.1.3. Innowacje marketingowe

Lp.	Pozycja w Rankingu	FIRMA	PUNKTACJA
1	1	GDAŃSKA STOCZNIA „REMONTOWA” IM.J.PIŁSUDSKIEGO SA GRUPA KAPITAŁOWA	153
2	2	FIAT AUTO POLAND S.A. ZAKŁAD TYCHY	90
3	3	ZAKŁAD PRODUKCJI AUTOMATYKI SIECIOWEJ SA	75
4	4	POLIMARKY SP.J.	60
5	5	BELYSIO SP. Z O.O.	59
6	5	VERSO TECHNOLOGIES SP. Z O.O.	59
7	6	TELESTO SP. Z O.O.	58
8	7	ELEKTROMONTAŻ RZESZÓW SA	51
9	7	VISION SECRETCLIENT SP. Z O.O.	51
10	8	ISTRAIL SP. Z O.O.	49
11	9	UNIZETO TECHNOLOGIES SA	45
12	9	BUDVAR CENTRUM SA	45
13	9	ZPAS – NET SP. Z O.O.	45
14	9	PAGED MEBLE S.A.	45
15	10	SCO-PAK SP. Z O.O.	42
16	11	BELMA ACCESSORIES SYSTEMS SP. Z O.O.	40
17	12	TELEKOMUNIKACJA POLSKA SA	37
18	12	SPÓLDZIELNIA „POKOJ”	37
19	13	GTX HANEX PLASTIC SP. Z O.O.	36
20	13	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO DRÓG I MOSTÓW	36
21	14	TALENT EXACT SP. Z O.O.	35
22	15	RUN CHŁODNIA SP. Z O.O.	34
23	16	INSTAL-PROJEKT GAWŁOWSCY, ŚCIERZYŃSCY SP. J.	33
24	17	SPÓŁKA INŻYNIERÓW SIM SP. Z O.O.	31
25	18	ICN POLFA RZESZÓW SA	30
26	18	GRUPA CHEMICZNA CIECH	30
27	18	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO – HANDLOWO – USŁUGOWE LAKTOPOL SP. Z O.O.	30
28	18	ROKSANA CUKIERNICZA SPÓLDZIELNIA ZAKŁAD PRACY CHRONIONEJ	30
29	18	„WOLA” SP. Z O.O.	30
30	18	POLIPLAST SP. Z O.O.	30
31	18	PRZEMYSŁOWE CENTRUM OPTYKI SA	30
32	18	„HELIOS” KOZDRAS S. J.	30
33	18	ZAKŁAD PRODUKCJI SPRZĘTU OŚWIETLENIOWEGO ROSA STANISŁAW ROSA	30
34	19	GAZOMET SP. Z O.O.	29
35	20	RWE POLSKA S.A.	27
36	20	PRZEDSIĘBIORSTWO WDROŻENIOWE PRO-SERVICE SP. Z O.O.	27
37	21	NEPENTES S.A.	25
38	21	„BELOS” PLP	25
39	22	MANOR HOUSE SPÓŁKA Z O.O.	24
40	23	ZAKŁAD USŁUG SIECIOWYCH SIGMA SP.J. K. BEDNAREK	23
41	24	FAKRO SP. Z O.O.	20
42	24	JUNGHEINRICH POLSKA SP. Z O.O.	20
43	24	LABORATORIUM KOSMETYCZNE DR IRENA ERIS SA	20
44	24	ALFA PLAST MACIEJ TRYBUŚ	20
45	24	LAFARGE CEMENT S.A.	20
46	25	JOTKEL KRZYWONOS JAN	18
47	25	CERTYFIKAT FIRMA WIELOBRANŻOWA EWA STEFNIA-PIASEK	18
48	25	DOLNOŚLĄSKA SPÓLDZIELNIA NIEWIDOMYCH „DOLSIN”	18
49	25	MPK SP. Z O.O.	18
50	25	ZAKŁAD PRODUKCYJNO – USŁUGOWY MIĘDZYRZECZ POLSKIE RURY PREIZOLOWANE SP. Z O.O.	18
51	25	AVES SP. Z O.O.	18
52	26	7MILOWY SP. Z O.O.	17
53	26	PRZEDSIĘBIORSTWO BADAWCZO – WDROŻENIOWE OLMEX S.A.	17
54	27	ORACLE POLSKA SP. Z O.O.	16
55	27	PRZEDSIĘBIORSTWO INNOWACYJNO – WDROŻENIOWE „WAMET” SP. Z O.O.	16
56	27	PRO TONSIL SP. Z O.O.	16
57	27	MORELE.NET S.J. RADOŚLAW STASIAK MICHAŁ PAWLIK	16
58	28	ERKO ZAKŁADY METALOWE R. PEŃTLAK BRACIA PEŃTLAK S. J.	15
59	28	MACROLOGIC SA	15
60	28	SOLARIS BUS&COACH S.A.	15
61	28	SYNERWAY SA	15
62	28	ZAKŁADY PRZEMYSŁU CUKIERNICZEGO MIESZKO S.A.	15
63	28	CSF POLSKA SP. Z O.O.	15
64	28	PPH MARK-BUD SP. Z O.O.	15
65	28	PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWEJ KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W OLSZTYNIE	15
66	28	INPOST USŁUGI POCZTOWE	15
67	29	MODERTRANS POZNAŃ SP. Z O.O.	14

68	29	PREVAC SP. Z O.O.	14
69	29	GEOVITA TURYSTYCZNA SIEĆ MARZEN SP. Z O.O.	14
70	30	LABORATORIUM KOSMETYCZNE „JOANNA” SP. J. B. GÓRKA, R. KORCZAK	12
71	30	DATAComp SP. Z O.O.	12
72	30	NORB NET	12
73	30	AMISTAD SP. Z O.O.	12
74	30	ZAKŁADY MEBLARSKIE „MEBLOTOP” SA	12
75	30	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SIERADZU	12
76	30	TELEWIZJA KABLOWA POZNAŃ S.A.	12
77	31	JANUSZ ŁASAK CENTRUM DORADZTWA I SZKOLENIA	11
78	32	IBM POLSKA SP. Z O.O.	10
79	32	CENTRUM INFORMATYKI ZETO S.A.	10
80	32	ABATEC MONIKA PAŃKO	10
81	32	eLEADER SP. Z O.O.	10
82	32	ASTEC SP. Z O.O.	10
83	32	EUROTAX SP. Z O.O.	10
84	32	SAGRA TECHNOLOGY SP. Z O.O.	10
85	32	OŚRODEK BADAWCZO – ROZWOJOWY URZĄDZEN MECHANICZNYCH „OBRUM” SP. Z O.O.	10
86	32	NATALII SP. Z O.O.	10
87	32	CENOS SP. Z O.O.	10
88	32	F.H.U. „PANDA” S.C., ARTUR PALUSZEWSKI, MARCIN ANDRZEJEWSKI	10
89	32	OKNOPLAST-KRAKÓW SP. Z O.O.	10
90	32	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ SP. Z O.O.	10
91	32	PORTOFINO RESTAURACJA ŚRÓDZIEMNOMORSKA	10
92	32	WP INVESTMENTS SP. Z O.O.	10
93	33	MARBET SP. Z O.O.	8
94	33	„MAŁKOWSKI-MARTECH” SP. Z O.O.	8
95	33	SMAY SP. Z O.O.	8
96	33	NOVITUS SA	8
97	33	PPUH PESCO	8
98	33	METALBARK P.P.U. ZBIGNIEW BARŁÓG	8
99	33	PPHU „MAG-RYS”	8
100	34	PLUM SP. Z O.O.	7
101	34	BIELSKIE ZAKŁADY OBUWIA „BEFADO” SP. Z O.O.	7
102	34	PROTEA SP. Z O.O.	7
103	34	FLUID KOOPERACJA SP. Z O.O.	7
104	35	OPTOPOL TECHNOLOGY SA	6
105	35	INNOVATIKA SP. Z O.O.	6
106	35	BLSTREAM SP. Z O.O.	6
107	35	ZAKŁAD ELEKTRONICZNEJ TECHNIKI OBLICZENIOWEJ W OLSZTYNIE SP. Z O.O.	6
108	35	HANNA STYLE HANNA I SŁAWOMIR NOWAK S.C.	6
109	35	PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁOWO – HANDLOWE TRANSYSTEM S.A.	6
110	35	FERAX SP. Z O.O. GATTA	6
111	35	KOCIUK & MAGIER SP. Z O.O.	6
112	35	PRZEDSIĘBIORSTWO INNOWACYJNO – WDROŻENIOWE „LUBANTA” S.A.	6
113	35	SMART ELEKTRONIK SP. Z O.O.	6
114	35	CALIFORNIA TRAILER SP. Z O.O.	6
115	35	AROKA SP. Z O.O.	6
116	35	AXA – MAG SP. Z O.O.	6
117	35	MEDEN-INMED SP. Z O.O.	6
118	35	MERLIN.PL SA	6
119	35	MOKATE SP. Z O.O.	6
120	35	PPHU BOMILLA SP. Z O.O.	6
121	35	BELL P.P.H.U. KRZYSZTOF PAŁYSKA	6
122	35	ZESPÓŁ UZDROWISK KŁODZKICH S.A.	6
123	35	AUXILIUM KANCELARIA BIEGŁYCH REWIDENTÓW S.A.	6
124	35	MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI CZECHOWICE – DZIEDZICE	6
125	35	„FABELO” SP. O.O.	6
126	35	HOTEL NOVUM FUH „DOM-DIT” S. C.	6
127	35	PAWTRANS SP. Z O.O.	6
128	35	SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW „SPAMEL”	6
129	35	FHU „DUET” PAWEŁ POTONIEC I PIOTR WOLAK	6
130	35	WARSZAWSKA SZKOŁA ZARZĄDZANIA – SZKOŁA WYŻSZA	6
131	36	„DAMEL” SA	5
132	36	INFOVIDE-MATRIX SA	5
133	36	ATREM S.A.	5
134	36	EUROFOAM SP. Z O.O.	5
135	36	INWEST – SERWIS SP. Z O.O.	5
136	36	PLATFORMA MEDIOWA POINT GROUP SA	5
137	36	SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA BIOMLEK W CHEŁMIE	5
138	36	FABRYKA WKŁADÓW ODCIEŻOWYCH CAMELA SA	5
139	36	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO USŁUGOWE CENTRUM SP.J. OWCZAREK	5

140	37	INFOSYSTEMS S.A.	4
141	37	NARZĘDZIA I URZĄDZENIA WIERTNICZE „GLINIK” SP. Z O.O.	4
142	37	AGTES SP. Z O.O.	4
143	37	ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA	4
144	37	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWE MEDBRYT SP. Z O.O.	4
145	37	AMW NAWROT SP. J.	4
146	37	CENTRUM KLIMA SA	4
147	37	ZAKŁAD MIĘSNY M. SMOLAREK	4
148	37	FIIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA KOWALSKI MAREK	4
149	37	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE SP. Z O.O. W TARNOWIE	4
150	37	POLONTEX SA	4
151	37	ELPLC SP. Z O.O.	4
152	37	FIRMA BUDOWLANA AS-BRUK ANDRZEJ SIEWRUK	4
153	37	AMILEK SP.Z O.O.	4
154	37	PPHU KAWIKSY KAROL CHACHULSKI I WINCENTY CHACHULSKI	4
155	37	TEXSIM SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW	4
156	37	WILLA EUREKA S. C.	4
157	37	AGENCJA OCHRONY SZABEL SP. Z O.O.	4
158	37	BIURO PODRÓŻY „STAR – TURIST”	4
159	37	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SIEDLCACH	4
160	37	PPH KANPLAST	4
161	37	FABRYKA MASZYN ROTOX SP. Z O.O.	4
162	37	PRÓSZYŃSKI MEDIA SP. Z O.O.	4
163	37	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI SORBENTÓW I REKULTYWACJI „ELTUR-WAPORE” SP. Z O.O.	4
164	38	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG TURYSTYCZNYCH „KOPALNIA WĘGLA”	2
165	38	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W SIERADZU	2
166	38	JZO SP. Z O.O.	2
167	38	GRZANIEC.COM, HENRYK ZAWIŚLAK	2
168	38	TRANSITION TECHNOLOGIES S.A.	2
169	38	AGRO ALIANS SP. Z O.O.	2
170	38	„OCHNIK” SP. Z O.O.	2
171	38	IDAL UMDS SP. Z O.O.	2
172	38	KL DEKOR S.C.	2
173	38	LUG S.A.	2
174	38	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA „EKO-WENT” ROMAN MICHASIEWICZ	2
175	38	P.P.H.U. „ROLMAX” SP.Z O.O.	2
176	38	WIND TELECOM S.A.	2
177	38	ASGATEC SP Z O.O.	2
178	38	GRAFEX MARIA I GRZEGORZ KRUPICZ	2
179	38	MAANN 66 PROMOCJA I REKLAMA	2
180	38	DIPOL SP. Z O.O.	2
181	38	BHH MIKROMED SP. Z O.O.	2
182	38	ASTA-NET MAŁDZIŃSKI, RYCZEK SP. J.	2
183	38	BIURO PODRÓŻY „LAVISTA”	2
184	38	AKADEMIA MEDYCZNA IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU	2
185	38	MARIAN CZERNY FIRMA PRYWATNA GREG ZAKŁAD POLIGRAFICZNY	2
186	38	MKGASTRO	2
187	38	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE „BOKAR”	2
188	38	„DYSPAK” SP. O.O.	2
189	38	CENTRUM JĘZYKOWE IDEA	2
190	38	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SA W BIAŁYMSTOKU	2
191	38	PRZEDSIĘBIORSTWO WULKAN, BOŻENA SZCZEPANEK	2
192	38	SPÓŁDZIELNA TRANSPORTU WIEJSKIEGO	2
193	38	PTHU „FALCON” – TRANSPORT	2
194	38	SANTA-EKO TADEUSZ ZYCH, IZABELA RUTOWSKA S. J.	2
195	38	BANK SPÓŁDZIELCZY WE WSCHOWIE	2
196	38	WYŻSZA SZKOŁA INFORMATYKI I EKONOMII TOWARZYSTWA WIEDZY POWSZECHNEJ	2
197	38	„PIEKARNIA – CUKIERNIA” MARIUSZ LATUSEK	2
198	38	DOMINANTA	2
199	38	DRUKARNIA GS SP. Z O.O.	2
200	38	DRUKARNIA PERFEKT SA	2
201	38	JĘZYKI ŚWIATA OŚRODEK NAUCZANIA JĘZYKÓW OBCYCH	2
202	38	KALISKIE LINIE AUTOBUSOWE	2
203	38	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE W POZNANIU SP. Z O.O.	2
204	38	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE W WAŁBRZYCHU	2
205	38	MOJSIUK SP. J.	2
206	38	PGE ELEKTROCIĘPŁOWNIA RZESZÓW SA WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	2
207	38	PIEKARNIA JERSZY	2
208	38	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SA W SIEDLCACH	2
209	38	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SP. Z O.O. W KALISZU	2
210	38	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W RZESZOWIE SA	2
211	38	PW SAP	2

6.1.4. Innowacje organizacyjne

Lp.	Pozycja w Rankingu	FIRMA	PUNKTACJA
1	1	ICN POLFA RZESZÓW SA	129
2	2	ISTRAIL SP. Z O.O.	103
3	3	ZAKŁAD PRODUKCJI AUTOMATYKI SIECIOWEJ SA	70
4	4	CORETEAM POLSKA S.A.	66
5	5	VISION SECRETCLIENT SP. Z O.O.	60
6	6	GDAŃSKA STOCZNIA „REMONTOWA” IM.J.PIŁSUDSKIEGO SA GRUPA KAPITAŁOWA	57
7	7	BUDVAR CENTRUM SA	52
8	8	PLUM SP. Z O.O.	49
9	9	POLIPLAST SP. Z O.O.	41
10	10	RUN CHŁODNIA SP. Z O.O.	40
11	11	ELEKTROMONTAŻ RZESZÓW SA	39
12	12	„PLASTICO” SP. Z O.O.	38
13	13	GRUPA CHEMICZNA CIECH	37
14	13	MANOR HOUSE SPÓŁKA Z O.O.	37
15	14	F.H.U. „PANDA” S.C., ARTUR PALUSZEWSKI, MARCIN ANDRZEJEWSKI	34
16	15	„WOLA” SP. Z O.O.	33
17	16	VTR LOGISTICS SP. Z O.O.	32
18	17	CSF POLSKA SP. Z O.O.	31
19	17	FAURECIA GORZÓW SP. Z O.O.	31
20	17	GTX HANEX PLASTIC SP. Z O.O.	31
21	17	ORACLE POLSKA SP. Z O.O.	31
22	17	ZAKŁADY PRZEMYSŁU CUKIERNICZEGO MIESZKO S.A.	31
23	18	IBM POLSKA SP. Z O.O.	30
24	18	ZPAS – NET SP. Z O.O.	30
25	19	INNOVATIKA SP. Z O.O.	27
26	19	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO DRÓG I MOSTÓW	27
27	19	VERSO TECHNOLOGIES SP. Z O.O.	27
28	20	BELYSIO SP. Z O.O.	26
29	21	FERAX SP. Z O.O. GATTA	24
30	21	JOTKEL KRZYWONOS JAN	24
31	22	EUROFOAM SP. Z O.O.	23
32	22	MPK SP. Z O.O.	23
33	23	MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI CZECHOWICE – DZIEDZICE	22
34	24	AGENCJA OCHRONY SZABEL SP. Z O.O.	21
35	24	IDAL UMDS SP. Z O.O.	21
36	24	TELEKOMUNIKACJA POLSKA SA	21
37	25	ELPLC SP. Z O.O.	20
38	25	FAKRO SP. Z O.O.	20
39	25	MODERTRANS POZNAŃ SP. Z O.O.	20
40	25	NEPENTES S.A.	20
41	25	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SIERADZU	20
42	25	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W RZESZOWIE SA	20
44	25	TELESTO SP. Z O.O.	20
45	25	WP INVESTMENTS SP. Z O.O.	20
46	26	OKNOPLAST-KRAKÓW SP. Z O.O.	19
47	26	SOLARIS BUS&COACH S.A.	19
48	26	ZAKŁAD PRODUKCJI SPECJALNEJ „BUMAR – ŁABĘDY” SP. Z O.O.	19
49	27	BENTELER DISTRIBUTION POLAND SP. Z O.O.	18
50	27	DOLNOŚLĄSKA SPÓŁDZIELNIA NIEWIDOMYCH „DOLSIN”	18
51	27	JANUSZ ŁASAK CENTRUM DORADZTWA I SZKOLENIA	18
52	27	SPÓŁDZIELNIA „POKOJ”	18
53	27	TEXTON SP. Z O.O.	18
54	27	ZAKŁAD WYKONAWSTWA SIECI ELEKTRYCZNYCH	18
55	27	ZAKŁADY MEBLARSKIE „MEBLOTOP” SA	18
56	28	AVIO POLSKA SP. Z O.O.	17
57	28	MODRZEW ALEKSANDRA MODRZEJEWSKA – LIDAK	17
58	29	MACROLOGIC SA	16
59	29	MIKPTD PRZEDSIĘBIORSTWO TRANSPORTOWE ROBERT STĘPIEN	16
60	30	PPH MARK-BUD SP. Z O.O.	15
61	30	TALENT EXACT SP. Z O.O.	15
62	30	ZESPÓŁ PUBLICZNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ	15
63	31	CENTRUM INFORMATYKI ZETO S.A.	14
64	31	RWE POLSKA S.A.	14
65	31	SCO-PAK SP. Z O.O.	14
66	31	SYNERWAY SA	14
67	32	7MILOWY SP. Z O.O.	13
68	32	AKADEMIA MEDYCZNA IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU	13
69	32	AVES SP. Z O.O.	13

70	32	BLSTREAM SP. Z O.O.	13
71	32	CALIFORNIA TRAILER SP. Z O.O.	13
72	32	CERTYFIKAT FIRMA WIELOBRANŻOWA EWA STEFNIA-PIASEK	13
73	32	DATERA S.A.	13
74	32	KOCIUK & MAGIER SP. Z O.O.	13
75	32	MARBET SP. Z O.O.	13
76	32	WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY WE WROCŁAWIU	13
77	33	„MALKOWSKI-MARTECH” SP. Z O.O.	12
78	33	AGRO ALIANS SP. Z O.O.	12
79	33	PRZEDSIĘBIORSTWO INNOWACYJNO – WDROŻENIOWE „WAMET” SP. Z O.O.	12
80	33	UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI	12
81	33	UNIZETO TECHNOLOGIES SA	12
82	34	LABORATORIUM KOSMETYCZNE „JOANNA” SP. J. B. GÓRKA, R. KORCZAK	11
83	34	MOJSIUK SP. J.	11
84	34	PGE ELEKTROCIEPŁOWNIA RZESZÓW SA WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	11
85	34	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W SIERADZU	11
86	34	TOORANK POLSKA S.A.	11
87	34	WAŁBRZYSKIE ZAKŁADY KOKSOWNICZE „VICTORIA” SA	11
88	35	CENTRUM KLIMA SA	10
89	35	FABRYKA KOTŁÓW RAFAKO S.A.	10
90	35	INFOSYSTEMS S.A.	10
91	35	METALBARK P.P.U. ZBIGNIEW BARŁÓG	10
92	35	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE W WAŁBRZYCHU	10
93	35	PIECEXPORT-PIECBUD SA	10
94	35	POSSIBLE SP. Z O.O. SP.K	10
95	35	ROKSANA CUKIERNICZA SPÓŁDZIELNIA ZAKŁAD PRACY CHRONIONEJ	10
96	35	STREAM SOFT S. J.	10
97	35	ZAKŁAD USŁUG SIECIOWYCH SIGMA SP.J. K. BEDNAREK	10
98	36	„JANUS” SP. Z O.O.	9
99	36	ASTEC SP. Z O.O.	9
100	36	ATREM S.A.	9
101	36	AUXILIUM KANCELARIA BIEGŁYCH REWIDENTÓW S.A.	9
102	36	BIURO PROJEKTOWANIA SYSTEMÓW CYFROWYCH SA	9
103	36	ELEURO	9
104	36	FIAT AUTO POLAND S.A. ZAKŁAD TYCHY	9
105	36	FLUID KOOPERACJA SP. Z O.O.	9
106	36	GAZOMET SP. Z O.O.	9
107	36	LUG S.A.	9
108	36	MERLIN.PL SA	9
109	36	MIEJSKI SZPITAL ZESPOŁOWY	9
110	36	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE SP. Z O.O. W OLSZTYNIE	9
111	36	SAGRA TECHNOLOGY SP. Z O.O.	9
112	36	SMAY SP. Z O.O.	9
113	37	„HELIOS” KOZDRAS S. J.	8
114	37	AROKA SP. Z O.O.	8
115	37	AXA – MAG SP. Z O.O.	8
116	37	BELMA ACCESSORIES SYSTEMS SP. Z O.O.	8
117	37	CENOS SP. Z O.O.	8
118	37	MARIAN CZERNY FIRMA PRYWATNA GREG ZAKŁAD POLIGRAFICZNY	8
119	37	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ SP. Z O.O.	8
120	37	MORELE.NET S.J. RADOSŁAW STASIAK MICHAŁ PAWLIK	8
121	37	PREVAC SP. Z O.O.	8
122	37	PRZEDSIĘBIORSTWO BADAWCZO – WDROŻENIOWE OLMEX S.A.	8
123	37	PRZEMYSŁOWE CENTRUM OPTYKI SA	8
124	37	TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE EUROPA S.A.	8
125	37	VIGO SYSTEM S.A.	8
126	37	ZAKŁADY MECHANICZNE TARNÓW	8
127	38	„BIOERG”	7
128	38	AMISTAD SP. Z O.O.	7
129	38	BIELSKIE ZAKŁADY OBUWIA „BEFADO” SP. Z O.O.	7
130	38	FORBIS SP. Z O.O.	7
131	38	GEDIA POLAND SP. Z O.O.	7
132	38	JUNGHEINRICH POLSKA SP. Z O.O.	7
133	38	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	7
134	38	PPHU „MAG-RYS”	7
135	38	PRZEDSIĘBIORSTWO INNOWACYJNO – WDROŻENIOWE „LUBANTA” S.A.	7
136	38	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO – HANDLOWO – USŁUGOWE LAKTOPOL SP. Z O.O.	7
137	38	PRZEDSIĘBIORSTWO WDROŻENIOWE PRO-SERVICE SP. Z O.O.	7
138	38	RESTAURACJA „BABALU”	7
139	38	ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA	7
140	38	ZESPÓŁ UZDROWISK KŁODZKICH S.A.	7

141	38	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SOKOŁOWIE PODLASKIM	7
142	39	„FABELO” SP. O.O.	6
143	39	DIPOL SP. Z O.O.	6
144	39	ELECTRABEL POŁANIEC SA – GRUPA ELECTRABEL POLSKA	6
145	39	ERKO ZAKŁADY METALOWE R. PĘTLAK BRACIA PĘTLAK S. J.	6
146	39	GRZANIEC.COM, HENRYK ZAWISŁAK	6
147	39	INTER TRADE SP. Z O.O.	6
148	39	KONCESJONOWANA FIRMA OCHRONY OSÓB I MIENIA „ADLER”	6
149	39	MOKATE SP. Z O.O.	6
150	39	P.P.H.U. „ROLMAX” SP.Z O.O.	6
151	39	PAWTRANS SP. Z O.O.	6
152	39	POLIMARKY SP.J.	6
153	39	PPHU KAWIKSY KAROL CHACHULSKI I WINCENCY CHACHULSKI	6
154	39	PROTEA SP. Z O.O.	6
155	39	PRZEDSIĘBIORSTWO WULKAN, BOŻENA SZCZEPANEK	6
156	39	SPÓŁKA INŻYNIERÓW SIM SP. Z O.O.	6
157	39	TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ EUROPA S.A.	6
158	40	„BOWIM” SA	5
159	40	EC ENGINEERING SP. Z O.O.	5
160	40	GRAFEX MARIA I GRZEGORZ KRUPICZ	5
161	40	INFOVIDE-MATRIX SA	5
162	40	OŚRODEK BADAWCZO – ROZWOJOWY URZĄDZEN MECHANICZNYCH „OBRUM” SP. Z O.O.	5
163	40	PRÓSZYŃSKI MEDIA SP. Z O.O.	5
164	40	PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁOWO – HANDLOWE TRANSYSTEM S.A.	5
165	40	SMART ELEKTRONIK SP. Z O.O.	5
166	40	STALPROFIL SA	5
167	41	„BELOS” PLP	4
168	41	„OCHNIK” SP. Z O.O.	4
169	41	ANALOG DIGITAL SERVICE	4
170	41	ASTA-NET MAŁDZIŃSKI, RYCZEK SP. J.	4
171	41	BANK SPÓŁDZIELCZY WE WSCHOWIE	4
172	41	BELL P.P.H.U. KRZYSZTOF PAŁYSKA	4
173	41	EUROTAX SP. Z O.O.	4
174	41	FAKRO PP SP. Z O.O.	4
175	41	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA KOWALSKI MAREK	4
176	41	INSTAL-PROJEKT GAWŁOWSCY, ŚCIERZYŃSCY SP. J.	4
177	41	KEM-1 SP. Z O.O.	4
178	41	KEMA QUALITY POLSKA SP. Z O.O.	4
179	41	LABORATORIUM KOSMETYCZNE DR IRENA ERIS SA	4
180	41	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE W POZNANIU SP. Z O.O.	4
181	41	PTHU „FALCON” – TRANSPORT	4
182	41	TRANSITION TECHNOLOGIES S.A.	4
183	41	WIND TELECOM S.A.	4
184	41	ZAKŁAD ELEKTRONICZNEJ TECHNIKI OBLICZENIOWEJ W OLSZTYNIE SP. Z O.O.	4
185	41	ZAKŁAD PORDUKCYJNO – SZKOLENIOWY JANUSZ GMULARZ	4
186	42	AMILEK SP.Z O.O.	3
187	42	CENTRUM JĘZYKOWE IDEA	3
188	42	DOMINANTA	3
189	42	ELEKTROCIEPŁOWNIA BIAŁYSTOK S.A.	3
190	42	HANNA STYLE HANNA I SŁAWOMIR NOWAK S.C.	3
191	42	INSTYTUT TECHNIKI BUDOWLANEJ	3
192	42	LUVENA SA	3
193	42	MAANN 66 PROMOCJA I REKLAMA	3
194	42	MEDCOM SP. Z O.O.	3
195	42	NARZĘDZIA I URZĄDZENIA WIERTNICZE „GLINIK” SP. Z O.O.	3
196	42	NATALII SP. Z O.O.	3
197	42	PAGED MEBLE S.A.	3
198	42	PRZEDSIĘBIORSTWO ROLNO – PRZEMYSŁOWE ROLGOS SP. Z O.O.	3
199	42	WILLA EUREKA S. C.	3
200	42	ZAKŁAD POLIGRAFICZNO – WYDAWNICZY „POZKAL” TADEUSZ CHESY	3
201	43	„AUTO CZESCI” HURT-DETAL-IMPORT-EXPORT	2
202	43	„OR-NOVIA” SP. Z O.O.	2
203	43	„SYDA” S.C.	2
204	43	ABATEC MONIKA PANKO	2
205	43	AMW NAWROT SP. J.	2
206	43	BIURO PODRÓŻY „LA VISTA”	2
207	43	DATAComp SP. Z O.O.	2
208	43	DECORA SA	2
209	43	DEPD SP. Z O.O.	2
210	43	GLOBAL ERISSON CONSULTING SP. Z O.O.	2
211	43	KALISKIE LINIE AUTOBUSOWE	2
212	43	KL DEKOR S.C.	2

213	43	MIEJSKI SZPITAL ZESPOŁOWY	2
214	43	MIEJSKI ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH	2
215	43	ORIFLAME PRODUCTS POLAND SP. Z O.O.	2
216	43	PKS SP. Z O.O.	2
217	43	POLDIM SA	2
218	43	PPH KANPLAST	2
219	43	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W NOWYM SĄCZU SA	2
220	43	SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA „JOGSER”	2
221	43	STUDIO1 SP. Z O.O.	2
222	43	TRANSPORTER S. C.	2
223	43	WARSZAWSKA SZKOŁA ZARZĄDZANIA – SZKOŁA WYŻSZA	2
224	44	„G-ART” PRACOWNIA PLASTYCZNA JUREK HEL	1
225	44	„PIEKARNIA – CUKIERNIA” MARIUSZ LATUSEK	1
226	44	„SPOŁEM” POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW PSS	1
227	44	AKADEMIA POMORSKA	1
228	44	ERBET SP. Z O.O.	1
229	44	FABRYKA MASZYN ROTOX SP. Z O.O.	1
230	44	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA „ULKOM”	1
231	44	FOKUS GROUP	1
232	44	FOSTER WHEELER ENERGIA POLSKA SP. Z O.O.	1
233	44	INPOST USŁUGI POCZTOWE	1
234	44	K-2 KONSTRUKTOR WALDEMAR CIESIELSKI	1
235	44	MACROPEK WANDA HANNA ZBIKOWSKA KAZIMIERZ ZBIKOWSKI	1
236	44	MEDEN-INMED SP. Z O.O.	1
237	44	NORDWECO SP. Z O.O.	1
238	44	OPTOPOL TECHNOLOGY SA	1
239	44	PIEKARNIA B. PETEREK, M.JANKOWSKA, M.PETEREK	1
240	44	PIEKARNIA JERSZY	1
241	44	POLONTEX SA	1
242	44	PORTOFINO RESTAURACJA ŚRÓDZIEMNOMORSKA	1
243	44	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE „BOKAR”	1
244	44	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI SORBENTÓW I REKULTYWACJI „ELTUR-WAPORE” SP. Z O.O.	1
245	44	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWE MEDBRYT SP. Z O.O.	1
246	44	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE „EWA” S.A.	1
247	44	PW SAP	1
248	44	RESTAURACJA RIFUGIO	1
249	44	SISTEMA POLAND SP. Z O.O.	1
250	44	TELEWIZJA KABLOWA POZNAŃ S.A.	1
251	44	USŁUGI TRANSPORTOWE TOMASZ CHODKOWSKI	1
252	44	ZAKŁAD BUDOWLANO – DROGOWY KALDROG D. DZIKOWSKI	1
253	44	ZAKŁAD PRODUKCYJNO – USŁUGOWY „KMITA” JÓZEF KMITA	1
254	44	ZAKŁADY NAPRAWCZE TABORU KOLEJOWEGO W OLEŚNICY SA	1
255	44	ZYKO-DRÓG SP. Z O.O.	1

6.2. Innowacyjne Firmy korzystające z funduszy unijnych

Lp.	Pozycja w Rankingu	FIRMA	PUNKTACJA
1	1	TELESTO SP. Z O.O.	536
2	2	„DAMEL” SA	522
3	3	BELMA ACCESSORIES SYSTEMS SP. Z O.O.	521
4	4	ZAKŁAD PRODUKCJI AUTOMATYKI SIECIOWEJ SA	499
5	5	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO USŁUGOWE INTERMET SP. Z O.O.	491
6	6	eLEADER SP. ZO.O.	440
7	7	INSTAL-PROJEKT GAWŁOWSCY, ŚCIERZYŃSCY SP. J.	438
8	8	MARBET SP. Z O.O.	421
9	9	SMAY SP. Z O.O.	402
10	10	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO – HANDLOWO – USŁUGOWE LAKTOPOL SP. Z O.O.	393
11	11	MANOR HOUSE SPÓŁKA Z O.O.	373
12	12	EKOWODROL SP. Z O.O.	370
13	13	„PLASTICO” SP. Z O.O.	363
14	14	ORACLE POLSKA SP. Z O.O.	362
15	15	PLUM SP. Z O.O.	331
16	16	BUDVAR CENTRUM SA	322
17	17	VIGO SYSTEM S.A.	306
18	18	LABORATORIUM KOSMETYCZNE „JOANNA” SP. J. B. GÓRKA, R. KORCZAK	282
19	19	TRANSITION TECHNOLOGIES S.A.	277
20	20	CENOS SP. Z O.O.	246
21	21	„BELOS” PLP	227

22	22	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIOSTWO KOMUNIKACYJNE W WAŁBRZYCHU	215
23	23	„WOLA” SP. Z O.O.	208
24	24	AVIO POLSKA SP. Z O.O.	207
25	25	FERAX SP. Z O.O. GATTA	186
26	26	„MEPROZET STARE KUROWO” SP. Z O.O.	178
27	26	KOCIUK & MAGIER SP. Z O.O.	178
28	27	ROKSANA CUKIERNICZA SPÓŁDZIELNIA ZAKŁAD PRACY CHRONIONEJ	176
29	28	TECHNOKABEL S.A.	166
30	29	MEDEN-INMED SP. Z O.O.	152
31	30	GEKO-KART SP. Z O.O.	146
32	31	INSTYTUT TECHNIKI BUDOWLANEJ	143
33	32	METALBARK P.P.U. ZBIGNIEW BARŁÓG	133
34	33	LUG S.A.	126
35	34	AVES SP. Z O.O.	125
36	35	FABRYKA MASZYN ROTOX SP. Z O.O.	111
37	36	SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA BIOMLEK W CHEŁMIE	110
38	37	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	105
39	38	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO – USŁUGOWE „DEFTRANS” SP. Z O.O.	95
40	39	„G-ART” PRACOWNIA PLASTYCZNA JUREK HEL	94
41	40	INWEST – SERWIS SP. Z O.O.	92
42	41	ZAKŁAD POLIGRAFICZNO – WYDAWNICZY „POZKAL” TADEUSZ CHESY	88
43	42	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W SOKOŁOWIE PODLASKIM	87
44	42	PGE ELEKTROCIEPŁOWNIA RZESZÓW SA WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	87
45	43	AXA – MAG SP. Z O.O.	85
46	44	„BOWIM” SA	81
47	45	MODRZEW ALEKSANDRA MODRZEJEWSKA – LIDAK	77
48	46	ELEKTROCIEPŁOWNIA BIAŁYSTOK S.A.	76
49	47	„BUD-RE” SP.J. L. DZIURLEJA	66
50	48	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI SORBENTÓW I REKULTYWACJI „ELTUR-WAPORE” SP. Z O.O.	58
51	49	INTER TRADE SP. Z O.O.	52
52	50	MIEJSKI ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH	38
53	51	TEXSIM SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW	36
54	52	OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA IM. JÓZEFA RUSIECKIEGO	28

Spis rysunków

- Rys.1. Udział nakładów na B+R w PKB w krajach UE–27 w 2007 r.* / (%)
- Rys.2. Udział wydatków przemysłu na B+R w wydatkach na B+R ogółem w krajach UE–27 w 2006 r.* / (%)
- Rys.3. Udział eksportu produktów wysokich technologii w eksporcie ogółem krajów UE–27 w 2006 r. (%)
- Rys.4. Struktura sektora przedsiębiorstw wg klas wielkości, 2006 r.
- Rys.5. Czynniki decydujące o konkurencyjności MSP w latach 2004–2008 (i) (% firm)
- Rys.6. Czynniki decydujące o konkurencyjności MSP w latach 2004–2008 (ii) (% firm)
- Rys.7. Efekty działalności innowacyjnej przedsiębiorstw (3 najważniejsze łącznie; % MSP)
- Rys.8a. Czy firmie przydatne byłyby działania innowacyjne (2006; % MSP)?
- Rys.8b. Czy firmie przydatne byłyby działania innowacyjne (2007; % MSP)?
- Rys.8c. Czy firmie przydatne byłyby działania innowacyjne (2008; % MSP)?
- Rys.9a. Czy firma stosuje najnowsze technologie w swojej branży (2006; % MSP)?
- Rys.9b. Czy firma stosuje najnowsze technologie w swojej branży (2007; % MSP)?
- Rys.9c. Czy firma stosuje najnowsze technologie w swojej branży (2008; % MSP)?
- Rys.10. Jakie czynniki zwiększyłyby innowacyjność przedsiębiorstwa (% MSP)
- Rys.11. Główne czynniki podnoszące konkurencyjność Firm Innowacyjnych i MSP (3 najważniejsze łącznie; % firm)
- Rys.12. Inne czynniki podnoszące konkurencyjność Firm Innowacyjnych i MSP (3 najważniejsze łącznie; % firm)
- Rys.13. Zasięg działalności Firm Innowacyjnych (% firm)
- Rys.14. Udział pracowników B+R w ogólnej liczbie zatrudnionych w krajach UE–27 w 2005 r.* / (%)
- Rys.15a. Czy Firma Innowacyjna posiada dział B+R i pracowników prowadzących badania nad innowacjami? (% ogółu firm)
- Rys.15b. Czy Firma Innowacyjna posiada dział B+R i pracowników prowadzących badania nad innowacjami? (% firm, które posiadają dział i pracowników B+R)
- Rys.16. Współpraca Firm Innowacyjnych z innymi podmiotami przy realizacji różnych projektów innowacyjnych w okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. (%)

- Rys.17. Jakiego rodzaju usługi doradcze byłyby Pana(i) firmie potrzebne? (% MSP)
- Rys.18. Ochrona własności intelektualnej w przedsiębiorstwach przemysłowych i usługowych wg klas wielkości w latach 2004–2006 (% ogółu przedsiębiorstw w tych sektorach)
- Rys.19. Liczba wniosków patentowych złożonych do Europejskiego Urzędu Patentowego z krajów UE–27 w 2005 r. (w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców)
- Rys.20. Liczba wniosków patentowych dotyczących wysokich technologii złożonych do Europejskiego Urzędu Patentowego z krajów UE–27 w 2005 r. (w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców)
- Rys.21. Odsetek Firm Innowacyjnych wdrażających innowacje procesowe, produktowe, marketingowe i organizacyjne w okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008 r. (%)
- Rys.22a. Odsetek FI, które w ogóle nie wdrażały innowacji procesowych i produktowych oraz odsetek firm, które w ogóle nie wdrażały innowacji
- Rys.22b. Odsetek FI, które wdrażały jednocześnie innowacje procesowe i produktowe oraz odsetek FI, które jednocześnie wdrażały innowacje marketingowe i organizacyjne w okresie styczeń 2007 r. – czerwiec 2008r.
- Rys.23. Czy produkowane wyroby/świadczane usługi są porównywalne z produktami/usługami sprzedawanymi na rynku UE? (% MSP)
- Rys.24. Skala efektów wprowadzenia przez FI innowacji do praktyki w okresie styczeń 2007 r.– czerwiec 2008 r. (i) (% FI)
- Rys.25. Jakie czynniki zwiększyłyby innowacyjność Pana(i) przedsiębiorstwa? (i) (% FI)
- Rys.26. Jakie czynniki zwiększyłyby innowacyjność Pana(i) przedsiębiorstwa? (i) (% FI)
- Rys.27. Jakie czynniki zwiększyłyby innowacyjność Pana(i) przedsiębiorstwa? (i) (% FI)
- Rys.28. Czy Pana(i) firma planuje podjęcie działań innowacyjnych w 2009 r. (%FI)

Spis tabel

- Tab.1. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wdrażających innowacje procesowe i produktowe w latach 2004–2006 w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w tych sektorach wg klas wielkości (%)
- Tab.2. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wdrażających innowacje procesowe i produktowe w latach 2004–2006 w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w tych sektorach (%)
- Tab.3. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wdrażających innowacje procesowe i produktowe w latach 2004–2006 w oparciu o samodzielne opracowania oraz w oparciu o współpracę z innymi podmiotami w ogólnej liczbie przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie w tych sektorach (%)
- Tab.4. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wdrażających innowacje organizacyjne i marketingowe w latach 2004–2006 w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w tych sektorach (%)
- Tab.5. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wdrażających innowacje organizacyjne i marketingowe w latach 2004–2006 w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w tych sektorach wg klas wielkości (%)
- Tab.6. Struktura FI wg liczby zatrudnionych na umowę o pracę
- Tab.7. Struktura FI wg sekcji PKD
- Tab.8. Struktura FI wg regionów
- Tab.9. Struktura FI wg formy prawnej
- Tab.10. Struktura FI wg pochodzenia kapitału
- Tab.11. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych chroniących własność intelektualną w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w tych sektorach (%)
- Tab.12. Udział Firm Innowacyjnych wdrażających innowacje procesowe oraz innowacje produktowe w ogólnej liczbie FI biorących udział Rankingu (%)
- Tab.13. Udział Firm Innowacyjnych wdrażających innowacje marketingowe i organizacyjne w ogólnej liczbie FI biorących udział Rankingu (%)
- Tab.14. Indeks Gospodarki Wiedzy (KEI*) w wybranych krajach w 2007 roku
- Tab.15. Struktura finansowania przez FI innowacyjnych projektów (%)